Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cod. Biblia sacra (omisso Psalterio)

Biblia sacra (omisso Psalterio) - Lichtenthal 13

Lichtenthal (?), [um 1300]

Jeremaja

urn:nbn:de:bsz:31-35330

Visual Library

VERBA Jeremie filii helchie de sacerdotibus qui fuerunt in anathoth in terra beniamin. quod factum est verbum domini ad eum in diebus iosie filii amon regis iuda in tertio decimo anno regni eius. et factum est in diebus ioachim filii iosie regis iuda usque ad consummationem undecimi anni sedechie filii iosie regis iuda. usque ad transmigrationem ierusalem in mense quinto factum est verbum domini ad me dicens. Priusquam te formarem in utero novi te. et antequam exires de vulva sanctificavi te. et prophetam in gentibus dedi te. Et dixi. A a a domine deus. ecce nescio loqui quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer sum. quoniam ad omnia que mittam te ibis. et universa que mandavero tibi loqueris. Ne timeas a facie eorum quia ego tecum sum. ut eruam te dicit dominus. Et misit dominus manum suam. et tetigit os meum. Et dixit dominus ad me. Ecce dedi verba mea in ore tuo. ecce constitui te super gentes et super regna. ut evellas et destruas et disperdas et dissipes. et edifices et plantes. II.

Et factum est verbum domini ad me dicens. Quid tu vides ieremia. Et dixi. Virgam vigilantem ego video. Et dixit dominus ad me. Bene vidisti. quia vigilabo ego super verbo meo ut faciam illud. Et factum est verbum domini secundo ad me dicens. Quid tu vides. Et dixi. Ollam succensam ego video. et faciem eius a facie aquilonis. Et dixit dominus ad me. Ab aquilone pandetur malum super omnes habitatores terre. quia ecce ego convocabo omnes cognationes regnorum aquilonis dicit dominus. et venient et ponent unusquisque solium suum in introitu portarum ierusalem. et super omnes muros eius in circuitu. et super universas urbes iuda. et loquar iudicia mea cum eis super omni malitia eorum. qui dereliquerunt me et libaverunt diis alienis. et adoraverunt opus manuum suarum. Tu ergo accinge lumbos tuos et surge. et loquere ad eos omnia que ego precipio tibi.

Ne formides a facie eorum. Nec enim
timere te faciam vultum eorum. Ego quip
pe dedi te hodie in civitatem muni
tam. et in columpnam ferream et in
murum ereum super omnem terram. regibus
iuda principibus eius et sacerdotibus et po
pulo terre. et bellabunt adversum
te et non prevalebunt. quia ego tecum
sum dicit dominus ut liberem te. Et fac
tum est verbum domini ad me dicens.
Vade et clama in auribus ierusalem di
cens. Hec dicit dominus. Recordatus
sum tui miserans adolescentiam tuam.
et caritatem desponsationis tue. quando
secuta es me in deserto. in terra que
non seminatur. Sanctus israel domino primi
cie frugum eius. Omnes qui devorant
eum delinquunt. mala venient super
eos dicit dominus. Audite verbum domini domus
iacob. et omnes cognationes domus
israel. Hec dicit dominus. Quid inve
nerunt patres vestri in me iniquitatis
quia elongaverunt a me. et am
bulaverunt post vanitatem et va
ni facti sunt. Et non dixerunt ubi est
dominus qui ascendere fecit nos de terra
egypti. qui transduxit nos per deser
tum per terram inhabitabilem et inviam
per terram sitis et imaginem mortis. per ter
ram in qua non ambulavit vir neque
habitavit homo. Et induxi vos
in terram carmeli ut comederetis

fructum eius et optima illius. et in
gressi contaminastis terram meam.
et hereditatem meam posuistis in
abhominationem. Sacerdotes non
dixerunt ubi est dominus. et tenentes
legem nescierunt me. et pastores
prevaricati sunt in me. et prophete
prophetaverunt in baal et idola se
cuti sunt. Propterea adhuc iudi
cio contendam vobiscum ait dominus. et
cum filiis vestris disceptabo. Transite
ad insulas cethim et videte. et in
cedar mittite et considerate vehemen
ter. et videte si factum est huiusce
modi. si mutavit gens deos suos.
Et certe ipsi non sunt dii. Populus
vero meus gloriam suam in idolum. mutavit
Obstupescite celi super hoc. et porte eius
desolamini vehementer dicit dominus.
Duo enim mala fecit populus meus. Me
dereliquerunt fontem aque vive. et
foderunt sibi cisternas. cisternas dissi
patas que continere non valent aquas.
Numquid servus est israel aut ver
naculus. Quare ergo factus est in
predam. Super eum rugierunt leo
nes et dederunt vocem suam. posuerunt
terram eius in solitudinem. Civitates eius
exuste sunt. et non est qui habitet
in eis. Filii quoque mempheos et thap
nes constupraverunt te usque ad
verticem. Numquid non istud

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

factum est tibi. quia dereliquisti
dominum deum tuum eo tempore quo du
cebat te per viam. Et nunc quid tibi
vis in via egypti. ut bibas aquam
turbidam? Et quid tibi cum via
assyriorum. ut bibas aquam flumi
nis? Arguet te malicia tua: et
aversio tua increpabit te. Sci
to et vide quia malum est tibi et a
marum reliquisse te dominum deum tu
um: et non esse timorem mei apud
te dicit dominus deus exercituum. A seculo
confregisti iugum meum: rupisti
vincula mea et dixisti. Non ser
viam. In omni enim colle sublimi
et sub omni ligno frondoso tu proster
nabaris meretrix. Ego autem plan
tavi te vineam electam: omne
semen verum. Quomodo ergo conver
sa es in pravum vinea aliena?
Si laveris te nitro et multipli
caveris tibi herbam borith. macu
lata es in iniquitate tua coram
me dicit dominus deus. Quomodo dicis
non sum polluta: post baalim non
ambulavi? Vide vias tuas in con
valle: scito quid feceris. Cursor
levis explicans vias suas: ona
ger assuetus in solitudine. in de
siderio anime sue attraxit ventum
amoris sui. Nullus avertet
eam. Omnes qui querunt eam non de

ficient: in menstruis eius invenie
ent eam. Prohibe pedem tuum a nu
ditate: et guttur tuum a siti. Et
dixisti. Desperavi: nequaquam faciam.
Adamavi quippe alienos: et post
eos ambulabo. Quomodo confun
ditur fur quando deprehenditur: sic
confusi sunt domus israel ipsi et reges
eorum. principes et sacerdotes et prophe
te eorum dicentes ligno pater meus es tu:
et lapidi tu me genuisti. Verterunt
ad me tergum et non faciem: et in tempore
afflictionis sue dicent. Surge et
libera nos. Ubi sunt dii tui quos
fecisti tibi? Surgant et liberent te in
tempore afflictionis tue. Secundum nu
merum quippe civitatum tuarum erant
dii tui iuda. Quid vultis mecum
iudicio contendere? Omnes dereliquis
tis me dicit dominus. Frustra percussi fi
lios vestros: disciplinam non receperunt.
Devoravit gladius vester prophetas
vestros. quasi leo vastator generatio
vestra. Videte verbum domini. Numquid
solitudo factus sum israheli: aut
terra serotina? Quare ergo dixit po
pulus meus recessimus: non veniemus
ultra ad te. Numquid obliviscetur
virgo ornamenti sui: aut
sponsa fascie pectoralis sue? Po
pulus vero meus oblitus est mei
diebus innumeris. Quid niteris

bonam ostendere uiā tuā ad que
rendam dilectionē. Que insuper &
malicias tuas docuisti uias tuas.
& in alis tuis inuentus est sanguis
animarum pauperum & innocentium. Non
inueni eos in fossis: sed in omnibus is
tis dicit dn̄s. Et dixisti. Absque
peccato & innocens ego sum: & pro
terea auertatur furor tuus a me.
Ecce ego iudicio contendam tecum:
eo quod dixeris non peccaui. Quā ui
lis facta es: nimis iterans uias tu
as. Et ab egypto confunderis: sic
confusa es ab assur. Nam & ab
ista egredieris: & manus tue erunt
super caput tuū: quoniam obtriuit dn̄s
confidentiā tuā. & nichil habebis
prosperum. Capitulum. III.

Uulgo dicitur. Si dimiserit uir
uxorē suā. & illa recedens
duxerit uirū alterū: numquid
reuertetur ad eā ultra. Numquid non
polluta & contaminata erit mu
lier illa. Tu autem fornicata es cū
amatoribus multis: tamen reuer
tere ad me dicit dn̄s & ego suscipiam te.
Leua oculos tuos in directum: et
uide ubi non prostrata sis. In uiis
sedebas expectans eos quasi latro
in solitudine: & polluisti terram
in fornicationibus tuis & in mali
ciis tuis. Quam obrem prohibite
sunt stille pluuiarum: & serotinus
ymber non fuit. Frons mulieris me
retricis facta est tibi: noluisti eru
bescere. Ergo saltem amodo uoca
me pater meus: dux uirginitatis
mee tu es. Numquid irasceris in
perpetuū: aut perseuerabis in finē.
Ecce locuta es: & fecisti mala. & po
tuisti. Et dixit dn̄s ad me in diebus
iosie regis. Numquid uidisti que
fecerit auersatrix israel. Abiit si
bimet super omnē montē excelsū.
& sub omni ligno frondoso: & for
nicata est ibi. Et dixi cum fecisset
hec omnia. ad me conuertere: &
non est reuersa. Et uidit preuarica
trix soror eius iuda. quia pro eo
quod mechata esset auersatrix israel
dimisissem eam & dedissem ei libel
lum repudii: & non timuit preua
ricatrix iuda soror eius: sed abiit &
fornicata est etiā ipsa: & facilita
te fornicationis sue contamina
uit terram: & mechata est cū la
pide & cū ligno. Et in omnibus
his non est reuersa ad me preuari
catrix soror eius iuda in toto corde
suo sed in mendatio ait dn̄s deus.
Et dixit dn̄s ad me. Iustificauit
animā suā auersatrix israel com
paratione preuaricatricis iuda.
Uade & clama sermones istos

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

contra aquilonē & dices. Reu
tere auersatrix isrl' ait dn̄s. & n̄
auertam faciem meā a uobis. q
a sanctus sum dicit dn̄s. & nō
irascar in ppetuū. Tamen scito
iniquitatē tuā. quia in dn̄m
dm̄ tuū preuaricata es. & disper
sisti uias tuas alienis sub omni
ligno frondoso. & uocem meam
n̄ audisti ait dn̄s. Conuertimi
ni filii reuertentes dic dn̄s. quia ego
uir uest'. Et assumā uos unū
de ciuitate & duos de cognatio
ne. & introducam uos in syon
& dabo uobis pastores iuxta cor
meū. & pascent uos scientia &
doctrina. Cumq; multiplicati
fuitis & creueritis in terra ait
dn̄s ds. in dieb' illis n̄ dicent ul
tra archa testamenti dn̄i. neq;
ascendet sup cor neq; recordabun
t' illi'. nec uisitabit' nec fiet ult'.
In tempe illo uocabunt ierlm so
liū dn̄i. & congregabunt' ad eā
om̄s gentes in nomine dn̄i in ie
rusalem. & n̄ ambulabunt post
prauitatē cordis sui pessimi. In
dieb' illis ibit dom' iuda ad domū
isrl'. & uenient simul de t'ra aqui
lonis ad t'ram q̄ dedi patrib' ur̄is.
Ego aut' dixi. Quomodo ponā te
in filiis. & tribuā t' t'ram desidā

bilem. hereditatem p̄clarā exer
cituū gentiū. Et dixi. Patrem
uocabis me. & post me ingredi
n̄ cessabis. Sz quomodo si cōtemp
nat mulier amatorem suum. sic
contempsit me domus isrl' dic dn̄s.
Vox in uiis audita est plorat' et
ululatus filioꝝ isrl'. quō iniquā
fecerunt uiā suā. obliti sunt dn̄i
dei sui. Conuertimini filii reuer
tentes. & sanabo auersiones ur̄as
Ecce nos uenim' ad te. Tu enim es
dn̄s ds nost'. Vere mendaces erāt
colles. multitudo montiū. Vere
in dn̄o deo nr̄o salus isrl'. Confusio
comedit laborem patrū nr̄oꝝ ab
adolescentia nr̄a. greges eoꝝ & ar
menta eoꝝ. filios eoꝝ & filias e
oꝝ. Dormiemus in confusione
nr̄a. & opiet nos ignominia nr̄a.
quō dn̄o deo nr̄o peccauim' nos &
patres nr̄i ab adolescentia nr̄a us
q; ad hanc diem. & n̄ audiuimus
uocem dn̄i dei nostri. IIII.

Si conuerteris isrl' ait dn̄s.
ad me conuertere. Si abs
tuleris offendicula tua a facie me
a n̄ cōmoueberis. & iurabis uiuit
dn̄s in ueritate & in iudicio & in
iusticia. & benedicent eū gentes
ipsumq; laudabunt. Hec enī dic
dn̄s uiro iuda & habitatorib' ierlm.

Nouate vobis nouale . et no
lite serere sup spinas . Circumci
dimini dño et auferte ꝑputia cor
diū viroꝝ iuda et habitato
res ierlm . ne forte egrediat ut
ignis indignatio mea et succenda
tur . et ñ sit q extinguat ꝑpt ma
liciā cogitationū vrāꝝ . Annunti
ate in iuda . et in ierlm auditū
facite . Loquimini et canite tu
ba in tra . clamate fortit et dicite .
Congregamini . et ingrediamur ci
uitates munitas . Leuate signū
in syon . confortamini nolite sta
re . quia malū ego adduco ab
aquilone et contritionē magnā .
Ascendit leo de cubili suo . et pdo
gentiū se leuauit . Egressus est de
loco suo . ut ponat terrā tuā in
desolationē . Ciuitates tue uasta
buntur . remanentes absq habita
tore . Sup hoc accingite uos cili
ciis plangite et ululate . quia ñ
est auersa ira furoris dñi a uob .
Et erit in die illa dicit dñs peribit
cor regis et cor principū . et obstupes
cent sacerdotes . et pphe consterna
buntur . Et dixi . Heu heu heu
dñe ds . ergo ne decepisti pplm is
tum et ierlm dicens . pax erit
uobis . Ecce puenit gladius usq
ad animā . In tempe illo dicetur
pplo huic et ierlm . Uentus urens in
uiis que sunt in deserto uie filie
ppli mei . ñ ad uentilandū et ad
purgandū . Sps plenus ex his
ueniet m . Et nunc ego . Sz loqr
iudicia mea cū eis . Ecce quasi
nubes ascendet . et quasi tempes
tas currus ei . Velociores aqlis
equi illius . Ve nobis . quoniā
uastati sum . Laua a malicia
cor tuū ierlm . ut salua fias . Us
quequo morabuntur in te cogitati
ones noxie . Vox enī annunti
antis adan . et notū facientis ido
lum de monte effraim . Dicite gen
tib . Ecce auditum est in ierlm . ue
nire custodes de terra longinqua . et
dare ciuitates iuda uocem suam .
Quasi custodes agroꝝ facti sunt
sup eam in gyro . quia me ad ira
cundiā puocauit ait dñs . Vie
tue et cogitationes tue fecerunt tibi
hec . ista malicia tua quia amara .
quia tetigit cor tuū . Uentrē meū
uentrē meū doleo . sensus cordis mei
turbati sunt in me . Non tacebo .
quia uocem bucine audiuit ani
ma mea . clamorē prelii . Contri
tio sup contritionē uocata est . et
uastata est omnis tra . Repente
uastata sunt tabernacla mea .
subito pelles mee . Usquequo uide

bo fugientem . audiam uocem bu
cine . Quia stultus pp̄ls meus .
me n̄ cognouit . Filii insipientes
sunt & uecordes . Sapientes sunt
ut faciant mala . bene autem
facere nescierunt . Aspexi terrā
& ecce uacua erat & nichili . et
celos & n̄ erat lux in eis . Vidi mō
tes & ecce mouebant̄ . & om̄s col
les conturbati sunt . Intuit̄ sū
& n̄ erat homo . & omne uolati
le celi recessit . Aspexi & ecce car
melus desertus . & omnes ur
bes ei' destructe sunt a facie do
mini . a facie ire furoris ei' . Hec
enī dicit dn̄s . Deserta erit omnis
t̄ra . s; tamen consummationē
n̄ faciā . Lugebit t̄ra & mere
bunt celi desup̄ . eo qđ locutus
sum . cogitaui nec penituit me
nec auersus sū ab eo . A uoce eq̄
tis & mittentis sagittam fugit
omnis ciuitas . ingressi sunt ar
dua . & ascenderunt rupes . Vni
uerse urbes derelicte sunt . & nō
habitat in eis homo . Tu autē
uastata quid facies . Cum ues
tieris te coccino . cū ornata fueris
monili aureo . & pinxeris stibio
oclos tuos . frustra componēris .
Contempserunt te amatores tui .
animā tuā querent . Vocē enī

quasi parturientis audiui . an
gustias ut puerpe . Vox filie syon
intermorientis expandentisq; ma
nus suas . Ve michi quia defec̄
anima mea ppt̄ interfectos . V
Circuite uias ierl'm & aspi
cite . considerate & querite
in plateis eius . an inueniatis ui
rum facientem iudiciū & querē
tem fidem . & ppicius ero ei . Qd
si etiam uiuit dn̄s dixerint . & hoc
falso iurabunt . Dn̄e ocli tui res
piciunt fidem . Pcussisti eos & n̄
doluerunt . attriuisti eos & ren
nuerunt accipe disciplinam . In
durauerunt facies suas sup̄ petrā
& noluerunt reuerti . Ego autem
dixi . Forsitan paupes sunt & stul
ti . ignorantes uiam dn̄i iudiciū
dei sui . Ibo g̃ ad optimates & loq̄r
eis . Ipsi enī cognouerunt uiā dn̄i .
iudiciū dei sui . Et ecce magis hii
simul confregerunt iugum . ru
perunt uincula . Jd circo pcussit
eos leo de silua . lupus ad uespam
uastabit eos . pardus uigilans sup̄
ciuitates eoꝝ . Omnis q̄ egressus fu
erit ex eis capiet̄ . quia multipli
cate sunt puaricationes eoꝝ . con
fortate sunt auersiones eoꝝ . Su
p quo ppicius tibi esse potero . Filii
tui dereliquerunt me . & iurant

in hiis qui non sunt dii. Saturavi
eos et mechati sunt. et in domo
meretricis luxuriabantur. Equi
amatores in feminas et admissa
rii facti sunt. unusquisque ad ux
orem proximi sui hinniebat. Num
quid super hiis non visitabo dicit dominus.
et in gente tali non ulciscetur anima
mea. Ascendite muros eius et dissipa
te. consummationem autem nolite fa
cere. Auferte propagines eius. quia
non sunt domini. Prevaricatione enim
prevaricata est in me domus israel.
et domus iuda dicit dominus. Negave
runt dominum et dixerunt. Non est ipse.
neque veniet super nos malum. gla
dium et famem non videbimus. Pro
phete fuerunt in ventum locuti. et
responsum non fuit in eis. Hec ergo eve
nient illis. Hec dicit dominus deus exerci
tuum. Quia locuti estis verbum
istud. ego ecce do verba mea in o
re tuo ignem et populum istum ligna.
et vorabit eos. Ecce ego adducam
super vos gentem de longinquo do
mus israel ait dominus. gentem robus
tam. gentem antiquam. gentem cuius ig
norabis linguam. nec intelliges quid
loquatur. Pharetra eius quasi sepul
chrum patens. universi fortes.
Et comedet segetes tuas. et panem
tuum vorabit. Filios tuos et filias
tuas comedet. gregem tuum et ar
menta tua. Comedet vineam tu
am et ficum tuam. et conteret ur
bes tuas munitas. in quibus tu
habes fiduciam gladio. Verumta
men et in diebus illis ait dominus non fa
ciam vos in consummationem. Quod
si dixeritis quare fecit dominus deus noster
nobis hec omnia. dices ad eos.
Sicut dereliquistis me et servistis
deo alieno in terra vestra. sic servi
etis alienis in terra non vestra. Annun
tiate hoc domui iacob. et auditum
facite in iuda dicentes. Audi popule
stulte qui non habes cor. qui haben
tes oculos non videtis. et aures et non
auditis. Me ergo non timebitis ait dominus.
et a facie mea non dolebitis. Qui po
sui harenam terminum mari. pre
ceptum sempiternum quod non preteribit.
et commovebuntur et non poterunt. et
intumescent fluctus eius et non trans
ibunt illud. Populo autem huic
factum est cor incredulum et exas
perans. Recesserunt et abierunt.
et non dixerunt in corde suo. Metu
amus dominum deum nostrum qui dat no
bis pluviam temporaneam et seroti
nam in tempore suo. plenitudinem
annue messis custodientem nobis.
Iniquitates vestre declinaverunt hec.
et peccata vestra prohibuerunt bonum

a nobis . quia inventi sunt in
populo meo impii insidiantes quasi
aucupes . laqueos ponentes et
pedicas ad capiendos viros . Sicut
decipula plena avibus . sic domus
eorum plene dolo . Ideo magnificati
sunt et ditati . incrassati et impin
guati sunt . et preterierunt ser
mones meos pessime . Causam vi
due non iudicaverunt . et causam pu
pilli non direxerunt . et iudicium
pauperum non iudicaverunt . Numquid
super his non visitabo dicit dominus . aut
super gentem huiuscemodi non ulciscetur
anima mea . Stupor et mirabilia
facta sunt in terra . Prophete pro
phetabant mendacium . et sacerdo
tes applaudebant manibus suis . et
populus meus dilexit talia . Quid igitur
fiet in novissimo eius . VI.

Confortamini filii beniamin
in medio ierusalem . et in thecua
clangite bucina . et super bethacarem
levate vexillum . quia malum
visum est ab aquilone et contri
tio magna . Speciose et delicate
assimulavi filiam syon . Ad eam venient
pastores et greges eorum . Fixe
runt in ea tentoria in circuitu .
pascet unusquisque eos qui sub
manu sua sunt . Sanctificate
super eam bellum . Consurgite et
ascendamus in meridie . Ve nobis quia
declinavit dies . quia longiores
facte sunt umbre vespere . Surgite
et ascendamus in nocte et dissipe
mus domus eius . quia hec dicit dominus
exercituum . Cedite lignum eius . et fun
dite circa ierusalem aggerem . Hec est
civitas visitationis . omnis ca
lumpnia in medio eius . Sicut frigi
dam facit cisterna aquam suam . sic fri
gidam fecit maliciam suam . Iniquitas
et vastitas audietur in ea . coram me
semper infirmitas et plaga . Erudire
ierusalem . ne forte recedat anima mea
a te . ne forte ponam te desertam terram
inhabitabilem . Hec dicit dominus exerci
tuum . Usque ad racemum colligent
quasi in vinea reliquias israel . Con
verte manum tuam quasi vindemi
ator ad cartallum . Cui loquar . et
quem contestabor ut audiat . Ecce
incircumcise aures eorum . et audi
re non possunt . Ecce verbum domini fac
tum est eis in obprobrium . et non suscipi
ent illud . Idcirco furore domini ple
nus sum . laboravi sustinens .
Effunde super parvulum furorem .
et super concilium iuvenum simul . Vir
enim cum muliere capietur . senex cum
pleno dierum . et transibunt domus
eorum ad alteros . agri et uxores pa
riter . quia extendam manum meam super

habitantem terram dicit dn̄s. A
minore quippe usq; ad maiorem
om̄s auaritie student. & a pph̄a us
q; ad sacerdotē cuncti faciunt do
lum. & curabant contricionē fi
lie ppli mei cū ignominia dicentes
pax pax. & n̄ erat pax. Confusi
sunt quia abhominationē fecerūt.
Quin poti confusione n̄ sunt con
fusi. & erubescere nescierunt. Quā
obrem cadent int̄ ruentes. in tem
pe uisitationis sue corruent dicit
dn̄s. Hec dicit dn̄s. State sup ui
as & uidete. & interrogate de semi
tis antiquis. que sit uia bona & am
bulate in ea. & inuenietis refrige
riū animab; ur̄is. Et dixerunt. non
ambulabim. Et constitui sup uos
speculatores. audite uocē tube. Et
dixerunt. Non audiem. Ideo au
dite gentes & cognosce congregatio.
quanta ego faciā eis. Audi terra.
Ecce ego adducam mala sup pplm
istum fructū cogitationū ei. quia
uerba mea n̄ audierūt & legem meā
proiecerunt. Ut quid m̄ thus de sa
ba affertis. & calamū suaue olen
tem de t̄ra longinqua. Holocau
stomata ur̄a n̄ sunt accepta. & uic
time ur̄e n̄ placuerunt m̄. Propte
rea hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo in pplm
istum ruinas & ruent in eis. patres

& filii simul uicinus & proximus.
& peribunt. Hec dicit dn̄s. Ecce ppls
uenit de terra ~~longinqua~~ aquilonis.
& gens magna consurget a finib;
terre. Sagittam & scutum arripi
et. crudelis est. & n̄ miserebit. Vox
ei quasi mare sonabit. & sup equos
ascendent preparati quasi uir ad pre
liū. aduersum te filia syon. Audi
uim famā ei. dissolute sunt man
n̄re. & tribulatio apprehendit nos.
dolores ut parturientē. Nolite ex
ire ad agros. & in uia ne ambule
tis. quo gladius inimici. pauor
in circuitu. Filia ppli mei accingē
cilicio & conspergere cinere. luctū
unigeniti fac t̄ planctū amarum.
quia repente ueniet uastator sup
nos. Probatorem dedi te in pplo meo
robustū. & scies & probabis uiā eor.
Om̄s isti principes declinantes. am
bulantes fraudulent. Es & ferrū
uniuersi. corrupti sunt. Defecit
sufflatoriū in igne. consumptū
est plumbū. Frustra conflauit con
flator. malicie enim eor n̄ sunt consump
te. Argentū reprobum uocate eos.
quia dn̄s proiecit illos. VII.

Verbum qd̄ factum est ad ie
remiā a dn̄o dicens. Sta in
porta dom dn̄i. & predica ibi uer
bum istud & dic. Audite uerbum

dni omnis iuda qui ingredimini
per portas has. ut adoretis dnm. Hec
dicit dns exercituum ds isrl. Bonas fa
cite vias vras et studia vra. et habi
tabo vobiscum in loco isto. Nolite co
fidere in verbis mendacii dicentes tem
plum dni templum dni est. quod si be
nedixeritis vias vras et studia vra.
si feceritis iudicium inter virum et pro
ximum eius. advene et pupillo et vidue
non feceritis calumpniam. et sanguinem
innocentem non effuderitis in loco hoc.
et post deos alienos non ambulaveritis
in malum vobismetipsis. habitabo
vobiscum in loco isto. in terra quam
dedi patribus vris a seclo et usque in seclum.
Ecce vos confiditis vobis in sermoni
bus mendacii qui non proderunt vobis. fura
ri occidere. adulterari. iurare menda
citer. libare baalim et ire post deos a
lienos quos ignoratis. et venistis et
stetistis coram me in domo hac in qua
invocatum est nomen meum. et dixis
tis. Liberati sumus. eo quod fecerimus
omnes abhominationes istas. Num
quid spelunca latronum facta est
domus ista in qua invocatum est
nomen meum in oculis vris. Ego ego
sum. ego vidi dicit dns. Ite ad
locum meum in silo ubi habitavit no
men meum a principio. et videte
que fecerim ei propter maliciam populi

mei isrl. Et nunc quia fecistis omnia
opera hec dicit dns et locutus sum ad
vos mane consurgens et loquens et non
audistis. et vocavi vos et non respon
distis. faciam domui huic in qua
invocatum est nomen meum. et in qua vos
habetis fiduciam. et loco quem dedi
vobis et patribus vris sicut feci silo. et
proiciam vos a facie mea sicut proieci omnes
fratres vros. universum semen effra
im. Tu ergo noli orare pro populo hoc. nec
assumas pro eis laudem et orationes et
non obsistas mihi. quia non exaudiam te.
Nonne vides quid isti faciant in
civitatibus iuda. et in plateis ieru
salem. Filii colligunt ligna et patres
succendunt ignem et mulieres consper
gunt adipem. ut faciant placentas
regine celi et libent diis alienis. et me
ad iracundiam provocant. Numquid
me ad iracundiam provocant dicit dns.
Nonne semetipsos in confusionem
vultus sui. Ideo hec dicit dns ds.
Ecce furor meus et indignatio mea
conflatur super locum istum. super viros et
super iumenta. super lignum regionis et
super fruges terre. et succendetur et non ex
tinguetur. Hec dicit dns exercituum
ds isrl. Holocaustomata vra addite
victimis vris et comedite carnes.
quia non sum locutus cum patribus vris. et
non precepi eis in die qua eduxi eos

de terra egypti de uerbo holocau
tomatū & uictimarum: sed hoc uerbū
precepi eis dicens. Audite uocem
meā & ero uobis deus & uos eritis m̄
populus: & ambulate in omni uia
quā mandaui uobis: ut bene sit
uob. Et n̄ audierunt nec inclina
uerunt aurē suā: sed abierunt ī
uoluptatibus & prauitate cordis sui
mali: factique sunt retrorsum &
n̄ in ante a die qua egressi sunt pa
tres eorum de terra egypti usque ad diē
hanc. Et misi ad uos omnes seruos
meos prophetas. per diē consurgens di
luculo & mittens: & n̄ audierunt
me nec inclinauerunt aurē suā:
sed indurauerunt ceruicē suam. & peius
operati sunt quā patres eorum. Et loque
ris ad eos omnia uerba hec & n̄
audient: & uocabis eos & n̄ respon
debunt tibi. Et dices ad eos. Hec
est gens que n̄ audiuit uocem
dn̄i dei sui: nec recepit discipli
nā. Periit fides: & ablata ē de
ore eorum. Tonde capillū tuū & pro
ice. & sume planctū in directum:
quia proiecit dn̄s & reliquit genera
tionē furoris sui: quia fecerunt
filii iuda malū in oculis meis dic
dn̄s. Posuerunt offendicula sua
in domo in qua inuocatū est no
men meū: ut polluerent eam.

Et edificauerunt excelsa tophet
que est in ualle filii ennon. &
incenderunt filios suos & filias
suas igni: que nec precepi n̄ co
gitaui in corde meo. Ideo ecce di
es uenient dicit dn̄s. & n̄ dicetur
amplius tophet & uallis filii
ennon sed uallis interfectionis:
& sepelient in tophet eo quod n̄
sit locus: & erit morticinū populi
huius in cibum uolucribus celi & bes
tiis terre. & n̄ erit qui abigat. Et
quiescere faciā de urbibus iuda & de
plateis ierusalem uocem gaudii & uo
cem letitie sponsi & sponse. In de
solationē enim erit terra. VIII.

In tempore illo ait dn̄s eicient ossa
regis iuda & ossa principū eius
& ossa sacerdotū & ossa prophetarum. &
ossa eorum qui habitauerunt in
ierusalem de sepulchris suis: & expan
dent ea ad solem & lunā & ad om
nē militiā celi: que dilexerunt
& quibus seruierunt & post que am
bulauerunt: & que quesierunt
& adorauerunt. Non colligentur
& n̄ sepelientur. In sterquilinium
super faciem terre erunt. Et eligent
magis mortē quā uitā omnes qui resi
dui fuerint de cognatione hac
pessima. in uniuersis locis que
derelicta sunt ad que eieci eos.

dicit dominus exercituum. Et dices ad
eos. Hec dicit dominus. Numquid
qui cadit non resurget: et qui aver
sus est non revertetur. Quare ergo aver
sus est populus iste in ierusalem aversione
contentiosa. Apprehenderunt men
dacium: et noluerunt reverti. At
tendi et auscultavi: nemo quod bo
num est loquitur: nullus est qui agat
penitentiam super peccato suo dicens.
Quid feci. Omnes conversi sunt ad
cursum suum: quasi equus impe
tu vadens in prelium. Milvus in
celo cognovit tempus suum: tur
tur et hyrundo et ciconia custo
dierunt tempus adventus sui. populus
autem meus non cognovit iudicium domini.
Quomodo dicitis sapientes nos sumus:
et lex domini nobiscum est. Vere men
dacium operatus est stilus mendax scri
barum. Confusi sunt sapientes:
perterriti et capti sunt. Verbum enim
domini proiecerunt: sapientia nulla
est in eis. Propterea dabo mulie
res eorum exteris. agros eorum here
dibus: quia a minimo usque ad
maximum omnes avaritiam secuntur:
a propheta usque ad sacerdotem cuncti
faciunt mendacium: et sanabant con
tritionem filie populi mei ad ignomi
niam: dicentes pax pax cum non esset
pax. Confusi sunt quia abhomina
tionem fecerunt. Quin immo
confusione non sunt confusi: et erubes
cere nescierunt. Idcirco cadent inter
corruentes: in tempore visitationis
sue corruent dicit dominus. Congregans
congregabo eos ait dominus. Non est
uva in vitibus: et non sunt ficus in
ficulnea. folium defluxit: et dedi e
is que pretergressa sunt. Quare
sedemus. Convenite et ingrediamur
civitatem munitam et sileamus ibi:
quia dominus noster silere nos fecit: et
potum dedit nobis aquam fellis. Pec
cavimus enim domino. Expectavimus pacem
et non erat bonum: tempus medele et ecce
formido. A dan auditus est fremi
tus equorum eius. A voce hinnituum pug
natorum eius commota est omnis terra: et
venerunt et devoraverunt terram
et plenitudinem eius. urbem et habi
tatores eius: quia ecce ego mittam
vobis serpentes regulos quibus non est
incantatio: et mordebunt vos ait
dominus. Dolor meus super dolorem: in me
cor meum merens. Ecce vox clamo
ris filie populi mei de terra longinqua.
Numquid dominus non est in syon. aut
rex eius non est in ea. Quare ergo me ad
iracundiam concitaverunt in sculp
tilibus suis et in vanitatibus alienis.
Transiit messis: finita est estas:
et nos salvati non sumus. Super contri

cione filie p̄pli mei contrit᷑ sū
⁊ contristatus : stupor obtinu
it me . Nunquid resina n̄ est
in galaad . aut medicus n̄ ē ibi .
Quare g̊ n̄ est obducta cicatrix
filie p̄pli mei . Quis dabit capiti me
o aquā : ⁊ oclis meis fontes lacrima
rum . Et plorabo die ⁊ nocte interfec
tos filie p̄pli mei . Capitulum . IX.

Quis dabit me in solitudine diu
sorium uiatorum . Et derelinquā
p̄plm meū ⁊ recedā ab eis : quia om̄s
adulteri sunt ⁊ cetꝰ preuaricatorum .
Extenderunt linguā suā : quasi ar
cū mendacii ⁊ n̄ ueritatis . Confor
tati sunt in t̄ra : quia de malo ad
malū egressi sunt : ⁊ me n̄ cognoue
runt dic̄ dn̄s . Vnusquisq; a pr
ximo suo se custodiat : ⁊ in omi
fratre suo n̄ habeat fiduciam :
quia omnis frater supplantans
supplantabit : ⁊ omnis amicus
fraudulenter incedet . ⁊ uir fra
trem suū deridebit : ⁊ uerita
tē n̄ loquent᷑ . Docuerunt enī
linguā suā loqui mendaciū : ut
inique agerent laborauerunt . Ha
bitatio tua in medio doli : in dolo
renuerunt scire me dicit dn̄s .
Propterea hec dicit dn̄s exercitu
um . Ecce ego conflabo ⁊ pbabo
eos . Quid enī aliud faciā a facie

filie p̄pli mei . Sagitta uul
nerans lingua eorum : dolū lo
cuta est . In ore suo pacem cū
amico suo loquit᷑ . ⁊ occulte po
nit ei insidias . Nunquid n̄ su
p his uisitabo dicit dn̄s : aut ī
gente huiuscemodi n̄ ulciscet᷑ ani
ma mea . Sup montes assumā
fletū ⁊ lamentū . ⁊ sup specio
sa deserti planctū : quō incen
sa sunt eo qđ n̄ sit uir ptransi
ens : ⁊ n̄ audierunt uocē pos
sidentis . A uolucre celi usq; ad
pectora transmigrauerunt ⁊ re
cesserunt . Et dabo ierlm in
aceruos harene ⁊ cubilia dra
conū : ⁊ ciuitates iuda dabo
in desolationē eo qđ n̄ sit habi
tator . Quis est uir sapiens q̊
intelligat hoc ⁊ ad quē uerbū
oris dn̄i fiat : ut annuntiet il
lud quare perierit t̄ra . exusta
(q̊r deserta)
sit eo qđ n̄ sit qui ptranseat .
Et dixit dn̄s . Quia dereliq̄
runt legē meā q̄ dedi eis : ⁊ n̄
audierunt uocē meā ⁊ n̄ am
bulauerunt in ea : ⁊ abierūt
post prauitatē cordis sui ⁊ p̄
baalim quos didicerunt a pat
rib; suis . Idcirco hec dicit dn̄s ex
ercituū ds isrl̄ . Ecce ego cibabo
p̄plm istū absinthio . ⁊ potum

dabo eis aquam fellis. et dispergam eos in gentibus quas non nouerunt ipsi et patres eorum. et mittam post eos gladium donec consumantur. Hec dicit dominus exercituum. Contemplamini et uocate lamentatrices et ueniant. et ad eas que sapientes sunt mittite et properent. festinent et assumant super nos lamentum. Deducant oculi nostri lacrimas et palpebre nostre defluant aquis. quia uox lamentationis audita est de syon. Quomodo uastati sumus et confusi uehementer. Quia dereliquimus terram. quoniam deserta sunt tabernacula nostra. X.

Audite ergo mulieres uerbum domini. et assumant aures uestre sermonem oris eius. et docete filias uestras lamentum. et una queque proximam suam planctum. quia ascendit mors per fenestras nostras. ingressa est domus nostras disperdere paruulos deforis. iuuenes de plateis. Loquere. Hec dicit dominus. Et cadet morticinum hominis quasi stercus super faciem regionis. et quasi fenum post tergum metentis. et non est qui colligat. Hec dicit dominus. Non glorietur sapiens in sapientia sua. et non glorietur fortis in fortitudine sua. et non glorietur diues in diuitiis suis. sed in hoc glorietur qui gloriatur scire et nosse me. quia ego sum dominus qui facio misericordiam et iudicium et iusticiam in terra. Hec enim placent mihi ait dominus. Ecce dies ueniunt dicit dominus. et uisitabo super omnem qui incircumcisum habent preputium. super egyptum et super iudam et super edom et super filios ammon et super moab. et super omnes qui attonsi sunt in comam habitantes in deserto. quia omnes gentes habent preputium. omnis autem domus israel incircumcisi sunt corde. Audite uerbum quod locutus est dominus super uos domus israel. Hec dicit dominus. Iuxta uias gentium nolite discere. et a signis celi nolite metuere que timent gentes. quia leges populorum uane sunt. quoniam lignum de saltu precidit opus manuum artificis in ascia. Argento et auro decorauit illud. clauis et malleis compegit ut non dissoluatur. In similitudinem palme fabricata sunt et non loquentur. Portata tollentur. quia incedere non ualent. Nolite ergo timere ea. quia nec male possunt facere nec bene. Non est similis tui domine. magnus tu et magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te o rex gen

tuum. Tuū est enī decus inter
cunctos sapientes gentiū: ꝛ in
uniuersis regnis eoꝝ nullus est
similis tui. Pariter insipientes
ꝛ fatui ꝓbabunt̄. Doctrina ua
nitatis eoꝝ lignū est. Argentū
inuolutū de tharsis offertur et
aurū de ofir: opꝰ artificis ꝛ ma
nus erarij. Iacinctus ꝛ purpu
ra indumentum eoꝝ: opus arti
ficū uniuersa hec. Dn̄s autē ds̄
uerus est: ipse ds̄ uiuens et rex
sempiternus. Ab indignatione eiꝰ
cōmouebit̄ terra: ꝛ n̄ sustinebūt
gentes cōminationē eiꝰ. Sic ḡ di
cetis eis. Dij qui celos ꝛ t̄ram
n̄ fecerunt ꝑeant de t̄ra: ꝛ de
hijs que sub celo sunt. Qui facit
t̄ram in fortitudine sua. prepat
orbem in sapientia sua: ꝛ pru
dentia sua extendit celos. Ad
uocem suā dat multitudinē aq
rum in celo: ꝛ eleuat nebulas
ab extremitatibꝰ t̄re: fulgura
in pluuiā facit. ꝛ educit uen
tū de thesauris suis. Stultus
factus est omnis homo a sc̄ia:
confusus est oīs artifex in sculp
tili: quō falsum est qđ confla
uit ꝛ n̄ est sp̄c in eis. Uana sūt
ꝛ opꝰ eoꝝ risu dignū: in tem
pe uisitationis sue ꝑibunt. Non

est hijs similis pars iacob. Qui
enī formauit omnia ipse est: ꝛ
isrl̄ uirga hereditatis eiꝰ. Dn̄s
exercituū nomē est illi. Congre
ga de t̄ra confusionē tuā que ha
bitas in obsidione: q̄a hec dicit
dn̄s. Ecce ego longe ꝓiciā habi
tatores t̄re in hac uice: ꝛ tribu
labo eos ita ut inueniant̄. Ue
m̄ sup contritione mea: pessima
plaga mea. Ego autē dixi. Plane
hec infirmitas mea est: ꝛ porta
bo illam. Tabernaculū meum
uastatū est: omnes funiculi me
i disrupti sunt. Filij mei exierūt
a me ꝛ n̄ subsistunt. Non ē
qui extendat ultra tentoriū me
um: ꝛ erigat pelles meas. Quia
stulte egerunt pastores ꝛ dn̄m
n̄ quesierunt: ꝓpterea n̄ intellexe
runt. ꝛ omnis grex eoꝝ dispsꝰ
est. Uox auditionis ecce uenit
ꝛ cōmotio magna de t̄ra aqui
lonis: ut ponat ciuitates iuda
in solitudinē ꝛ habitaclm̄ dra
conū. Scio dn̄e quia n̄ est ho
minis uia eiꝰ: nec uiri est ut
ambulet ꝛ dirigat gressus suos.
Corripe me dn̄e: ueruntamen
in iudicio ꝛ n̄ in furore tuo: ne
forte ad nichilū redigas me. Ef
funde indignationē tuā super

gentes que n̄ cognouerunt te:
& sup̄ p̄uincias que nom̄ tuū n̄
inuocauerunt: quia comederūt
iacob & deuorauerunt eū: & cō
sumpserunt illum & decus eius
dissipauerunt. Capitl̄m. XI.
Uerbum qd̄ factum est ad iere
miā a dn̄o dicens. Audite u
ba pacti hui᷒ & loquimini ad ui
ros iuda & habitatores ierl̄m: &
dices ad eos. Hec dicit dn̄s ds̄ isrł.
Maledictus uir qui n̄ audierit u
ba pacti hui᷒. qd̄ precepi patrib᷒
ur̄is in die qua eduxi eos de tra
egypti de fornace ferrea dicens. Au
dite uocē meā & facite om̄ia q̄
precipio uobis: & eritis m̄ in po
pulū & ego ero uobis in dm̄: ut
suscitem iuramentū qd̄ iuraui
patrib᷒ ur̄is daturū me eis trā
fluentem lacte & melle sic̄ ē di
es hec. Et respondi & dixi. Amē
dn̄e. Et dixit dn̄s ad me. Vocife
rare omnia uerba hec in ciuitati
b᷒ iuda & foris ierl̄m dicens. Au
dite uerba pacti hui᷒ & facite ea:
quia contestans contestatus sū
patres ur̄os in die qua eduxi eos
de terra egypti usq; ad diem hāc.
Mane surgens contestatus sū &
dixi audite uocem meā: & n̄ au
dierunt nec inclinauerunt au

res suas. s; abierunt unusquisq;
post prauitatem cordis sui mali.
Et induxi sup̄ eos omnia uerba
pacti hui᷒: qd̄ precepi ut facerēt
& n̄ fecerunt. Et dixit dn̄s ad me.
Inuenta est coniuratio in uiris
iuda & in habitatorib᷒ ierl̄m. Re
uersi sunt ad iniquitates patrū
suoꝝ priores: q̄ noluerunt audi
re uerba mea. Et hii g̊ abierunt
post deos alienos: ut seruirent il
lis. Irritū fecerunt dom᷒ isrł & do
m᷒ iuda pactū meū: qd̄ pepigi
cū patrib᷒ eoꝝ. Quam ob rem hec
dicit dn̄s. Ecce ego inducā sup̄ eos
mala de quib᷒ exire n̄ poterunt:
& clamabunt ad me & n̄ exaudiā
eos. Et ibunt ciuitates iuda & ha
bitatores ierl̄m: & clamabunt ad
deos quib᷒ libant & n̄ saluabunt
eos in tempe afflictionis eoꝝ. Se
cundū enī numerū ciuitatū tua
rū erant dii tui iuda: & scd̄m nu
merū uiaꝝ ierl̄m posuisti aras
confusionis: aras ad libandū baa
lim. Tu g̊ noli orare p̄ p̄plo hoc.
& ne assumas p̄ eis laudem & ora
tionē: quia n̄ exaudiā te in tem
pe clamoris eoꝝ ad me: in tempe
afflictionis eoꝝ. Quid est qd̄ di
lect᷒ meus in domo mea fecit sce
lera multa: Numquid carnes

sancte auferent a te malicias
tuas in quib' gloriata es. Oliuā
uberem pulchram fructiferam
speciosam uocauit dn̄s nom̄ tuū.
Ad uocem loquele grandis exar
sit ignis in ea. & combusta sunt
fruteta ei'. Et dn̄s exercituū q̄
plantauit te locutus est sup te
malū. p malis domus isrł & do
mus iuda que fecerunt s' ad irri
tandū me libantes baalim. Tu
autē dn̄e demonstrasti m̄ & cogno
ui. tu ostendisti m̄ studia eoꝝ. &
ego quasi agnus mansuet' q̄ porta
t' ad uictimā. & n̄ cognoui quia co
gitauerunt sup me consilia dicentē.
Mittamus lignū in panē ei'. & era
damus eū de terra uiuentiū. & no
men ei' n̄ memoret' amplius. Tu
autē dn̄e sabaoth qui iudicas iuste
& pbas renes & cor. uideā ultio
nē tuā ex eis. Tibi enī reuelaui
causam meā. Propterea hec dicit
dn̄s ad uiros anathoth. qui que
runt animā meā & dicunt. Non
pphetabis in nomine dn̄i. & n̄ mo
rieris in manib' nr̄is. Propterea hec
dicit dn̄s exercituū. Ecce ego uisi
tabo sup eos. Iuuenes morient' in
gladio. filii eoꝝ & filie eoꝝ morien
t' in fame. & reliquie n̄ erunt ex
eis. Inducam enī malū sup uiros a
nathoth. annum uisitationis
eoꝝ. XII.

Iustus quidē
tu es dn̄e. si disputem tecū. Ve
rumtamen iusta loquar ad te. Qua
re uia impioꝝ psperat'. bene est
omnib; qui preuaricant' & inique
agunt. Plantasti eos & radicē
miserunt. pficiunt & faciunt
fructum. Prope es tu ori eoꝝ.
& longe a renib; eoꝝ. Et tu dn̄e
nosti me. uidisti me & pbasti cor
meū tecū. Congrega eos quasi gre
gem ad uictimam. & sanctifica
eos in diem occisionis. Usquequo
lugebit t̄ra. & herba omnis regiōis
siccabit'. ppt maliciā inhabitanti
um in ea. Consumptum est ani
mal & uolucre quō dixerunt. n̄
uidebit nouissima nr̄a. Si cū pe
dib' currens laborasti. quomodo cō
tendere poteris cū equis. Cum
autē in terra pacis secura fueris.
quid facies in supbia iordanis.
Nam & fratres tui & domus pa
tris tui etiam ipsi pugnauerūt
aduersum te. & clamauerūt post
te plena uoce. Ne credas eis.
cū locuti fuint ad te bona. Reli
qui domū meā. dimisi heredita
tem meā. dedi dilectam animā
meā in manū inimicoꝝ suoꝝ.
Facta est m̄ hereditas mea quasi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

leo in silua. dedit contra me uo
cem. ideo odiui eã. Numquid
auis discolor hereditas mea m.
Numquid auis tincta p totum.
Venite congregamini oms bestie
terre. properate ad deuorandum.
Pastores multi demoliti sunt ui
neã meã. conculcauerunt partẽ
meã. dederunt portionẽ meã de
siderabilẽ in desertum solitudinis.
Posuerunt eã in dissipationem.
luxitque sup me. Desolatione de
solata est omnis terra. quia nul
lus est qui recogitet corde. Sup
oms uias deserti uenerũt uastato
res. quia gladius dñi deuorabit
ab extremo terre usque ad extremũ
eı. Non est pax uniuerse car
ni. Seminauerunt triticum.
et spinas messuerunt. Hereditatem
acceperunt. et ñ eis proderit.
Confundemini a fructibus ũris.
a facie furoris dñi. Hec dicit
dñs aduersum oms uicinos me
os pessimos. qui tangunt here
ditatem quã distribui pplo meo
isrl. Ecce ego euellã eos de terra
eorum. et domũ iuda euellã de me
dio eorum. et cũ euulsero eos con
uertar et miserebor eorum. et redu
cã eos uirũ ad hereditatem suã.
et uirũ in terrã suã. Et erit si

eruditi didicerint uias ppli mei.
ut iurent in nõie meo uiuit dñs.
sicut docuerunt pplm meũ iurare
in baal. edificabuntur in medio po
puli mei. Qd si ñ audierint. euel
lam gentẽ illa euulsione et perdi
tione ait dominus. XIII.

Hec dicit dñs ad me. Vade et
possidẽ tibi lumbare lineum.
et pones illud sup lumbos tuos.
et in aquã ñ inferes illud. Et pos
sedi lumbare iuxta uerbũ dñi.
et posui circa lumbos meos. Et fac
tus est sermo dñi ad me scdo dicẽs.
Tolle lumbare qd possedisti qd est
circa lumbos tuos. et surgens ua
de ad eufraten. et absconde illud ibi
in foramine petre. Et abii et abs
condi illud in eufrate. sicut preceperat
m dñs. Et factũ est post dies plu
rimos. dixit dñs ad me. Surge
uade ad eufraten. et tolle inde lũ
bare qd pcepi tibi. ut absconderes
illud ibi. Et abii ad eufraten et fo
di. et tuli lumbare de loco ubi abs
condera illud. Et ecce cõputruerat
lumbare. ita ut nullo usui aptũ
esset. Et factũ est uerbũ dñi ad me
dicens. Hec dicit dñs ds. Sic pu
trescere faciã supbiã iuda et supbiã
ierlm multã. pplm istũ pessimũ
q nolunt audire uerba mea et am

bulant in prauitate cordis sui: ab
ierintque post deos alienos ut serui
rent eis et adorarent eos: et erunt
sicut lumbare istud quod nulli usui ap
tum est. Sicut enim adheret lumbare
ad lumbos uiri: sic agglutinaui
michi omnem domum israel et omnem domum
iuda dicit dominus: ut essent michi in populum
et in nomen et in laudem et in gloriam et non
audierunt. Dices ergo ad eos sermonem
istum. Hec dicit dominus deus israel. Omnis
laguncula implebitur uino. Et dicent
ad te. Numquid ignoramus quia
omnis laguncula implebitur uino.
Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Ec
ce ego implebo omnes habitatores ter
re huius et reges qui sedent de stirpe
Dauid super tronum eius et sacerdotes
et prophetas et omnes habitatores ieru
salem ebrietate: et dispergam eos
uirum a fratre suo et patres et filios
pariter ait dominus. Non parcam et non
neque concedam
miserebor neque miserebor ut non disp
dam eos. Audite et auribus percipite:
nolite eleuari quia dominus locutus est.
Date domino deo uestro gloriam antequam
contenebrescat: et antequam offendant
pedes uestri ad montes caliginosos.
Expectabitis lucem. et ponet eam in
umbram mortis et in caliginem. Quod
si hoc non audieritis: in abscondito plo
rabit anima mea a facie superbie. Plo

rans plorabit et deducet oculus meus
lacrimam: quia captus est grex
domini. Dic regi et dominatrici. Humi
liamini sedete. quoniam descendit de
capite uestro corona glorie uestre. Ciui
tates austri clause sunt: et non est
qui aperiat. Translata est omnis
iudea transmigratione perfecta.
Leuate oculos uestros: et uidete ueni
entes ab aquilone. Ubi est grex
qui datus est tibi: pecus inclitum
tuum. Quid dices cum uisitauerit
te. Tu enim docuisti eos aduer
sum te: et erudisti in caput tuum.
Numquid non dolores apprehendent
te quasi mulierem parturientem.
Quod si dixeris in corde tuo quare ue
nerunt michi hec: propter multitudinem
iniquitatis tue reuelata sunt uere
cundiora tua: pollute sunt plante
tue. Si mutare potest ethyops
pellem suam. et pardus uarietates
suas: et uos poteritis bene facere
cum didiceritis malum. Et dissemi
nabo eos quasi stipulam que uento
raptatur in deserto. Hec sors tua
parsque mensure tue a me dicit dominus:
quia oblita es mei et confisa es in
mendacio. Unde et ego nudaui
femora tua contra faciem tuam:
et apparuit ignominia tua: adul
teria tua et hinnitus tuus. Scel

fornicationis tue. Super colles in a
gro uidi abhominationes tuas.
Ve tibi ierusalem. non mundaberis post
me. Usquequo adhuc. XIIII.
Quod factum est uerbum domini ad
Ieremiam de sermonibus sicci
tatis. Luxit iudea. et porte eius
corruerunt et obscurate sunt in
terra. et clamor ierusalem ascendit.
Maiores miserunt minores suos
ad aquam. uenerunt ad hauri
endam et non inuenerunt aquam.
reportauerunt uasa sua uacua.
Confusi sunt et afflicti. et operue
runt capita sua propter terre uastita
tem. quia non uenit pluuia in
terram. Confusi sunt agricole. o
peruerunt capita sua. Nam et
cerua in agro peperit et reliquit.
quia non erat herba. Et onagri ste
terunt in rupibus. traxerunt
uentum quasi dracones. Defecerunt
oculi eorum. quia non erat herba. Si
iniquitates nostre responderint no
bis domine fac propter nomen tuum. quoniam
multe sunt auersiones nostre. Tibi
peccauimus expectatio israel. salua
tor eius in tempore tribulationis. Qua
re quasi colonus futurus es in terra.
et quasi uiator declinans ad ma
nendum. Quare futurus es ue
lut uir uagus. ut fortis qui non po
test saluare. Tu autem in nobis
es domine. et nomen tuum inuocatum est
super nos. ne derelinquas nos. Hec
dicit dominus populo huic. qui dilexit mo
uere pedes suos et non quieuit. et domino
non placuit. Nunc recordabitur iniqui
tatum eorum. et uisitabit peccata e
orum. Et dixit dominus ad me. Noli o
rare pro populo isto in bonum. Cum ie
iunauerint non exaudiam preces
eorum. et si obtulerint holocausto
mata et uictimas non suscipiam
eos. quoniam gladio et fame et peste
ego consumam eos. Et dixi. A. a.
a. domine deus. prophete dicunt eis. Non
uidebitis gladium et fames non erit
in uobis. sed pacem ueram dabit
dominus uobis in loco isto. Et dixit dominus
ad me. Falso prophete uaticinantur in
nomine meo. Non misi eos et non
precepi eis. neque locutus sum ad eos.
Visionem mendacem et diuinatio
nem fraudulentam et seductionem cor
dis sui prophetant uobis. Ideo
hec dicit dominus de prophetis qui prophetant
in nomine meo quos ego non misi. dicen
tes gladius et fames non erit in terra
hac. In gladio et fame consumentur
prophete illi. et populi quibus prophetant
erunt proiecti in uiis ierusalem pre fame
et gladio. et non erit qui sepeliat e
os. ipsi et uxores eorum et filii eorum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

et filie eorum. et effundam super eos
malum suum. Et dices ad eos ver
bum istud. Deducant oculi mei la
crimam per noctem et diem et non tace
ant: quoniam contritione magna con
uirgo trita est filia populi mei plaga pessi
ma vehementer. Si egressus fuero
ad agros ecce occisi gladio: et si in
troiero in civitatem ecce attenuati
fame. Propheta quoque et sacerdos
abierunt in terram quam ignorabant.
Numquid proiciens iudam abiecisti:
aut syon abhominata est anima
mea? Quare ergo percussisti nos. ita ut
nulla sit sanitas? Expectavimus
pacem et non est bonum: et tempus cu
rationis et ecce turbatio. Cognovi
mus domine impietates nostras iniquita
tes patrum nostrorum: quia peccavimus
tibi. Ne nos des in opprobrium propter
nomen tuum: neque facias nobis contu
meliam. Solii glorie tue recordare:
ne irritum facias fedus tuum nobiscum.
Numquid sunt in sculptilibus gentium
qui pluant: aut celi possunt dare ym
bres. Nonne tu es domine deus quem expec
tavimus? Tu enim fecisti omnia hec.

XV

Et dixit dominus ad me. Si steterit
moyses et samuel coram me: non
est anima mea ad populum istum. Eice
illos a facie mea et egrediantur. Quod si
dixerint ad te quo egrediemur? dices
ad eos. Hec dicit dominus. Qui ad mor
tem ad mortem: et qui ad gladium
ad gladium: et qui ad famem ad fa
mem: et qui ad captivitatem ad cap
tivitatem. Et visitabo super eos qua
tuor species dicit dominus: gladium ad
occisionem et canes ad lacerandum:
et volatilia celi et bestias terre ad
devorandum et dissipandum. Et da
bo eos in furorem universis regnis
terre propter manassen filium regis ezechi
e regis iuda super omnibus que fecit
in ierusalem. Quis enim miserebitur tui
ierusalem aut quis contristabitur pro te.
aut quis ibit ad rogandum pro pa
ce tua? Tu reliquisti me dicit dominus:
abisti
retrorsum. Et extendam manum
meam super te: et interficiam te. Labo
ravi rogans: et dispergam eos ven
tilabro in portis terre. Interfeci et
perdidi populum meum: et tamen a viis
suis non sunt reversi. Multiplicate
sunt michi vidue eius super harenam ma
ris: induxi eis super matrem adoles
centis vastatorem meridie: misi
super civitates repente terrorem. In
firmata est que peperit septem:
defecit anima eius. Occidit ei sol
cum adhuc esset dies: confusa est et
erubuit: et residuos eius in gladium
dabo in conspectu inimicorum eorum
ait dominus. Ve michi. Mater mea qua

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

te genuisti uirum rixe uirum discor
die in uniuersa terra. Non fe
neraui: nec feneravit mihi quisque.
Omnes maledicunt mihi. Dicit dominus.
Si non reliquie tue in bonum. si non occ
currerit tibi in tempore afflictionis et in
tempore tribulationis aduersum ini
micum. Numquid federabitur
ferrum ferro ab aquilone et es. Di
uitias tuas et thesauros tuos in di
reptionem dabo gratis in omnibus
peccatis tuis et in omnibus terminis
tuis: et adducam inimicos tuos de
terra quam nescis: quia ignis suc
census in furore meo super uos ardebit.
Tu scis domine: recordare mei et visi
ta me: et tuere me ab his qui perse
cuntur me. Noli in patientia tua
suscipe me. Scito quoniam sustinui propter te
opprobrium. Inuenti sunt sermo
nes tui et comedi eos: et factum est
mihi uerbum tuum in gaudium et in leti
ciam cordis mei: quoniam inuocatum
est nomen tuum super me domine deus exercitu
um. Non sedi in concilio ludan
tium: et gloriatus sum. A facie ma
nus tue solus sedebam: quoniam commi
natione replesti me. Quare factus
est dolor meus perpetuus: et plaga
mea insuperabilis renuit curari. Facta
est mihi quasi mendacium aquarum infi
delium. Propter hoc hec dicit dominus.

Si conuerteris conuertam te: et
ante faciem meam stabis: et si sepa
raueris preciosum a uili quasi os me
um eris. Conuertentur ipsi ad te: et
tu non conuerteris ad eos. Et dabo
te populo huic in murum ereum fortem:
et bellabunt aduersum te et non preua
lebunt: quia ego tecum sum ut saluem
te et eruam dicit dominus: et liberabo te de
manu pessimorum: et redimam te de ma
nu fortium. Capitulum. XVI.

Et factum est uerbum domini ad
me dicens. Non accipies uxo
rem et non erunt tibi filii et filie in loco is
to: quia hec dicit dominus super filios et fi
lias qui generantur in loco isto. et super
matres eorum que genuerunt eos: et
super patres eorum de quorum stirpe sunt
nati in terra hac. Mortibus egrotatio
num morientur. Non plangentur et non
sepelientur: in sterquilinium super fa
ciem terre erunt. Gladio et fame
consumentur: et erunt ca
dauera eorum in escam uo
latilibus celi et bestiis terre. Hec
enim dicit dominus. Ne ingrediaris domum
conuiuii. neque uadas ad plangendum
neque consoleris eos: quia abstuli pa
cem meam a populo isto dicit dominus misericordiam
et miserationes: et morientur grandes
et paruui in terra ista. Non sepe
lientur neque plangentur et non se incident

neque calvicium fiet pro eis. et non frangent inter eos lugenti panem ad consolandum super mortuo. et non dabunt eis potum calicis ad consolandum super patre suo et matre. Et domum conuiuii non ingredieris ut sedeas cum eis et comedas et bibas. quia hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego auferam de loco isto in oculis uestris et in diebus uestris uocem gaudii et uocem letitie. uocem sponsi et uocem sponse. Et cum annuntiaueris populo huic omnia uerba hec et dixerint tibi. quare locutus est super nos omne malum grande istud. que iniquitas nostra et quod peccatum nostrum quod peccauimus domino deo nostro dices ad eos. Quia dereliquerunt patres uestri me ait dominus. et abierunt post deos alienos et seruierunt eis et adorauerunt eos. et me dereliquerunt et legem meam non custodierunt. Sed et uos peius operati estis quam patres uestri. Ecce enim ambulat[is] unusquisque post praui[tate] cordis sui mali. ut me non audiat. Et eiciam uos de terra hac in terram quam ignoratis uos et patres uestri. et seruietis ibi diis alienis die ac nocte. qui non dabunt uobis requiem. Propterea ecce dies ueniunt dicit dominus. et non dicetur ultra uiuit dominus qui eduxit israel de terra egypti. Sed uiuit dominus qui eduxit filios israel de terra aquilonis et de uniuersis regnis ad que ieci eos. et reducam eos in terram suam quam dedi patribus eorum. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dominus. et piscabuntur eos. Et post hec mittam eis multos uenatores. et uenabuntur eos de omni monte et de omni colle et de cauernis petrarum. quia oculi mei super omnes uias eorum. Non sunt abscondite a facie mea. et non fuit occulta iniquitas eorum ab oculis meis. Et reddam primum duplices iniquitates eorum et peccata. quia contaminauerunt terram meam in morticinis idolorum suorum. et abhominationibus suis impleuerunt hereditatem meam. Domine fortitudo mea et robur meum. et refugium meum in die tribulationis. Ad te gentes uenient ab extremis terre et dicent. Vere mendacium possederunt patres nostri. uanitatem que eis non profuit. Numquid faciet sibi homo deos. Et ipsi non sunt dii. Idcirco ecce ego ostendam eis per uicem hanc. ostendam eis manum meam et uirtutem meam. et scient quia nomen mihi dominus.

XVII.

Peccatum iuda scriptum est stilo ferreo in ungue adamantino. exaratum super latitu

dine cordis eorum et in cornibus ararum
eorum. Cum recordati fuerint filii eo
rum ararum suarum et lucorum ligno
rumque frondentium in montibus ex
celsis sacrificantes in agro. forti
tudinem tuam et omnes thesauros tu
os in direptionem dabo. excelsa tu
a propter peccata in universis finibus
tuis. Et relinqueris sola ab here
ditate tua quam dedi tibi: et servire
te faciam inimicis tuis in terra quam
ignoras: quoniam ignem succendisti in
furore meo usque in eternum ardebit.
Hec dicit dominus. Maledictus homo
qui confidit in homine: et ponit
carnem brachium suum: et a domino re
cedit cor eius. Erit enim quasi miri
ce in deserto: et non videbit cum ve
nerit bonum: sed habitabit in sicci
tate in deserto in terra salsuginis
et inhabitabili. Benedictus vir
qui confidit in domino: et erit dominus fi
ducia eius. Et erit quasi lignum
quod transplantatur super aquas: quod ad
humorem mittit radices suas: et
non timebit cum venerit estus. Et e
rit folium eius viride. et in tempore
siccitatis non erit sollicitum: nec a
liquando desinet facere fructum.
Pravum est cor omnium et inscruta
bile: quis cognoscet illud. Ego
dominus scrutans cor et probans renes:

qui do unicuique iuxta viam. et iux
ta fructum adinventionum suarum.
Perdix fovit que non peperit: fecit di
vitias et non in iudicio. In dimidio
dierum suorum relinquet eos: et in
novissimo suo erit insipiens. Soli
um glorie altitudinis a principio: lo
cus sanctificationis nostre expectati
o israel. Domine omnes qui te derelinquunt
confundentur: recedentes a te in terra
scribentur: quoniam dereliquerunt venam
aquarum viventium dominum. Sana me
domine et sanabor: salvum me fac et sal
vus ero: quia laus mea tu es. Ecce
ipsi dicunt ad me. Ubi est verbum
domini: veniat. Et ego non sum tur
batus te pastorem sequens: et diem
hominis non desideravi tu scis. Quod
egressum est de labiis meis: rec
tum in conspectu tuo fuit. Non
sis mihi tu formidini: spes mea tu
in die afflictionis. Confundantur qui
persequuntur me: et non confundar ego.
Paveant illi: et non paveam ego. In
duc super eos diem afflictionis: et
duplici contritione contere eos.
Hec dicit dominus ad me. Vade et sta
in porta filiorum populi per quam ingrediuntur
reges iuda et egrediuntur et in cunc
tis portis ierusalem et dices ad eos. Au
dite verbum domini reges iuda et omnis
iudea cunctique habitatores ierusalem

qui ingredimini per portas has. Hec
dicit dominus. Custodite animas vestras
et nolite portare pondera in die sab
bati. nec inferatis per portas ierusalem.
et nolite eicere onera de domibus vestris in di
e sabbati. et omne opus non facietis.
Sanctificate diem sabbati sicut precepi
patribus vestris. et non audierunt nec in
clinaverunt aurem suam. sed indu
raverunt cervicem suam ne audirent
me et ne acciperent disciplinam. Et erit
si audieritis me dicit dominus ut non infe
ratis onera per portas civitatis hu
ius in die sabbati. et si sanctificaveritis
diem sabbati ne faciatis in eo omne opus.
ingredientur per portas civitatis hu
ius reges et principes sedentes super soli
um david. et ascendentes in cur
ribus et equis. ipsi et principes eorum
viri iuda et habitatores ierusalem. et
habitabitur civitas hec in sempiternum.
et venient de civitatibus iuda et de cir
cuitu ierusalem et de terra beniamin et de
campestribus et de montuosis et ab aus
tro portantes holocaustum et victimam
et sacrificium et thus. et inferent ob
lationem in domum domini. Si autem non au
dieritis me ut sanctificetis diem sabbati
et ne portetis onus et ne inferatis per por
tas ierusalem in die sabbati. succendam ig
nem in portis eius et devorabit domus
ierusalem. et non extinguetur. XVIII.

Verbum quod factum est ad ie
remiam a domino dicens. Sur
ge et descende in domum figuli. et
ibi audies verba mea. Et descendi
in domum figuli. et ecce ipse facie
bat opus super rotam. Et dissipatum est
vas quod ipse faciebat e luto manibus
suis. conversusque fecit illud vas al
terum sicut placuerat in oculis eius ut fa
ceret. Et factum est verbum domini ad
me dicens. Numquid sicut figulus is
te non potero vobis facere domus israel ait
dominus. Ecce sicut lutum in manu figuli
sic vos in manu mea domus israel.
Repente loquar adversus gentem
et adversus regnum. ut eradicem
et destruam et disperdam illud. Si pe
nitentiam egerit gens illa a malo
suo quod locutus sum adversus eam.
agam et ego penitentiam super malo
quod cogitavi ut facerem ei. Et subi
to loquar de gente et regno. ut e
dificem et plantem illud. Si fecerit
malum in oculis meis ut non audiat vo
cem meam. penitentiam agam et ego super
bono quod locutus sum ut facerem
ei. Nunc ergo dic viro iuda et ha
bitatori ierusalem dicens. Hec dicit dominus.
Ecce ego fingo contra vos malum.
et cogito contra vos cogitationem.
Revertatur unusquisque a via sua ma
la. et dirigite vias vestras et studia

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

iura. Qui dixerunt. desperauimus.
Post cogitationes enim nostras ibimus: et
unusquisque prauitatem cordis sui
mali faciemus. Ideo hec dicit dominus.
Interrogate gentes. Quis audiuit
talia horribilia: que fecit nimis
uirgo israel. Numquid deficiet de pe
tra agri nix libani: aut euelli pos
sunt aque erumpentes frigide et de
fluentes. Quia oblitus est mei populus
meus: frustra libantes et impingen
tes in uiis suis in semitis seculi ut am
bularent per eas in itinere non trito: ut
fieret terra eorum in desolationem et in
sibilum sempiternum. Omnis qui pre
terit per eam obstupescet: et mouebit
caput suum. Sicut uentus urens
dispergam eos coram inimico: dor
sum et non faciem ostendam eis in die per
ditionis eorum. Et dixerunt. Venite
et cogitemus contra ieremiam cogi
tationes. Non enim peribit lex a sacer
dote neque consilium a sapiente: nec
sermo a propheta. Venite et percutiamus
eum lingua: et non attendamus ad uni
uersos sermones eius. Attende domine
ad me: et audi uocem aduersariorum
meorum. Numquid redditur pro bono
malum: Quia foderunt foueam ani
me mee. Recordare quod steterim in
conspectu tuo ut loquerer pro eis bo
num: et auerterem indignationem tuam

ab eis. Propterea da filios eorum in
famem: et deduc eos in manus gladii.
Fiant uxores eorum absque liberis et ui
due: et uiri eorum interficiantur mor
te. Iuuenes eorum confodiantur gladi
o in prelio: audiatur clamor de domibus
eorum. Adduces enim super eos latronem
repente: quia foderunt foueam ut ca
perent me. et laqueos absconderunt pe
dibus meis. Tu autem domine scis omne con
silium eorum aduersum me in mortem.
Ne propicieris iniquitati eorum: et pec
catum eorum a facie tua non deleatur. Fiant
corruentes in conspectu tuo: in tem
pore furoris tui abutere eis. XIX.
Hec dicit dominus. Vade et accipe
lagunculam figuli testeam a se
nioribus populi tui et a senioribus sacer
dotum: et egredere ad uallem filii en
non que est iuxta introitum porte
fictilis: et predicabis ibi uerba que
ego loquar ad te et dices. Audite
uerbum domini reges iuda et habitato
res ierusalem. Hec dicit dominus exercituum
deus israel. Ecce ego inducam afflictionem
super locum istum: ita ut omnis qui audi
erit illa tinniant aures eius. eo quod de
reliquerint me et alienum fecerint lo
cum istum: et libauerint in eo diis
alienis quos nescierunt ipsi et patres
eorum et reges iuda: et repleuerint lo
cum istum sanguine innocentium: et edi

ficauerunt excelsa baalim ad combu
rendos filios suos igni in holocaustũ
baalim : que nec precepi nec locut᷒
sum nec ascenderunt in cor meum .
Propterea ecce dies ueniunt dic̃ dñs .
& ñ uocabit᷑ loc᷒ iste amplius tofeth
& uallis filii ennon ſ; uallis interfec
tionis : & dissipabo consiliũ iude & hie
rusalẽ in loco isto : & subuertã eos
gladio inimicor̃ suor̃ . & in manu
querentiũ animas eor̃ : & dabo ca
dauera eor̃ escas uolatilib᷒ celi & bes
tiis terre : & ponã ciuitatẽ hanc ĩ
stuporẽ & in sibilum . Omnis q̃ pre
terierit p̃ eã obstupescet : & sibila
bit sup̃ uniuersas plagas ei᷒ . Et ci
babo eos carnib᷒ filior̃ suor̃ & carnib᷒
filiar̃ suar̃ : & unusq̃sq; carnes a
mici sui comedet in obsidione & in
angustia in qua concludent eos ini
mici eor̃ . & qui querunt animas
eor̃ . Et conteres laguncula in oc̃lis
uiror̃ q̃ ibunt tecũ : & dices ad eos .
Hec dicit dñs exercituũ . Sic con
terã pplm̃ istũ & ciuitatẽ istam : sic
conterit᷑ uas figuli q̃d ñ potest am
plius instaurari . Et in topheth
sepelient᷑ eo q̃d ñ sit alius loc᷒ ad se
peliendũ . Sic faciã loco huic dicit
dñs & habitatorib᷒ ei᷒ : ut ponã ciui
tatem istã sic topheth . Et erunt do
mi ier̃lm & dom᷒ regum iuda sic loc᷒

topheth : inmunde om̃s domus
in quar̃ domatib᷒ sacrificauerunt
omni militie celi . & libauerunt li
bamina diis alienis . Venit autẽ
ieremias de topheth quo miserat
eũ dñs ad pphandum . & stetit in
atrio domus dñi : & dixit ad omnẽ
pplm̃ . Hec dicit dñs exercituum
ds̃ isr̃l . Ecce ego inducam sup̃ ciui
tatem istam & sup̃ om̃s urbes ei᷒ u
niuersa mala que locutus sum ad
uersus eam : q̃uo indurauerunt c̃
uicẽ suã ut ñ audirent sermones meos .

Et audiuit phasur XX.
filius hemmer sacerdos q̃
constitut᷒ erat princeps in domo
dñi ieremiã pphantem sermones
istos . Et p̃cussit phasur ieremiã
pphetam : & misit eũ in neruũ q̃d
erat in porta beniamin superiori in
domo dñi . Cumq; illuxisset in cras
tinũ : eduxit phasur ieremiam
de neruo . Dixitq; ad eũ ieremias .
Non phasur uocauit dñs nomẽ
tuũ ſ; pauorem undiq; : quia hec
dicit dñs . Ecce ego dabo te in pauorẽ
& omnes amicos tuos : & corruent
gladio inimicor̃ suor̃ & oculi tui
uidebunt : & omnẽ iudã dabo ĩ
manu regis babilonis : & tradu
cet eos in babylonem . & p̃cutiet e
os gladio : & dabo uniuersam sb

stantiā ciuitatis huius & omnē la
borē eius omneq; preciū & cunctos
thesauros regum iuda dabo in manu
inimicoꝝ eoꝝ . & diripient eos
& tollent . & ducent in babylonē.
Tu autem phassur & omnes habi
tatores domus tue ibitis in capti
uitatem . & in babylonem uenies
& ibi morieris . ibiq; sepelieris tu
& oms amici tui quib; ꝓphasti m̄
daciū . Seduxisti me dn̄e & se
ductus sum . fortior me fuisti &
inualuisti . Factus sum in derisū
tota die . oms subsannant me .
quia iam olim loquor uociferās
iniquitatē & uastitatem clami
to . & factus est m̄ sermo dn̄i ī
opprobriū & in derisum tota die.
Et dixi . Non recordabor eius . ne
q; loquar ultra in nomine illius.
Et factus est in corde meo quasi ig
nis exestuans claususq; in ossib;
meis . & defeci ferre n̄ sustinens.
Audiui enī contumelias multoꝝ
& terrorem in circuitu . psequimini
& psequamur eū . ab omnib; uiris
qui erant pacifici mei & custodien
tes latus meū . si quomodo decipi
atur & ꝓualeamus aduersus eū . &
consequamur ultionē ex eo . Dn̄s
autē mecū est . tamq; bellator for
tis . Idcirco q̄ psecuntur me cadent
& infirmi erunt . confundentur ue
hementer . quia n̄ intellexerunt op
probrium sempiternū qd̄ numq;
delebitur . Et tu dn̄e exercituū ꝓbator
iusti qui uides renes & cor . uideam
queso ultionē tuā ex eis . Tibi enī
reuelaui causam meā . Cantate
dn̄o . laudate dn̄m . quia liberauit
animā pauperis de manu maloꝝ.
Maledicta dies in qua natus sum .
dies in qua peperit me mater mea n̄
sit benedicta . Maledictus uir q̄ an
nuntiauit patri meo dicens . puer
natus est ī masculus . & quasi gau
dio letificauit eū . Sit homo ille
ut sunt ciuitates quas subuertit
dn̄s . & n̄ penituit eū . Audiat
clamorē mane . & ululatum in
tempe meridiano . quia n̄ me inter
fecit a uulua ut fieret m̄ mater mea
sepulchrum . & uulua eius conceptus
eternus . Quare de uulua egressus
sum ut uiderem laborem & dolorē .
et consumerentur in confusione di
es mei . Caplm̄ . XXI.

Uerbum qd̄ factum est ad iere
miam a dn̄o . quando misit
ad eū rex sedechias phassur filiū mel
chie & sophoniā filiū maasie sac
dotem dicens . Interroga p nobis
dn̄m . quia nabuchodonosor rex
babylonis preliatur aduersum nos .

si forte faciat dominus nobiscum secundum
omnia mirabilia sua . et recedat
a nobis . Et dixit ieremias ad eos.
Sic dicetis sedechie . Hec dicit dominus
deus israel . Ecce ego convertam vasa bel
li que in manibus vestris sunt . et quibus
vos pugnatis adversus regem babi
lonis et chaldeos qui obsident vos in
circuitu murorum . et congregabo ea
in medium civitatis huius . et debella
bo ego vos in manu extenta et bra
chio forti et in furore et in indigna
tione et in ira grandi . et percutiam
habitatores civitatis huius . homi
nes et bestie pestilentia magna mo
rientur . Et post hec ait dominus dabo se
dechiam regem iuda et servos eius et
populum eius et qui derelicti sunt in ci
vitate hac a peste et gladio et fa
me in manu nabuchodonosor re
gis babylonis . et in manu inimi
corum eorum . et in manu querentium
animam eorum . et percutiet eos in ore
gladii et non movebitur neque parcet
nec miserebitur . Et ad populum hunc
dices . Hec dicit dominus . Ecce ego do
coram vobis viam vite et viam mor
tis . Qui habitaverit in urbe hac
morietur gladio et fame et peste . qui
autem egressus fuerit et transfugerit
ad chaldeos qui obsident vos vivet .
et erit ei anima sua quasi spolium .

Posui enim faciem meam super civitatem
hanc in malum et non in bonum ait do
minus . In manu regis babylonis dabitur
et exuret eam igni . et domui regis iuda .
Audite verbum domini domus david .
Hec dicit dominus . Iudicate mane iu
dicium et eruite vi oppressum de
manu calumpniantis . ne forte
egrediatur ut ignis indignatio mea
et succendatur . et non sit qui extingu
at propter malitiam studiorum vestrorum . Ec
ce ego ad te habitatricem vallis soli
de atque campestris ait dominus . qui dici
tis quis percutiet nos et quis ingredi
etur domos nostras . Et visitabo super vos
iuxta fructum studiorum vestrorum dicit do
minus . Et succendam ignem in saltu eius
et devorabit omnia in circuitu eius .
Hec dicit dominus . Descende in domum
regis iuda . et loqueris ibi verbum
hoc et dices . Audi verbum domini rex
iuda qui sedes super solium david . tu
et servi tui et populus tuus qui ingredi
mini per portas istas . XXII .

Hec dicit dominus . Facite iudicium
et iustitiam . et liberate vi op
pressum de manu calumpniatoris .
et advenam et pupillum et viduam
noli contristare neque opprimatis
inique . et sanguinem innocentem
ne effundatis in loco isto . Si enim
facientes feceritis verbum istud

ingredientur per portas domus huius re
ges sedentes de genere david super
tronum eius. & ascendentes currus
& equos ipsi & servi & populus eorum.
Quod si non audieritis verba hec. in
memetipso iuravi dicit dominus. quia
in solitudinem erit domus hec. quia
hec dicit dominus super domum regis iuda.
Galaad tu mihi caput lybani. si non
posuero te in solitudinem urbes in
habitabiles. Et sanctificabo super te
interficientem virum & arma eius. &
succident electam cedrum tuam.
& precipitabunt in ignem. Et pertran
sibunt gentes multe per civitatem is
tam. & dicet unusquisque proximo
suo. Quare fecit dominus sic civitati hu
ic grandi. Et respondebunt. Eo quod
dereliquerint pactum domini dei sui.
& adoraverint deos alienos & servi
erint eis. Nolite flere mortuum.
neque lugeatis super eum fletu. Plan
gite eum qui egreditur quoniam non revertetur
ultra. nec videbit terram nativita
tis sue. quia hec dicit dominus ad sel
lum filium iosie regem iuda qui reg
navit pro iosia patre suo. qui egres
sus est de loco isto. Non revertetur
huc amplius sed in loco ad quem
transtuli eum ibi morietur. & terram
istam non videbit amplius. Ve qui
edificat domum suam in iniusticia.
& cenacula sua non in iudicio. Ami
cum suum opprimet frustra. & mer
cedem eius non reddet ei. qui dicit edifi
cabo mihi domum latam & cenacula
spaciosa. qui aperit sibi fenestras & fa
cit laquearia cedrina. pingitque
sinopide. Numquid regnabis quoniam
confers te cedro. Pater tuus numquid
non comedit & bibit. & fecit iudicium
& iusticiam. tunc cum bene erat ei.
Iudicavit causam pauperis & egeni
in bonum suum. Numquid non ideo.
quia cognovit me dicit dominus. Tui
vero oculi & cor ad avariciam & ad
sanguinem innocentem effundendum.
& ad calumpniam & ad cursum ma
li operis. Propterea hec dicit dominus ad
ioachim filium iosie regem iuda.
Non plangent eum ve frater & ve
soror. non concrepabunt ei ve domine
& ve incliter. Sepultura asini se
pelietur. putrefactus & proiectus ex
tra portas ierusalem. Ascende libanum
& clama. & in basan da vocem
tuam & clama ad transeuntes. quia
contriti sunt omnes amatores tui. Lo
cutus sum ad te in habundantia
tua dixisti non audiam. Hec est via
tua ab adolescentia tua. Quia
non audisti vocem meam. omnes pasto
res tuos pascet ventus. & ama
tores tui in captivitatem ibunt.

& tunc confunderis & erubesces
ab omni malitia tua. Que se
des in libano & nidificas in cedris:
quomodo congemuisti cum uenissent
tibi dolores quasi dolores parturien
tis. Viuo ego dicit dominus: quia si
fuit iechonias filius ioachim regis
iuda anulus in manu mea dextera
inde euellam eum: & dabo te in
manu querentium animam tuam. &
in manu quorum tu formidas faciem:
& in manu nabuchodonosor regis
babylonis & in manu chaldeorum.
& mittam te & matrem tuam que ge
nuit te in terram alienam in qua na
ti non estis: ibique moriemini: & in
terram ad quam leuant ipsi animam
suam ut reuertantur illuc non reuertentur.
Numquid uas fictile atque con
tritum uir iste iechonias? Numquid
absque omni uoluptate? Quare
abiecti sunt ipse & semen eius: et
proiecti in terram quam ignorauerunt?
Terra terra terra audi sermonem domini.
Hec dicit dominus. Scribe uirum istum steri
lem. uirum qui in diebus suis non prospera
bitur. Nec erit uir de semine eius
qui sedeat super solium dauid: & potes
tatem habeat ultra in iuda. Ve
pastoribus qui disperdunt & di
lacerant gregem pascue mee di
cit dominus. Ideo hec dicit dominus deus israel
ad pastores qui pascunt populum meum.
Vos dispersistis XXIII.
gregem meum. & eiecistis e
os: & non uisitastis eos. Ecce ego uisi
tabo super uos malitiam studiorum
uestrorum ait dominus: & ego congre
gabo reliquias gregis mei de
omnibus terris ad quas eiecero e
os illuc: & conuertam eos ad
rura sua & crescent & multipli
cabuntur & suscitabo super eos pasto
res & pascent eos. Non ultra
formidabunt & non pauebunt: et
nullus queretur ex numero dicit dominus.
Ecce dies ueniunt ait dominus: & sus
citabo dauid germen iustum. &
regnabit rex & sapiens erit: et
faciet iudicium & iustitiam in terra.
In diebus illis saluabitur iuda: & israel
habitabit confidenter. Et hoc est
nomen quod uocabunt eum dominus iustus
noster. Propter hoc ecce dies ueni
unt dicit dominus: & non dicent ultra
uiuit dominus qui eduxit filios israel de
terra egypti: sed uiuit dominus qui
eduxit & adduxit semen domus
israel de terra aquilonis & de cunc
tis terris ad quas eiecero eos
illuc. & habitabunt in terra sua.
Contritum est cor meum in medio
mei: contremuerunt omnia
ossa mea. Factus sum quasi uir e

brius. & quasi homo madidus ui
no a facie domini & a facie uerborum
sanctorum eius. quia adulteris reple
ta est terra. quia a facie maledic
tionis luxit terra. arefacta sunt ar
ua deserti. Factus est cursus eorum
malus. & fortitudo eorum dissimilis.
Propheta namque & sacerdos pollu
ti sunt. & in domo mea inueni
malum eorum dicit dominus. Idcirco uia
eorum erit quasi lubricum in tenebris.
impellentur enim & corruent in ea.
Afferam enim super eos mala. annum
uisitationis eorum ait dominus. Et in pro
phetis samarie uidi fatuitatem.
Prophetabant in baal. & decipie
bant populum meum israel. Et in prophetis ie
rusalem uidi similitudinem. adul
terium & iter mendacii. Et conforta
uerunt manus pessimorum. ut non
conuerteretur unusquisque a malitia
sua. Facti sunt mihi omnes sodoma &
habitatores eius quasi gomorra.
Propterea hec dicit dominus exercitu
um ad prophetas. Ecce ego cibabo eos
absinthio. & potabo eos felle. A
prophetis enim ierusalem egressa est pollu
tio super omnem terram. Hec dicit dominus
exercituum. Nolite audire uerba
prophetarum. qui prophetant uobis & de
cipiunt uos. Uisionem cordis sui lo
cuntur. & non de ore domini. Dicunt his

qui blasphemant me locutus est
dominus pax erit uobis. & omni qui
ambulat in prauitate cordis sui
dixerunt non ueniet super uos malum.
Quis enim affuit in consilio domini. &
uidit & audiuit sermonem eius. Quis
considerauit uerbum illius & audi
uit. Ecce turbo dominice indignati
onis egredietur. & tempestas erum
pens super caput impiorum ueniet.
Non reuertetur furor domini usque dum
faciat & usque dum compleat cogi
tationem cordis sui. In nouissimis
diebus intelligetis consilium eius. Non
mittebam prophetas & ipsi currebant.
non loquebar ad eos & ipsi prophetabant.
Si stetissent in consilio meo & nota
fecissent uerba mea populo meo. auer
tissem utique eos a uia sua mala.
& a cogitationibus suis pessimis.
Putasne deus e uicino ego sum dicit
dominus. & non deus de longe. Si occulta
bitur uir in absconditis. & ego non
uidebo eum dicit dominus. Numquid
non celum & terram ego impleo ait
dominus. Audiui que dixerunt prophete.
prophetantes in nomine meo menda
cium dicentes. Somniaui somnia
ui. Usquequo istud in corde est ua
ticinantium mendacium. & propheta
tium seductiones cordis sui. Qui
uolunt facere ut obliuiscatur populus meus

nominis mei ꝓpt̃ sompnia eorum que
narrat unusquisque ad ꝓximū suū:
sic obliti sunt patres eorum nominis
mei ꝓpt̃ baal. Propheta qui habet
sompniū narret sompniū: et q̃ ha
bet sermonē meū loquat̃ sermonē
meū uere. Quid paleis ad triticū
dicit dn̄s. Nunquid non uerba mea
sunt quasi ignis dicit dn̄s: et q̃si
malleus conterens petram. Prop
terea ecce ego ad ꝓphas ait dn̄s qui
furant̃ uerba mea: unusquisque
a ꝓximo suo. Ecce ego ad ꝓphas
ait dn̄s qui assumunt linguas
suas et aiunt dic̃ dn̄s. Ecce ego
ad ꝓphas sompniantes mendaciū
ait dn̄s: qui narrauerunt ea et
seduxerunt ꝓplm̄ meū in menda
cio suo et in miraculis suis. cum
ego non misissem eos nec mandassē
eis: qui nichil ꝓfuerunt ꝓplo hu
ic dicit dn̄s. Si ḡ interrogauerit
te ꝓpls iste aut ꝓpha uel sacerdos
dicens. q̃d est onus dn̄i: dices ad
eos. Vos estis onus. Proiciā q̃p
pe uos dicit dn̄s: et ꝓpha et sacer
dos et ꝓpls qui dicit onus dn̄i: ui
sitabo sup uirū illū et sup domū
eius. Hec dicetis unusquisque ad
ꝓximū suū et ad frēm suum. Q̃d
respondit dn̄s: et quid locutus ē
dn̄s. Et onus dn̄i ultra non memo

rabit̃: quia onus erit unicuique
sermo suus. Et peruertistis uerba
dei uiuentis: dn̄i exercituū dei
nr̄i. Hec dices ad ꝓpham. Quid
respondit t̃ dn̄s: aut quid locut̃
est dn̄s. Si aūt onus dn̄i dixeri
tis: ꝓpt̃ hoc hec dicit dn̄s. Quia
dixistis sermonē istum onus dn̄i:
et misi ad uos dicens. nolite dicē
onus dn̄i: ꝓpterea ecce ego tollam
uos portans. et derelinquā uos et
ciuitatem quā dedi uobis et patrib̃
uēris a facie mea: et dabo uos in
obprobriū sempiternū et ignomi
niam eternā: que nunquam obliuio
ne delebit̃. XXIIII

Ostendit m̄ dn̄s: et ecce duo ca
lathi pleni ficis positi ante
templum dn̄i: postquā transtu
lit nabuchodonosor rex babylonis
iechoniā filiū ioachim regē iuda.
et principes eius et fabrū et inclusorē
de ierl̃m: et adduxit eos in babylo
nem. Calathus unus ficus bonas
habebat nimis: ut solent ficus es
se primi temporis: et calathus unus
ficus habebat malas nimis que comedi
non poterant: eo q̃d essent male.
Et dixit dn̄s ad me. Quid tu ui
des ieremia. Et dixi. Ficus bonas
bonas ualde. et malas malas ual
de que comedi non possunt: eo q̃d

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

sint male. Et factum est uerbū
dñi ad me dicens. Hec dicit dñs
ds isrl. Sic ficus hec bone. sic
cognoscam transmigrationē iu
da quam emisi de loco isto in t̄
ram chaldeoꝝ in bonum. & po
nā oc̄los meos sup̄ eos in bonū
& reducam eos in t̄ram hanc. &
edificabo eos & n̄ destruam. & pla
tabo eos & n̄ euellam. & dabo e
is cor ut sciant me quia ego sū
dñs. & erunt m̄ in pp̄lm & ego
ero eis in dm̄. quia reuertent̄
ad me in toto corde suo. Et sicut
ficus pessime que comedi n̄ possūt
eo qđ sint male. hec dicit dñs. sic
dabo sedechiam regem iuda & pn̄
cipes eı̄ & reliquos de ierl̄m qui
remanserunt in urbe hac. & q̄
habitant in t̄ra egypti. & dabo
eos in uexationem afflictionēq̄
omnib; regnis t̄re. in opprobriū &
in parabola & in puerbiū & in
maledictionem uniūsis locis ad
quos eieci eos. & mittā in eos
gladiū & famem & pestem. do
nec consumant̄ de terra q̄ dedi
eis et patrib; eoꝝ. XXV.

Uerbū qđ factum est ad iere
miā de omni pp̄lo iude in
anno quarto ioachim filij iosie
regis iuda. ipse est annus p̄mꝰ
nabuchodonosor regis babylonis.
qđ locutus est ieremias pp̄ha ad
omnē pp̄lm iuda & ad uniuersos
habitatores ierl̄m dicens. A t̄cio
decimo anno iosie filij amon regis
iuda usq; ad diem hanc. iste est
terciꝰ & uicesimꝰ annus. factū est
uerbū dñi ad me. & locutus sum
ad uos de nocte consurgens & loquēs
& n̄ audistis. Et misit dñs ad uos
om̄s seruos suos pp̄has consurgēs
diluculo mittensq;. & n̄ audistis
neq; inclinastis aures ūras ut
audiretis cū diceret. Reuertimi
ni unusquisq; a uia sua mala &
a pessimis cogitationib; ūris. & ha
bitabitis in terra q̄ dedit dñs p̄rib;
ūris & uobis a sc̄lo & usq; in sc̄lm.
& nolite ire post deos alienos ut
seruiatis eis adoretisq; eos. neq;
me ad iracundiā puocetis in op̄i
b; manuū ūraꝝ. & n̄ affligam
uos. Et n̄ audistis me dicit dñs.
ut me ad iracundiā puocaretis
in op̄ib; manuū ūraꝝ in malū
ūrm. Propterea hec dicit dñs ex
ercituū. P eo qđ n̄ audistis u̇ba
mea. ecce ego mittam & assumā
uniūsas cognationes aquilonis
ait dñs. & nabuchodonosor regē
babylonis seruū meū. & adducā
eos sup̄ t̄ram istam & sup̄ habita

tores eius & super omnes nationes que
in circuitu illius sunt & interficiam
eos : & ponam eos in stuporem &
in sibilum & in solitudines sempiter
nas : perdamque ex eis vocem gaudii
& vocem letitie . vocem sponsi & vo
cem sponse : vocem mole & lumen
lucerne . Et erit universa terra eius
in solitudinem & in stuporem : & ser
vient omnes gentes iste regi babylonis
septuaginta annis . Cumque imple
ti fuerint anni septuaginta : visi
tabo super regem babylonis & super gen
tem illam dicit dominus iniquitatem eorum
& super terram chaldeorum : & ponam il
lam in solitudines sempiternas . Et
adducam super terram illam omnia verba
mea que locutus sum contra eam :
omne quod scriptum est in libro isto .
& quecumque prophetavit ieremias
adversum omnes gentes : quia ser
vierunt eis cum essent gentes multe
& reges magni : & reddam eis secundum
opera eorum & secundum facta manuum suarum :
quia sic ait dominus exercituum deus israel .
Sume calicem vini furoris huius de
manu mea : & propinabis ex illo cunc
tis gentibus ad quas ego mittam te :
& bibent & inebriabuntur . & insani
ent a facie gladii quem ego mittam
inter eos . Et accepi calicem de manu
domini : & propinavi ex eo cunctis genti

bus ad quas misit me dominus : ierusalem &
civitatibus iuda & regibus eius & princi
pibus eius : ut darem eos in solitudinem
& in stuporem & in sibilum & in ma
ledictionem sicut est dies ista : pharao
ni regi egypti & servis eius & principi
bus eius & omni populo eius & universis
generaliter : cunctis regibus terre au
sitidis . & cunctis regibus terre phi
listiim . & ascaloni & gaze & accha
roni & reliquiis azoti : ydumee &
moab & filiis ammon & cunctis regi
bus tyri & cunctis regibus sydonis : &
regibus terre insularum que sunt trans
mare . dedan & theman & buz & u
niversis qui attonsi sunt in comam :
& cunctis regibus arabie & cunctis re
gibus occidentis qui habitant in deser
to & cunctis regibus zambri . & cunc
tis regibus helam & cunctis regibus
medorum : & cunctis regibus aquilonis
de prope & de longe unicuique contra
fratrem suum omnibus regnis terre que
super faciem eius sunt : & rex sesach bi
bet post eos . Et dices ad eos . Hec
dicit dominus exercituum deus israel . Bibite
& inebriamini & vomite & cadite :
neque surgatis a facie gladii quem
ego mittam inter vos . Cumque no
luerint accipere calicem de manu tu
a ut bibant : dices ad eos . Hec
dicit dominus exercituum . Bibentes bi

betis: quia ecce in ciuitate in q̄
inuocatum est nomen meū ego
incipio affligere. & uos q̄si inno
centes immunes eritis. Non e
ritis immunes. Gladium enī ego
uoco sup omīs habitatores t̄re. di
cit dn̄s exercituū. Et tu ꝓphetabis
ad eos omnia uerba hec. & dices
ad illos. Dn̄s de excelso rugiet.
& de habitaculo sancto suo da
bit uocē suā. Rugiens rugiet
sup decorem suum. celeuma q̄si
calcantiū concinet aduersus omīs
habitatores t̄re. Peruenit sonitus
usq; ad extrema terre. q̄a iudi
ciū dn̄o cū gentib;. iudicat ipse
cū omni carne. Impios tradidi
gladio dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s
exercituū. Ecce afflictio egredie
t̄ de gente in gentē. & turbo m
gnus egredietur a summitatib; t̄re.
& erunt interfecti dn̄i in die illa
a summo terre usq; ad summū eī.
Non plangent & n̄ colligent. ne
q; sepelient. Insterquilinio sup
faciem t̄re iacebunt. Vlulate pas
tores & clamate. aspergite uos ci
nere optimates gregis. quia cō
pleti sunt dies ur̄i ut interficiā
mini & dissipationes ur̄e. & cade
tis quasi uasa preciosa. Et pibit
fuga a pastorib;. & saluatio ab op

timatib; gregis. Vox clamoris pas
torum & ululatus optimatum gregis.
quia uastauit dn̄s pascua eoꝝ. &
conticuerunt arua pacis a facie ire
furoris dn̄i. Dereliquit q̄si leo um
braculum suū. facta est terra eoꝝ
in desolationem a facie ire columbe.
& a facie ire furoris dn̄i. XXVI

In principio regni ioachim filii io
sie regis iuda. factum est uerbū
istud a dn̄o dicens. Hec dicit dn̄s.
Sta in atrio domꝰ dn̄i. & loque
ris ad omnes ciuitates iuda de quib;
ueniunt ut adorent in domo dn̄i. u
niuersos sermones quos ego manda
ui t̄ ut loquaris ad eos. Noli subt
here uerbum. si forte audiant & co
uertantur unusq̄sq; a uia sua mala.
& peniteat me mali qd cogito facere
eis ꝓpt̄ maliciā studioꝝ eoꝝ. Et dices
ad eos. Hec dicit dn̄s. Si n̄ audieri
tis me ut ambuletis in lege mea q̄
dedi uobis. ut audiatis sermones
seruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ quos ego misi
ad uos de nocte consurgens & dirigēs
& n̄ audistis. dabo domū istam sic
sylo. & urbem hanc dabo in maledic
tionē cunctis gentib; terre. Et audie
runt sacerdotes & ꝓphe & omīs ppl's
ieremiā loquentem u̇ba hec in do
mo dn̄i. Cumq; complesset ieremias
loquens omnia que preceperat ei dn̄s

ut loqueretur ad universum populum: ap
prehenderunt eum sacerdotes & prophe
& omnis populus dicens. Morte moriatur.
Quare prophetavit in nomine domini di
cens: sic sylo erit domus hec & urbs
ista desolabitur. eo quod non sit habitator.
Et congregatus est omnis populus adversus
ieremiam in domum domini. Et audierunt
principes iuda verba hec: & ascenderunt
de domo regis in domo domini: & sederunt
in introitu porte domus domini nove. Et lo
cuti sunt sacerdotes & prophe ad prin
cipes & ad omnem populum dicentes. Iu
dicium mortis est viro huic: quia
prophetavit adversum civitatem istam
sicut audistis auribus vestris. Et ait iere
mias ad omnes principes & ad uni
versum populum dicens. Dominus misit me
ut prophetarem ad domum istam & ad
civitatem hanc omnia verba hec.
que audistis. Nunc ergo bonas faci
te vias vestras & studia vestra: & au
dite vocem domini dei vestri: & penite
bit dominum mali quod locutus est adver
sum vos. Ego autem ecce in manibus
vestris sum: facite mihi quod bonum & rec
tum est in oculis vestris. Verumtamen
scitote & cognoscite: quod si occideri
tis me: sanguinem innocentem tra
detis contra vos metipsos & contra
civitatem istam & habitatores eius. In
veritate enim misit me dominus ad vos:

ut loquerer in auribus vestris omnia
verba hec. Et dixerunt princi
pes & omnis populus ad sacerdotes
& prophas. Non est viro huic iu
dicium mortis: quia in nomine domini di
vini locutus est ad nos. Surrexerunt
ergo viri de senioribus terre: & dixerunt
ad omnem cetum populi loquentes. Mi
cheas de morasthi fuit propheta in diebus
ezechie regis iude: & ait ad omnem
populum iude dicens. Hec dicit dominus
exercituum. Syon quasi ager arabitur:
& ierusalem in acervum lapidum erit: &
mons domus domini in excelsa silvarum. Num
quid morte condempnavit eum eze
chias rex iuda & omnis iuda. Num
quid non timuerunt dominum. & deprecati
sunt faciem domini: & penituit dominum
mali quod locutus erat adversus eos.
Itaque nos facimus malum grande con
tra animas vestras. Fuit quoque vir pro
phetans in nomine domini urias filius se
mei de cariathiarim: & prophetavit
adversus civitatem istam & adversus
terram hanc: iuxta universa verba
ieremie. Et audivit rex ioachym
& omnes potentes & principes eius ver
ba hec: & quesivit rex interficere
eum. Et audivit urias & timuit:
fugitque & ingressus est egyptum.
Et misit rex ioachim viros. elna
than filium achobor & viros cum eo

in egyptum . et eduxerunt uriam
de egypto . et adduxerunt eum ad
regem ioachim . et percussit eum gla
dio . et proiecit cadauer eius in sepul
chris uulgi ignobilis . Igitur manus
achicam filii saphan fuit cum iere
mia . ut non traderetur in manus populi
et interficeret eum . XXVII.

In principio regni ioachim filii io
sie regis iuda . factum est uerbum
istud ad ieremiam a domino dicens . Hec di
cit dominus ad me . Fac tibi uincula et ca
thenas et pones eas in collo tuo .
et mittes eas ad regem edom et ad
regem moab et ad regem filiorum am
mon . et ad regem tyri et ad regem
sydonis in manu nuntiorum qui uene
runt in ierusalem ad sedechiam regem
iuda . et precipies eis ut ad dominos
suos loquantur . Hec dicit dominus exer
cituum deus israel . Hec dicetis ad dominos
uestros . Ego feci terram et hominem
et iumenta que sunt super faciem
terre . in fortitudine mea mag
na et in brachio meo extento .
et dedi eam ei qui placuit in oculis
meis . Et nunc itaque ego dedi omnes
terras istas in manu nabuchodo
nosor regis babylonis serui mei .
insuper et bestias agri dedi ei ut ser
uiant illi . et seruient ei omnes gen
tes et filio eius et filio filii eius . donec
ueniat tempus terre eius et ipsius . et
seruient ei gentes multe et reges
magni . Gens autem et regnum quod non ser
uierit nabuchodonosor regi babylo
nis . et quicumque non curuauerit col
lum suum sub iugo regis babylonis .
in gladio et in fame et in peste uisi
tabo super gentem illam dicit dominus . do
nec consumam eos in manu eius .
Vos ergo nolite audire prophetas uestros et
diuinos et somniatores et augures
et maleficos . qui dicunt uobis non
seruietis regi babylonis . quia men
dacium prophetant uobis ut longe fa
ciant uos de terra uestra . et eiciant
uos et pereatis . Porro gens que
subiecerit ceruicem suam sub iu
go regis babylonis et seruierit ei .
dimittam eam in terra sua dicit dominus .
et colet eam et habitabit in ea . Et
ad sedechiam regem iuda locutus
sum secundum omnia uerba hec dicens
Subicite colla uestra sub iugo regis
babylonis . et seruite ei et populo eius .
et uiuetis . Quare moriemini tu
et populus tuus gladio fame et peste .
sicut locutus est dominus ad gentem que ser
uire noluerit regi babylonis . No
lite audire uerba prophetarum dicenti
um uobis non seruietis regi babylo
nis . quia mendacium ipsi loquuntur
uobis . quia non misi eos ait dominus . et

ipsi pphetant in nomine meo mendaciter ut eiciant uos et peatis.
tam uos quam pphe qui uaticinant
ur uobis. Et ad sacerdotes et ad populum istum locutus sum dicens.
Hec dicit dñs. Nolite audire
uerba pphetarum uestrorum qui pphetant
uobis dicentes. ecce uasa dñi reuertent de babylone nunc cito. Mendacium enim pphetant uobis. Nolite ergo
audire eos sed seruite regi babylonis
ut uiuatis. Quare datur hec ciuitas
in solitudinem. Et si pphe sunt et
est uerbum dñi in eis: occurrant
dño exercituum ut non ueniant uasa
que derelicta fuerant in domo dñi.
et in domo regis iuda et ierusalem in
babylonem: quia hec dicit dñs exercituum ad columnas et ad mare et ad
bases et ad reliqua uasorum que remanserunt in ciuitate hac. que
non tulit nabuchodonosor rex babylonis cum transferret iechoniam filium
ioachim regem iuda de ierusalem in
babylonem et omnes optimates iuda
et ierusalem. quia hec dicit dñs exercituum deus israel ad uasa que derelicta
sunt in domo dñi et in domo regis
iuda et ierusalem. In babylonem transferentur: et ibi erunt usque ad diem uisitationis sue dicit dñs: et afferri
faciam ea et restitui in loco isto

III
XXV

Et factum est in anno illo in
principio regni sedechie regis iuda in anno quarto in mense
quinto: dixit ad me ananias filius
azur ppha de gabaon in domo dñi
coram sacerdotibus et omni pplo dicens.
Hec dicit dñs exercituum deus israel.
Contriui iugum regis babylonis.
Adhuc duo anni dierum: et ego referri faciam ad locum istum omnia uasa
dñi que tulit nabuchodonosor rex
babylonis de loco isto et transtulit
ea in babylonem: et iechoniam filium
ioachim regem iuda et omnem transmigrationem iude qui ingressi sunt
in babylonem. ego conuertam ad locum
istum dicit dñs. Conteram enim iugum
babylonis regis. Et dixit ieremias
ppha ad ananiam ppham in oculis omnium sacerdotum
pplorum qui stabat in domo dñi. Et ait
ieremias ppha. Amen. Sic faciat dñs. Suscitet dñs uerba tua
que pphetasti ut referantur uasa in
domo dñi et omnis transmigratio
de babylone ad locum istum. Uerumtamen audi uerbum hoc quod ego loquor
in auribus tuis et in auribus uniuersi
ppli. Prophete qui fuerunt ante
me et te ab initio. et pphetauerunt
super terras multas et super regna magna de prelio et de afflictione et de fame: ppha qui uaticinatur est pace

* omnium sacerdotum et in oculis

cū uenerit uerbū ei' sciet' pphā q
misit dn̄s in ueritate. Et tulit ana
nias pphā cathenā de collo ieremie
pphē: & confregit eam. Et ait ana
nias pphā in conspectu omnis ppli
dicens. Hec dicit dn̄s. Sic confri
gam iugū nabuchodonosor regis
babylonis post duos annos dier
de collo omniū gentiū. Et abiit ie
remias pphēs in uiā suā. Et fcm̄
est uerbū dn̄i ad ieremiā postq
confregit ananias pphā cathenā
de collo ieremie pphē dicens. Vade
& dices ananie pphe. Hec dicit
dn̄s. Cathenas ligneas contriuisti:
& facies p eis cathenas ferreas: q
a hec dicit dn̄s exercituū ds isrl.
Iugū ferreū posui sup collū cunc
tar gentiū istar ut seruiant na
buchodonosor regi babylonis & s
uient ei: insup & bestias tre dedi
ei. Et dixit ieremias pphā ad ana
niā pphām. Audi anania. Nō
misit te dn̄s: & tu confidere fecis
ti ppl̄m istum in mendatio. Id
circo hec dicit dn̄s. Ecce mittā te a
facie terre. Hoc anno morieris. Ad
uersus eni dn̄m locutus es. Et mor
tuus est ananias pphā in anno il
lo mense septimo. XXIX.

Et hec sunt uerba libri que
misit ieremias pphā de ierl̄m
ad reliquias seniorū transmigrationis.
& ad sacerdotes & ad pphās & ad omnē
ppl̄m quem transduxerat nabuchodo
nosor de ierl̄m in babylonem: post
q egressus est iechonias rex & dn̄a &
eunuchi & principes iuda & ierl̄m
& faber & inclusor de ierl̄m: in ma
nu ellasa filij saphan & gamarie
filij helchie. quos misit sedechias
rex iuda ad nabuchodonosor regem
babylonis in babylonem dicens. Hec
dicit dn̄s exercituū ds isrl̄ omni trans
migrationi quā tulisti de ierl̄m in
babylonem. Edificate domos & habi
tate: plantate ortos & comedite fruc
tū eor: accipite uxores & generate fi
lios & filias: date filiis uris uxores
& filias uras date uiris. & pariant
filios & filias: & multiplicamini
ibi. & nolite pauci esse numero: &
querite pacem ciuitatis ad quam
transmigrare uos feci. & orate p ea
ad dn̄m: quia in pace illi' pax erit
uobis. Hec erit dicit dn̄s exercituū ds
isrl̄. Non uos seducant pphe uri
qui sunt in medio uri & diuini
uri: & ne attendatis ad somnia, q
uos somniatis. quia falso ipsi p
phetant uobis in nomine meo: &
n̄ misi eos dicit dn̄s: quia hec dicit
dn̄s. Cum ceperit impleri in baby
lone septuaginta anni uisitabo uos:

& suscitabo sup uos uerbū meū bo
nū. ut reducam uos ad locū istū.
Ego enī scio cogitationes quas cogito
sup uos ait dns. cogitationes pacis
& n̄ afflictionis: ut dem uobis finē
& patientiā. Et inuocabitis me & i
bitis: & orabitis & exaudiam uos:
queretis me & inuenietis cū quesi
eritis me in toto corde uro: & inue
niar a uobis dicit dns & reducam
captiuitatem urām: & congrega
bo uos de uniuersis gentib. & de cunc
tis locis ad que expuli uos dicit dns:
& reuerti uos faciam de loco ad quē
transmigrare uos feci. Quia dixis
tis suscitauit nobis dns pphas ī ba
bylone: hec dicit dns ad regem q
sedet sup soliū dauid. & ad omnem
ppłm habitatorem urbis huī: ad
frēs uros qui n̄ sunt egressi nobiscū
in transmigratione. Hec dicit dns
exercituū. Ego mittā in eos gladi
um & famem & pestem: & ponā
eos qͣ ficus malas que comedi nō
possunt eo qd pessime sunt: & pse
quar eos in fame & gladio & pesti
lentia: & dabo eos in uexationē
uniuersis regnis t̄re: in maledicti
onē & in stuporem & in sibilum &
in opprobriū cunctis gentib ad qs
ego eicio eos: eo qd n̄ audierunt u
ba mea dicit dns. que misi ad eos
p seruos meos pphas de nocte con
surgens & mittens: & n̄ audistis
dicit dns. Vos ḡ audite uerbū dni
omnis transmigratio qm̄ emisi de
ierlm in babylonē. Hec dicit d.
exercituū ad achab filiū chulie
& ad sedechiā filiū maasie: q pphe
tant uobis in noīe meo mendaciū.
Ecce ego tradam eos in manu na
buchodonosor regis babylonis & p
cutiet eos in oclis uris: & assumet
ex eis maledictio omni transmigra
tioni iude que est in babylone di
centiū: ponat te dns sic sedechiā
& sic achab quos frixit rex babylo
nis in igne: p eo qd fecerunt stulti
ciā in isrł & mechati sunt uxores
amicorū suorū: & locuti st̄ uerbū
in noīe meo mendaciter qd n̄ mā
daui eis. Ego sum iudex & testis
dicit dns. Et ad semeiam neellami
then dices. Hec dicit dns exercituū
ds isrł. P eo qd misisti in noīe tuo
libros ad omnē ppłm q est in ierlm
& ad sophoniā filiū maasie sacer
dotem & ad uniuersos sacerdotes
dicens. Dns dedit te sacerdotē p io
iada sacerdote ut sis dux in domo
dni sup omnē uirū arrepticiū et
pphetantem: ut mittas eū in ner
uū & in carcerem. Et nc̄ quare
n̄ increpasti ieremiā anathotithen

qui ꝓphetat uobis. quia sup hoc
misit ad nos in babylonem dicens:
longū est edificate domos ⁊ habi
tate. ⁊ plantate ortos ⁊ comedi
te fructū eoꝝ. Legit ergo sopho
nias sacerdos librū istū in auri
b; ieremie ꝓphe. Et factum est
uerbū dn̄i ad ieremiā dicens. Mit
te ad omnem transmigrationē di
cens. Hec dicit dn̄s ad semeiam
neellamitem. Pro eo qđ ꝓphetauit
uobis semeias ⁊ ego n̄ misi eum:
⁊ fecit uobis confidere in menda
cio: idcirco hec dicit dn̄s. Ecce e
go uisitabo sup semeiam neella
mitem ⁊ sup semen eius. Non e
rit ei uir sedens in medio ꝑpli huius:
⁊ n̄ uidebit bonū qđ ego faciam
in ꝑplo meo ait dn̄s: quia p̄uari
cationē locutus est aduersus dn̄m.

XXX.

Hoc uerbū qđ factū
est ad ieremiā ꝓphām a do
mino dicens. Hec dicit dn̄s ds
isrl̄ dicens. Scribe tibi oīa u'ba
que locut' sum ad te in libro.
Ecce enī dies ueniunt dicit dn̄s.
⁊ conuertam conuersionē ꝑpli
mei isrl̄ ⁊ iuda ait dn̄s: ⁊ conu
tam eos ad t'ram q̄ dedi patrib;
eoꝝ ⁊ possidebunt eam. Et hec
uerba que locutus est dn̄s ad isrl̄
⁊ ad iudam: q̄m hec dicit dn̄s.

Uocem terroris audiuim': formido
⁊ n̄ est pax. Interrogate ⁊ uidete: si
generat masculus. Quare ergo uidi oīs
uiri manū sup lumbū suū q̄si pari
entis: ⁊ conuerse sunt uniuerse
facies in aruginem. Ve q̄a mag
na dies illa nec est similis eius: te
pusq; tribulationis iacob. ⁊ ex ipso
saluabit'. Et erit in die illa ait dn̄s
exercituū conteram iugū ei' de col
lo tuo. ⁊ uincula illi' dirumpā:
⁊ n̄ dn̄abunt' eis amplius alieni: s;
seruient dn̄o deo suo ⁊ dauid regi
suo q̄ suscitabo eis. Tu ergo ne time
as serue meus iacob ait dn̄s. neq;
paueas isrl̄: quia ecce ego saluabo
te de terra longinqua. ⁊ semen tuū
de terra captiuitatis eoꝝ: ⁊ reuer
tet' iacob ⁊ quiescet ⁊ cunctis af
fluet bonis: ⁊ n̄ erit q̄ formidet:
q̄m ego tecū sum ait dn̄s ut saluē
te. Faciam enī consummationē
in cunctis gentib; in quib; dispsi te:
te aūt in consummationē n̄ faciā:
s; castigabo te in iudicio ut n̄ tibi ui
dearis innoxius: quia hec dicit dn̄s.
Insanabilis fractura tua: pessima
plaga tua. Non est q̄ iudicet iu
diciū tuū ad alligandum: curatio
nū utilitas n̄ est tibi. Omīs amatores
tui obliti sunt tui: te n̄ querent.
Plaga enī inimici ꝑcussi te: castiga

tione crudeli. Propt multitudinē
iniquitatis tue dura facta sunt pec
cata tua. Quid clamas sup contri
tione tua? Insanabilis est dolor tu'.
Propt multitudinē iniquitatis tue
et dura peccata tua feci hec t. Prop
terea oms q comedunt te deuorabun
tur. et uniuersi hostes tui in capti
uitatē ducent. et q te uastant uas
tabunt. cunctosq; pdatores tuos
dabo in predam. Obducam enī ci
catricē t. et a uulnerib' tuis sana
bo te dicit dns. quia eiectam uoca
uerunt te syon. Hec est que nō habe
bat requirentem. Hec dicit dns.
Ecce ego conuertam conuersionē ta
bernaculor' iacob et tectis ei' mise
rebor. et edificabit ciuitas in excel
so suo. et templū iuxta ordinem
suū fundabit. et egrediet de eis
laus uoxq; ludentiū. Et multi
plicabo eos et nō minuent. et glifi
cabo eos et nō attenuabunt. et erūt
filij ei' sic a principio. et cetus ei' co
ram me pmanebit. et uisitabo ad
uersum oms q tribulant eū. et e
rit dux ei' ex eo. et pnceps de medio
ei' pducet. et applicabo eū et accedet
ad me. Qs enī iste ē q applicet cor
suū ut appropinquet m ait dns.
Et eritis michi in pplm. et ego
ero uobis in deum. XXXI.

Ecce turbo dni furor egredi
ens pcella ruens. in capite
impior' conquiescet. Non auertet
iram indignationis dns. donec
faciat et compleat cogitationē cor
dis sui. In nouissimo dier' intelli
getis ea. In tempe illo dicit dns ero
ds uniuersis cognationib' isrl. et
ipsi erunt m in pplm. Hec dic dns.
Inuenit grām in deserto ppls q rema
serat a gladio. uadet ad requiem
suā isrl. Longe dns apparuit m.
et in caritate ppetua dilexi te. Ideo
attraxi te miserans. rursumq; e
dificabo te. et edificaberis uirgo
isrl. Adhuc ornaberis tympanis
tuis. et egredieris in choro luden
tiū. Adhuc plantabis uineas in
montib' samarie. Plantabunt pla
tantes et donec ueniat temp' nō
uindemiabunt. quia erit dies
in qua clamabunt custodes in mō
te effraim. surgite et ascendam' in
syon ad dnm dm nrm. Quia hec di
cit dns. Exultate in leticia iacob.
et hinnite contra caput gentiū.
Psonate. canite et dicite. Salua
dne pplm tuū reliquias isrl. Ec
ce ego adducā eos de tra aqlonis.
et congregabo eos ab extremis tre.
int quos erūt ceci et claud' et preg
nans et pariens simul. cet' mag

nus reuertentium huc. In fletu
uenient: & in precibus deducam eos.
Et adducam eos per torrentes aqua
rum in uia recta & non impingent
in ea: quia factus sum israheli
pater: & effraim primogenitus
meus est. Audite uerbum domini gen
tes: & annuntiate insulis que pro
cul sunt & dicite. Qui dispersit israel
congregabit eum: & custodiet eum si
cut pastor gregem suum. Redimet
enim dominus iacob. & liberabit eum de ma
nu potentioris: & uenient & lauda
bunt in monte syon: & confluent
ad bona domini super frumento uino &
oleo. & fetu pecorum & armentorum: & e
ritque anima eorum quasi ortus irriguus:
& ultra non esurient. Tunc letabitur
uirgo in choro: iuuenes & senes
simul. Et conuertam luctum eorum in
gaudium: & consolabor eos & letifi
cabo a dolore suo: & inebriabo ani
mam sacerdotum pinguedine: & populus
meus bonis meis adimplebitur ait dominus.
Hec dicit dominus. Vox in excelso au
dita est lamentationis fletus & luctus
rachel plorans filios suos: & noluit
consolari quia non sunt. Hec dicit dominus.
Quiescat uox tua a ploratu: & o
culi tui a lacrimis: quia est merces
operi tuo ait dominus. Et reuertentur de
terra inimici: & est spes in nouis

simis tuis ait dominus: & reuertentur fi
lii tui ad terminos tuos. Audiens
audiui effraim transmigrantem.
Castigasti me domine: & eruditus sum
quasi iuuenculus indomitus. Con
uerte me & reuertar: quia tu dominus
deus meus. Postquam enim conuertisti me
egi penitentiam: & postquam ostendisti
mihi percussi femur meum. Confusus
sum & erubui: quoniam sustinui oppro
brium adolescentie mee. Si filius
honorabilis mihi effraym. si puer
delicatus: quia ex quo locutus sum
de eo: adhuc recordabor eius. Ideo
conturbata sunt uiscera mea super eum:
miserans miserebor eius ait dominus. Sta
tue tibi speculas: pone tibi amaritudi
nes. Dirige cor tuum in uiam directam
in qua ambulasti. Reuertere uirgo
israel: reuertere ad ciuitates tuas. Vs
quequo deliciis dissolueris filia uaga.
Quia creabit dominus nouum super terram:
femina circumdabit uirum. Hec
dicit dominus exercituum deus israel. Adhuc
dicent uerbum istud in terra iuda &
in urbibus eius: cum conuertero capti
uitatem eorum. Benedicat tibi dominus pul
chritudo iustitie: mons sanctus.
Et habitabunt in eo iudas & omnes
ciuitates eius: simul agricole & mi
nantes greges: quia inebriaui
lassum: & omnem animam esurien

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tem saturavi. Ideo quasi de somno
suscitatus sum et vidi. et somnus
meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt
dicit dominus et seminabo domum israel et
domum iuda semine hominum et semi
ne iumentorum. et sicut vigilavi super
eos ut evellerem eos et demolirer et
dissiparem et disperderem et affli
gerem. sic vigilabo super eos ut edi
ficem et plantem ait dominus. In diebus
illis non dicent ultra patres comederunt
uvam acerbam et dentes filiorum
obstupescunt. sed unusquisque in ini
quitate sua morietur. Omnis homo
qui comederit uvam acerbam. obstu
pescent dentes eius. Ecce dies veniunt
dicit dominus et feriam domui israel et do
mui iuda fedus novum. non secundum pac
tum quod pepigi cum patribus vestris in die
quando apprehendi manum eorum ut
educerem eos de terra egypti. pactum
quod irritum fecerunt. et ego dominatus
sum eorum dicit dominus. sed hoc erit pac
tum quod feriam cum domo israel post dies
illos dicit dominus. Dabo legem meam in
visceribus eorum et in corde eorum scribam
eam. et ero eis in deum. et ipsi erunt mihi
in populum. Et non docebunt ultra vir
proximum suum et vir fratrem suum dicens
cognosce dominum. omnes enim cognoscent
me a minimo eorum usque ad maximum
ait dominus. quia propiciabor iniquitati eo
rum et peccati eorum non ero memor
amplius. Hec dicit dominus qui dat solem
in lumine diei. et ordinem lune et
stellarum in lumine noctis. qui contur
bat mare et sonant fluctus eius. Dominus
exercituum nomen illi. Si defecerint
leges iste coram me dicit dominus tunc et se
men israel deficiet. ut non sit gens coram
me cunctis diebus. Hec dicit dominus. Si
mensurari poterint celi sursum et in
vestigari fundamenta terre deorsum.
et ego abiciam universum semen israel propter
omnia ~~peccata~~ que fecerunt dicit dominus.
Ecce dies veniunt dicit dominus. et edifi
cabitur civitas domino a turre ananehel
usque ad portam anguli. et exibit ul
terius norma mensure in conspectu eius super
collem gareb. et circuibit goatha et
omnem vallem cadaverum et cineris.
et universam regionem mortis usque
ad torrentem cedron. et usque ad angu
lum porte equorum orientalis. Sanctum
domini non evelletur. et non destruetur ultra in
perpetuum. XXXII.

Verbum quod factum est ad iere
miam a domino in anno deci
mo sedechie regis iuda. ipse est annus
octavusdecimus nabuchodonosor.
Tunc exercitus regis babylonis ob
sidebat ierusalem. et ieremias propheta e
rat clausus in atrio carceris quod e
rat in domo regis iuda. Clauserat

cum eum sedechias rex iude dicens. Quare
tu uaticinaris dicens. Hec dicit dominus.
ecce ego dabo ciuitatem istam in ma
nu regis babylonis et capiet eam.
et sedechias rex iuda non effugiet de
manu chaldeorum. sed tradetur in ma
nu regis babylonis. et loquetur os eius
cum ore illius. et oculi eius oculos illius uide
bunt. et in babylonem ducet sede
chiam. et erit ibi donec uisitem eum
ait dominus. si autem dimicaueritis aduer
sum chaldeos nichil prosperum habe
bitis. Et dixit ieremias. Factum
est uerbum domini ad me dicens. Ecce ana
nehel filius sellum patruelis tuus
ueniet ad te dicens. Eme tibi agrum
meum qui est in anathoth. Tibi enim
competit ex propinquitate ut emas. Et
uenit ananehel filius patrui mei secundum
uerbum domini ad uestibulum carceris.
et ait ad me. Posside agrum meum qui
est in anathoth in terra beniamin.
quia tibi competit hereditas. et tu pro
pinquus ut possideas. Intellexi autem
quod uerbum domini esset. et emi agrum ab
ananehel filio patrui mei qui est
in anathoth. et appendi ei argentum
septem stateres et decem argenteos.
et scripsi in libro et signaui et adhi
bui testes. et appendi argentum in
statera. Et accepi librum possessionis
signatum. stipulationes et rata et sig
na forinsecus. Et dedi librum pos
sessionis baruch filio nerie filii maa
sie in oculis ananehel patruelis mei
et in oculis testium qui scripti erant in libro
emptionis in oculis omnium iudeorum qui
sedebant in atrio carceris. Et precepi ba
ruch coram eis dicens. Hec dicit dominus
exercituum deus israel. Sume libros istos.
librum emptionis hunc signatum et li
brum hunc qui apertus est. et pone illos
in uase fictili. ut permanere possint
diebus multis. Hec enim dicit dominus exer
cituum deus israel. Adhuc possidebuntur
domus et agri et uinee in terra ista. Et
oraui ad dominum postquam tradidi librum
possessionis baruch filio nerie dicens
Heu heu heu domine deus. ecce tu fecisti
celum et terram in fortitudine tua mag
na et in brachio tuo extento. non erit
tibi difficile omne uerbum qui facis misericordiam
in milibus. et reddis iniquitatem patrum
in sinum filiorum eorum post eos. Fortissi
me magne potens dominus exercituum
nomen tibi. magnus consilio et incompre
hensibilis cogitatu. cuius oculi aperti
sunt super omnes uias filiorum adam. ut
reddas unicuique secundum uias suas et
secundum fructum adinuentionum eius. qui po
suisti signa et portenta in terra egypti
usque ad diem hanc. et in israel et in
hominibus. et fecisti tibi nomen sicut est
dies hec. et eduxisti populum tuum israel

de terra egypti in signis et in porten
tis et in manu robusta et in brachi
o extento et in terrore magno. et de
disti eis terram hanc quam iurasti
patribus eorum ut dares eis terram fluen
tem lacte et melle. Et ingressi possede
runt eam et non obedierunt voci tue et
in lege tua non ambulaverunt. omni
a que mandasti eis ut facerent non fe
cerunt. et evenerunt eis omnia ma
la hec. Ecce municiones extructe sunt
adversum civitatem ut capiatur. et urbs
data est in manus chaldeorum. in ma
nu regis babylonis qui preliantur adver
sum eam a facie gladii et famis et pesti
lentie. et quecumque locutus es accide
runt ut ipse tu cernis. et tu dicis mihi
domine deus. eme agrum argento et adhibe
testes. cum urbs data sit in manus
chaldeorum. XXXIII.

Et factum est verbum domini ad
ieremiam dicens. Ecce ego dominus
deus universe carnis. Numquid mihi
difficile erit omne verbum. Propterea
hec dicit dominus. Ecce ego tradam civi
tatem istam in manus caldeorum. et in ma
nu regis babylonis et capiet eam. et
venient caldei preliantes adversus
urbem hanc et succendent eam igni
et comburent eam. et domos in quarum
domatibus sacrificabant baalim et
libabant diis alienis libamina ad
irritandum me. Erant enim filii israel et
filii iuda iugiter facientes malum in
oculis meis ab adolescentia sua. fi
lii israel qui usque nunc exacerbant me
in opere manuum suarum dicit dominus. Quia
in furorem et in indignationem meam
facta est mihi civitas hec a die qua
edificaverunt eam usque ad diem istam
qua auferetur de conspectu meo propter
maliciam filiorum israel et filiorum iuda. quam
fecerunt ad iracundiam me provocan
tes ipsi et reges eorum principes eorum
et sacerdotes et prophete eorum. viri iuda
et habitatores ierusalem. Et verterunt
ad me terga et non facies cum docerem e
os diluculo et erudirem et noluerunt
audire ut acciperent disciplinam. Et
posuerunt idola sua in domo in qua
invocatum est nomen meum ut pollu
erent eam. et edificaverunt excelsa
baal que sunt in valle filii ennon.
ut initiarent filios suos et filias suas
moloch. quod non mandavi eis nec ascen
dit in cor meum ut facerent abhomi
nationem hanc. et in peccatum dedu
cerent iudam. Et nunc propter ista hec di
cit dominus deus israel ad civitatem hanc de
qua vos dicitis quod tradatur in manus
regis babylonis in gladio et in fa
me et in peste. Ecce ego congrega
bo eos de universis terris ad quas
eieci eos in furore meo et in ira mea.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

& in indignatione grandi. & redu
cam eos in terram istam & habita
re eos faciam confidenter. Et erunt
michi in populum & ego ero eis in deum. &
dabo eis cor unum & viam unam ut
timeant me universis diebus & be
ne sit eis & filiis eorum post eos. &
feriam eis pactum sempiternum & non de
sinam benefacere eis. & timorem meum
dabo in corde eorum ut non recedant a
me. & letabor super eis cum bene eis fe
cero & plantabo eos in terra ista in
veritate in toto corde meo & in to
ta anima mea. quia hec dicit
dominus. Sicut adduxi super populum istum
omne malum hoc grande. sic adducam
super eos omne bonum quod ego loquor
ad eos. & possidebuntur agri in terra
ista de qua vos dicitis quod deserta
sit eo quod non remanserit homo et
iumentum. & data sit in manus
chaldeorum. Agri pecunia ementur
& scribentur in libro. & imprimetur sig
num & testis adhibebitur in terra benia
min. & in circuitu ierusalem & in ci
vitatibus iuda & in civitatibus mon
tanis & in civitatibus campestribus.
& in civitatibus que ad austrum sunt.
quia convertam captivitatem eorum ait
dominus. Et factum est verbum domini ad ie
remiam secundo cum adhuc clausus esset
in atrio carceris dicens. Hec dicit

dominus qui facturus est & formaturus
illud & paraturus. dominus nomen eius. Cla
ma ad me & exaudiam te. & annun
tiabo tibi grandia & firma que nescis.
quia hec dicit dominus deus israel ad domos ur
bis huius & ad domos iuda regis que
destructe sunt & ad munitiones. &
ad gladium venientium ut dimicent cum
caldeis & impleant eas cadaveribus
hominum quos percussi in furore meo
& in indignatione mea. abscondens
faciem meam a civitate hac propter omnem
maliciam eorum. Ecce ego obducam eis
cicatricem & sanitatem & curabo e
os. & revelabo illis deprecationem
pacis & veritatis. & convertam con
versionem iuda & conversionem ierusalem
& edificabo eos sicut a principio. &
emundabo eos ab omni iniquitate
sua qua peccaverunt michi. & propicius
ero cunctis iniquitatibus eorum in quibus
deliquerunt michi & spreverunt me.
& erunt michi in nomen & in gaudium &
in laudem. & in exultationem gen
tibus cunctis terre que audierint
omnia bona que ego facturus sum
eis. & pavebunt & turbabuntur in
universis bonis & in omni pace quam
ego faciam eis. Hec dicit dominus. Adhuc
audietur in loco isto quem vos dicitis esse
desertum eo quod non sit homo & iumen
tum in civitatibus iude & foris ierusalem.

que desolate sunt absq; homine et
absq; habitatore & absq; pecore uox
gaudii & leticie: uox sponsi & uox
sponse. uox dicentium confitemini
dño exercituum quoniam bonus dñs quoniam
in eternum misericordia eius: & portantium uota
in domum dñi. Reducam enim conuersio
nem terre sicut a principio dicit dñs.
Hec dicit dñs exercituum. Adhuc e
rit in loco isto deserto absq; hõie
& absq; iumento & in cunctis ciui
tatib; eius habitaculum pastorum & accubã
tium gregum in ciuitatib; montuosis
& in ciuitatib; campestrib; & in ciui
tatib; que ad austrum sunt: in terra
beniamin & in circuitu ierl'm & in
ciuitatib; iuda. Adhuc transibunt
greges ad manum numerantis ait dñs.
Ecce dies ueniunt dicit dñs: & sus
citabo uerbum bonum quod locutus sum
ad domum isrl' & ad domum iuda. In
dieb; illis & in tempore illo germina
re faciam dauid germen iustitie: &
faciam iudicium & iusticiam in terra.
In dieb; illis saluabitur iuda & isrl'
habitabit confidenter. Et hoc est no
men quod uocabunt eum dñs iustus noster.
quia hec dicit dñs. Non interibit
de dauid uir qui sedeat super thro
num domus isrl': & de sacerdotib; & le
uitis non interibit uir a facie mea
qui offerat holocaustomata & incen

dat sacrificium: & cedat uictimas cunc
tis dieb;. Et factum est uerbum dñi ad
ieremiam dicens. Hec dicit dñs. Si
irritum fieri potest pactum meum cum die
& pactum meum cum nocte: ut non sit di
es & nox in tempore suo. & pactum me
um irritum esse poterit cum dauid seruo
meo. ut non sit filius ex eo qui regnet in
throno eius. & leuite & sacerdotes mi
nistri mei. Sicuti numerari non possunt
stelle celi & metiri harena maris:
sic multiplicabo semen dauid serui
mei & leuitas ministros meos. Et
factum est uerbum dñi ad ieremiam di
cens. Numquid non uidisti quod populus
hic locutus sit dicens: Due cognatio
nes quas elegerat dñs abiecte sunt.
Et populum meum despexerunt eo quod non sit
gens ultra coram eis. Hec dicit dñs.
Si pactum meum inter diem & noctem
& leges celo & terre non posui: equidem
& semen iacob & dauid serui mei
proiciam: ut non assumam de semine
eius principes seminis abraham & y
saac & iacob. Reducam enim conuersio
nem eorum & miserebor eis. XXXIIII.

Verbum quod factum est ad ieremiam
a dño: quando nabuchodono
sor rex babylonis & omnis exercitus
eius uniuersaq; regna terre que erant
sub potestate manus eius: & omnis populi
bellabant contra ierl'm. & contra

omnes urbes ei dicens. Hec dic
dns ds isrl. Vade et loquere ad se
dechiam regem iude et dices ad eu.
Hec dicit dns. Ecce ego tradam
ciuitatem hanc in manu regis
babylonis et succendet ea igni. Et
tu n effugies de manu ei. sz comp
hensione capieris et in manu eius
traderis. et oculi tui oclos regis ba
bylonis uidebunt. et os ei cu ore tuo
loquet. et babylone introibis. At
tamen audi uerbu dni sedechia rex
iuda. Hec dicit dns ad te. Non mo
rieris in gladio sz in pace morieris.
et sedm combustiones patru tuoz
regu prioz qui fuerunt ante te
sic comburent te. et ue dne plan
gent te quia uerbu hoc ego locut
sum dicit dns. Et locut est ierem
ias pha ad sedechiam regem iuda
uniuersa uerba hec in ierlm. Et
exercit regis babylonis pugnabat co
tra ierlm. et contra oms ciuitates
iuda que reliqua erant. contra lachis
et contra azecha. Hec eni superant
de ciuitatib iuda urbes munite. V
bum qd factu est ad ieremia a dno
postq pcussit rex sedechias fedus
cu omni pplo in ierlm. predicans
ut dimitteret unusquisq seruu
suu et unusquisq ancilla sua libos
hebreu et hebream. et nequaqm

dnarent eis id est in iudeo et fre suo.
Audierunt eni oms principes et uni
uersus pls qui inierant pactum.
ut dimitteret unusquisq seruu suu
et unusquisq ancilla sua liberos. et
ultra n dnarent eis. Audierunt g
et dimiserunt. Et conuersi sunt dein
ceps. et retraxerunt seruos et ancil
las suas liberas quos dimiserant. et
subiugauerunt in famulos et in fa
mulas. Et fcm est uerbu dni ad iere
mia a dno dicens. Hec dicit dns exer
cituu ds isrl. Ego pcussi fed cu pribus
uris in die qua eduxi eos de tra e
gypti de domo seruitutis dicens. Cu
completi fuerint septe anni. dimittat
unusquisq frem suu hebreu q uendit
est ei. et seruiet ei sex annis et dimit
tes eu a te liberu. Et n audierunt pa
tres uri me. nec inclinauerunt au
res suas. Et conuersi estis uos hodie
et fecistis qd rectu est in oclis meis
ut predicaretis unusquisq libtate
ad amicu suu. et inistis pactum
in conspectu meo in domo in qua
inuocatu est nom meu sup ea. Et
reuersi estis et comaculastis nom
meu et reduxistis unusquisq ser
uu suu et unusquisq ancilla quos
dimiseratis ut essent liberi et sue
potestatis. et subiugastis eos ut sint
uobis serui et ancille. Propterea hec

dicit dñs. Vos ñ audistis me ut p̄
dicaretis unusquisq; libertatem fr̄i
suo ⁊ unusquisq; amico suo. Ecce ego
predico libertatem ait dñs gladiũ ⁊ pes
tem ⁊ famem: ⁊ dabo uos in cõmotio
nẽ cunctis regnis terre: ⁊ dabo uiros
q̄ preuaricati sunt fed' meũ ⁊ ñ obser
uauerunt uerba federis quib' assensi sũ
in cõspectu meo: uitulũ quẽ ceciderũt
in duas p̄tes ⁊ transierũt int' diuisio
nes eĭ' principes iuda ⁊ principes ieru
salem eunuchi ⁊ sacerdotes ⁊ omnis
pp̄ls terre qui transierunt int' diuisi
ones uituli: ⁊ dabo eos in manu ĩ
micoꝝ suoꝝ ⁊ in manu querentiũ
animã eoꝝ: ⁊ erit morticinũ eoꝝ
in escam uolucrib' celi ⁊ bestiis terre.
Et sedechiam regem iuda ⁊ principes
eĭ' dabo in manu inimicoꝝ suoꝝ. ⁊
in manu querentiũ animã eoꝝ: ⁊
ĩ manu exercituũ regis babylonis q̄
recesserunt a uobis. Ecce ego p̄cipio di
cit dñs ⁊ reducã eos in ciuitatẽ hanc
⁊ preliabunt' aduersum eã ⁊ capiẽt
eã ⁊ incendent eam igni: ⁊ ciuita
tes iuda dabo in solitudinẽ eo qd' ñ
sit habitator. XXXV.

Verbũ qd' fcm̃ est ad ieremiã a
dño in dieb' ioachim filii iosie
regis iuda dicens. Vade ad domũ re
chabitaꝝ ⁊ loquere eis: ⁊ introdu
ces eos in domũ dñi in unã exedrã

thesauroꝝ: ⁊ dabis eis bibere ui
nũ. Et assũpsi iecho. niam filiũ
ieremie filii absanie ⁊ fr̃es eĭ' ⁊
om̃s filios eĭ' ⁊ uniũsam domũ re
chabitaꝝ: ⁊ introduxi eos in do
mũ dñi ad gazophilatiũ filioꝝ ana
nan filii godolie hominis dei qd' e
rat iuxta gazophilatiũ principũ
sup' thesaurũ maasie filii sellum q̄
erat custos uestibuli: ⁊ posuit corã
filiis domĭ' rechabitaꝝ sciphos ple
nos uino ⁊ calices ⁊ dixi ad eos. Bi
bite uinũ. Responderunt. Nõ bi
bemĭ' uinũ quia ionadab filius re
chab pat' nost' precepit nob' dicens.
Non bibetis uinũ uos ⁊ filii u̇ri
usq; in sempiternũ: ⁊ domos ñ edifi
cabitis ⁊ sementẽ ñ seretis ⁊ uineas
ñ plantabitis ñ habebitis. s; in tab'
naculis habitabitis cunctis dieb'
u̇ris ut uiuatis dieb' multis sup' fa
ciẽ t're in qua uos p'egrinamini. Obe
diuimĭ' g' uoci ionadab filii rechab
patris n̄ri in omnib' q̄ precep' nob':
ita ut ñ biberemĭ' uinũ cunctis di
eb' n̄ris nos ⁊ mulieres nr̃e ⁊ filii ⁊
filie nr̃e: ⁊ ñ edificaremĭ' domos ad ha
bitandũ. Domũ ⁊ uineã ⁊ agrũ
⁊ sementẽ ñ habuimĭ': s; habitaui
mĭ' in tab'naculis: ⁊ obedientes fui
mĭ' iuxta omnia que precep' nobis
ionadab pater nost'. Cũ aũt as

cendisset nabuchodonosor rex ba
bylonis ad terram nostram diximus.
Venite et ingrediamur ierusalem a fa
cie exercitus chaldeorum: et a facie exer
citus syrie. Et mansimus in ierusalem. Et
factum est verbum domini ad ieremiam dicens.
Hec dicit dominus exercituum deus israel. Va
de et dic viris iuda et habitatoribus
ierusalem. Numquid non recipietis dis
ciplinam: ut obediatis verbis meis
dicit dominus. Prevaluerunt enim sermo
nes ionadab filii rechab quos precepit
filiis suis ut non biberent vinum et
non biberunt usque ad diem hanc: quia o
bedierunt precepto patris sui. Ego autem
locutus sum ad vos de mane consurgens
et loquens et non obedistis michi: misi
que ad vos omnes servos meos prophetas
consurgens diluculo mittensque et
dicens. Convertimini unusquisque
a via sua pessima. et bona facite
studia vestra: et nolite sequi deos ali
enos neque colatis eos: et habitabi
tis in terra quam dedi vobis et patribus
vestris. Et non inclinastis aurem vestram:
neque audistis me. Firmaverunt ergo fi
lii ionadab filii rechab preceptum pa
tris sui quod preceperat eis: populus autem iste
non obedivit michi. Idcirco hec dicit dominus
exercituum deus israel. Ecce ego adducam
super iudam et super omnes habitatores ierusalem
universam afflictionem quam locutus sum
adversum eos: eo quod locutus sum ad illos
et non audierunt: vocavi illos et non respon
derunt michi. Domui autem rechabitarum
dixit ieremias. Hec dicit dominus exerci
tuum deus israel. Pro eo quod obedistis precepto
ionadab patris vestri et custodistis omnia
mandata eius. et fecistis universa que precepit
vobis: propterea hec dicit dominus exercituum
deus israel. Non deficiet vir de stirpe io
nadab filii rechab stans in conspectu
meo cunctis diebus. XXXVI

Et factum est in anno quarto
ioachim filii iosie regis iuda:
factum est verbum hoc ad ieremiam a do
mino dicens. Tolle volumen libri
et scribes in eo omnia verba que locutus
sum tibi adversum israel et iudam. et ad
versum omnes gentes a die qua locutus sum
ad te: ex diebus iosie usque ad diem hanc
si forte audiente domo iuda universa
mala que ego cogito facere eis rever
tatur unusquisque a via sua pessima:
et propitius ero iniquitati et peccato eorum.
Vocavit ergo ieremias baruch filium
nerie: et scripsit baruch ex ore iere
mie omnes sermones domini quos locutus
est ad eum in volumine libri. Et precepit
ieremias baruch dicens. Ego clausus
sum: nec ingredi valeo domum domini.
Ingredere ergo tu: et lege de volumine
in quo scripsisti ex ore meo verba domini
audiente populo in domo domini in die ie

iunij . insup̄ & audiente uniuerso
iuda q̄ uenerunt de ciuitatib' suis
leges eos . si forte cadat oratio eoꝝ
in conspectu dn̄i . & reuertat' unus
quisq; a uia sua pessima . quia mag
nus furor & indignatio q̄ locut' est
aduersu͞ p̄plm hunc . Et fecit baruch
filius nerie iuxta omnia q̄ p̄cepit
ei ieremias p̄pha . loquens ex uolu
mine sermonis dn̄i in domo dn̄i . Fac
tu͞ est au͞t in anno quinto ioachim
filij iosie regis iuda in mense nono .
p̄dicauerūt ieiuniu͞ in conspectu dn̄i
omi p̄plo in ier͞lm . & uniuerse mul
titudini q̄ confluxerat de ciuitatib'
iuda in ier͞lm . legitq; baruch ex
uolumine sermones ieremie in do
mo dn̄i in gazophilatio gamarie fi
lij saphan scribe . in uestibulo supi
ori in introitu porte noue dom' dn̄i .
audiente omni p̄plo . Cumq; audis
set micheas fili' gamarie filij saphan
om̄s sermones dn̄i ex libro . descendit
in domu͞ regis ad gazophilatiu͞ scribe .
& ecce om̄s ibi p̄ncipes sedebant eli
sama scriba & dalaias fili' semeie
& elnathan fili' achobor & gamari
as fili' saphan & sedechias fili' ana
nie & uniu͞si principes . & nuntiauit
eis micheas om̄ia u͞ba que audiuit
legente͞ baruch ex uolumine in au
rib' p̄pli . Miserunt itaq; om̄s prin

cipes ad baruch iudi filiu͞ natha
nie filij selemie filij chusi dicentes .
Uolumen ex quo legisti audiente
p̄plo sume in manu tua & ueni . Tu
lit ergo baruch fili' nerie uolumen in
manu sua & uenit ad eos . Et dixerūt
ad eu͞ . Sede & lege hec in aurib'
nr̄is . Et legit baruch in aurib' e
oꝝ . Igit' cu͞ audissent om̄ia u͞ba
obstupuerūt unusquisq; ad p̄ximu͞
suu͞ . & dixerunt ad baruch . Nu͞
ciare (debemus) regi om̄s sermones istos . Et int'
rogauerūt eu͞ dicentes . Indica nobis
quomodo scripsisti om̄s sermones istos
ex ore ei' . Dixit au͞t eis baruch . Ex
ore suo loquebat' quasi legens ad
me om̄s sermones istos . & ego scri
bebam in uolumine atramento .
Et dixerunt principes ad baruch . Ua
de & abscondere tu & ieremias . &
nemo sciat ubi sitis . Et ingressi sūt
ad rege͞ in atrio . Porro uolumen
commendauerūt in gazophilatiu͞ elisa
me scribe . & nunciauerūt audiente
rege om̄s sermones . Misitq; rex iu
di . ut sumeret uolumen . Qui tollens
illud de gazophilatio elisame scribe . le
git audiente rege & uniu͞sis p̄ncipi
b' q̄ stabant circa regem . Rex au͞t
sedebat in domo hiemali in mense no
no . & posita erat arula coram eo
plena prunis . Cumq; legisset iu

di tres pagellas uel quatuor: scidit
illud scalpello scribe & proiecit in ignem
qui erat super arulam. donec con
sumeretur omne uolumen igni quod e
rat in arula. Et non timuerunt neque
sciderunt uestimenta sua rex & omnes
serui eius qui audierant omnes sermones
istos. Veruntamen elnathan & da
laias & gamarias contradixerunt
regi ne conbureret librum & non audi
uit eos. Et precepit rex ieremihel
filio amalech & saraie filio ezrihel
& selemie filio abdehel ut compre
henderent baruch scribam & ieremi
am prophetam. Abscondit autem eos dominus.
Et factum est uerbum domini ad ieremiam
postquam combusserat rex uolumen
& sermones quos scripserat baruch
ex ore ieremie prophete dicens. Rursum
tolle uolumen aliud: & scribe in
eo omnes sermones priores qui erant
in uolumine primo quod combussit io
achim rex iuda: & ad ioachim re
gem iuda dices. Hec dicit dominus. Tu
combussisti uolumen illud dicens:
quare scripsisti in eo annuntians.
festinus ueniet rex babylonis & uasta
bit terram hanc: & cessare faciet ex
illa hominem & iumentum. Propterea
hec dicit dominus contra ioachim regem
iuda. Non erit ex eo qui sedeat super
solium dauid: & cadauer eius proiectum

ad estum per diem & ad gelu per noctem:
& uisitabo contra eum & contra semen
eius & contra seruos eius iniquitates suas
& adducam super eos & super habitatores
ierusalem & super uiros iuda omne malum
quod locutus sum ad eos & non audierunt.
Ieremias autem tulit uolumen aliud:
& dedit illud baruch filio nerie scribe.
Qui scripsit in eo ex ore ieremie omnes ser
mones libri quem combusserat ioachim
rex iuda igni: & insuper additi sunt ser
mones multo plures quam ante fuerant. XXXVII.
Et regnauit rex sedechias filius io
sie pro iechonia filio ioachim quem
constituit regem nabuchodonosor rex
babylonis in terra iuda: & non obediuit
ipse & serui eius & populus terre uerbis domini que
locutus est in manu ieremie prophete. Et
misit rex sedechias iuchal filium sele
mie & sophoniam filium maasie sacer
dotem ad ieremiam prophetam dicens. Ora
pro nobis dominum deum nostrum. Ieremias autem
ambulabat libere in medio populi. Non
enim miserat eum in custodiam carceris.
Igitur exercitus pharaonis egressus est
de egypto: & audientes chaldei qui ob
sidebant ierusalem huiuscemodi nuntium:
recesserunt ab ierusalem. Et factum est uerbum
domini ad ieremiam prophetam dicens. Hec
dicit dominus exercituum deus israel. Sic di
cetis regi iuda qui misit uos ad me
interrogandum. Ecce exercitus pharaonis

qui egressus fuerit vobis in auxili
um revertet in terram suam in egyp
tum. et redient caldei et bellabunt a
civitatem hanc. et capient eam et incen
dent igni. Hec dicit dominus. Nolite
decipere animas vestras dicentes. euntes
abibunt et recedent chaldei a nobis.
quia non abibunt. Sed et si percusseritis
omnem exercitum caldeorum qui preliantur
adversum vos. et relicti fuerint ex eis a
liqui vulnerati singuli de tentorio suo
consurgent et incendent civitatem hanc
igni. Ergo cum recessisset exercitus calde
orum ab ierusalem propter exercitum pharaonis.
egressus est ieremias de ierusalem ut iret
in terram beniamin. et divideret ibi pos
sessionem in conspectu civium. Cumque
pervenisset ad portam beniamin. erat
ibi custos porte per vices nomine ierias
filius selemie filii ananie. et apphen
dit ieremiam prophetam dicens. Ad chalde
os perfugis. Respondit que ieremias.
Falsum est. non fugio ad chaldeos. Et
non audivit eum. Sed comprehendit ierias
ieremiam. et adduxit eum ad principes.
Quam ob rem irati principes contra
ieremiam cesum eum miserunt in carcerem
qui erat in domo ionathan scribe. Ipse
enim prepositus erat super carcerem. Itaque
ingressus est ieremias in domum laci
et in ergastulum. et sedit ibi ieremias
multis diebus. Mittens autem rex sedechi
as tulit eum. et interrogavit eum in
domo sua abscondite et dixit. Pu
tasne est sermo a domino. Et dixit iere
mias. Est. Et ait. In manu regis
babylonis traderis. Et dixit ieremi
as ad sedechiam regem. Quid pecca
vi tibi et servis tuis et populo tuo. quia
misisti me in domo carceris. Ubi sunt
prophete vestri qui prophetabant vobis et di
cebant. non veniet rex babylonis super vos et
terram hanc. Nunc ergo audi obsecro
domine mi rex. Valeat deprecatio mea
in conspectu tuo. et ne remittas me
in domo ionathan scribe ne moriar
ibi. Precepit ergo rex sedechias ut
traderetur ieremias in vestibulum
carceris. et daretur ei torta panis
cottidie excepto pulmento donec
consumerentur omnes panes de civi
tate. Et mansit ieremias in ves
tibulo carceris. Audivit autem sa
phatias filius mathan et iodelias
filius phasur et iuchal filius selemie
et phasur filius melchie sermones
quos ieremias loquebatur ad omnem
populum dicens. Hec dicit dominus. Qui
cumque manserit in civitate hac
morietur gladio et fame et peste. qui
autem perfugerit ad chaldeos vivet.
et erit anima eius sospes et vivens.
Hec dicit dominus. Tradendo tradetur ci
vitas hec in manu exercitus regis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

babylonis : et capiet eam. Et dixerunt
principes regi. Rogamus ut occi
datur homo iste. De industria enim
dissolvit manus virorum bellantium
qui remanserunt in civitate hac :
et manus universi populi. loquens ad
eos iuxta verba hec. Siquidem ho
mo hic non querit pacem populo huic
sed malum. Et dixit rex sedechias. Ec
ce ipse in manibus vestris est. Nec enim
fas est regem vobis quidquam negare.
Tulerunt ergo ieremiam et proiecerunt eum in la
cum helchie filii amelech qui erat in
vestibulo carceris : et submiserunt
ieremiam in funibus. Et in lacu non
erat aqua sed lutum. Descendit ita
que ieremias in cenum. Audivit autem
abdemelech ethyops vir eunuchus
qui erat in domo regis quod misissent
ieremiam in lacum : porro rex sedebat
in porta beniamin : et egressus est
abdemelech de domo regis. et locutus
est ad regem dicens. Domine mi rex.
male fecerunt viri isti omnia que
cumque perpetraverunt contra ieremiam
prophetam : mittentes eum in lacum ut
moriatur ibi fame. Non sunt enim
ultra panes in civitate. Precepit
itaque rex abdemelech ethyopi dicens.
Tolle tecum hinc triginta viros et le
va ieremiam prophetam de lacu ante
quam moriatur. Assumptis ergo abdeme

lech secum viris ingressus est domum
regis que erat sub cellario : et tulit
inde veteres pannos et antiqua que con
putruerant. et submisit ea ad iere
miam in lacum per funiculos. Dixitque ab
demelech ethyops ad ieremiam. Pone
veteres pannos et hec scissa et putrida
sub cubito manuum tuarum : et super fu
nes. Fecit ergo ieremias sic. Et extraxe
runt ieremiam funibus : et eduxerunt eum
de lacu. Mansit autem ieremias in ves
tibulo carceris. Et misit rex sedechias
et tulit ad se ieremiam prophetam ad ostium
tertium quod erat in domo domini : et dixit
rex ad ieremiam. Interrogo ego te ser
monem : ne abscondas a me aliquid.
Dixit autem ieremias ad sedechiam.
Si annuntiavero tibi numquid non interfi
cies me? Et si consilium tibi dedero : non me
audies. Iuravit ergo sedechias rex iere
mie clam dicens. Vivit dominus qui fecit
nobis animam hanc : si occidero te et
si tradidero te in manus virorum istorum qui
querunt animam tuam. Et dixit ieremias
ad sedechiam. Hec dicit dominus exerci
tuum deus israel. Si profectus exieris ad
principes regis babylonis vivet anima
tua : et civitas hec non succendetur igni :
et salvus eris tu et domus tua. Si autem
non exieris ad principes regis babylonis
tradetur civitas hec in manus chaldeorum :
et tu non effugies de manu eorum. Et dixit

vestimenta

sedechias ad ieremiam. Sollicitus sum
propter iudeos qui transfugerunt ad cal
deos: ne forte tradar in manus eorum
et illudant mihi. Respondit autem iere
mias. Non te tradent. Audi queso
vocem domini quam ego loquor ad te et bene tibi
erit: et vivet anima tua. Quod si nolu
eris egredi: iste est sermo quem ostendit
mihi dominus. Ecce omnes mulieres que reman
serunt in domo regis iude educentur ad
principes regis babylonis: et ipse
dicent. Seduxerunt te et prevalue
runt adversum te viri pacifici tui: de
merserunt in ceno et in lubrico pedes
tuos: et recesserunt a te. Et omnes uxo
res tue et filii tui educentur ad chal
deos: et non effugies manus eorum sed in
manu regis babylonis capieris: et
civitatem hanc comburet igni. Dixit
ergo sedechias ad ieremiam. Nullus
sciat verba hec et non morieris. Si autem
audierint principes quod locutus sum
tecum: et venerint ad te et dixerint tibi
indica nobis quid locutus es cum rege.
ne celes nos et non te interficiemus: et quid
locutus est tecum rex. Dices ad eos. Pro
stravi ego preces meas coram rege ne
me reduci iuberet in domum ionathan
et ibi morerer. Venerunt ergo omnes prin
cipes ad ieremiam et interrogaverunt
eum: et locutus est eis iuxta omnia verba hec
que preceperat ei rex: et cessaverunt ab eo.

Nichil enim fuerat auditum. Mansit
vero ieremias in vestibulo carceris:
usque ad diem quo capta est civitas.
Et factum est ut caperetur ierusalem XXXVIIII.
Anno nono sedechie regis iude
mense decimo venit nabu
chodonosor rex babylonis et omnis
exercitus eius ad ierusalem et obsidebant eam.
Undecimo autem anno sedechie mense
quarto quinta die mensis aperta est civitas
et ingressi sunt omnes principes regis ba
bylonis. et sederunt in porta media
neregel sereser semegar nabusara
chim rapsares neregel sereser reb
mag et omnes reliqui principes re
gis babylonis. Cumque vidisset eos
sedechias rex iuda et omnes viri bella
tores fugerunt et ~~omnes~~ egressi sunt noc
te de civitate per viam orti regis. et per por
tam que erat inter duos muros. et e
gressi sunt ad viam deserti. Persecutus
est autem eos exercitus chaldeorum et
comprehenderunt sedechiam in campo
solitudinis iericontine: et captum
adduxerunt ad nabuchodonosor
regem babylonis in reblata que est
in terra emath: et locutus est ad eum
iudicia. Et occidit rex babylonis
filios sedechie in reblata in oculis
eius: et omnes nobiles iuda occidit rex
babylonis: oculos quoque sedechie eruit:
et vinxit eum compedibus ut adduceret

in babylonem. Domum quoque regis et domum uulgi succenderunt igne chaldei et murum ierusalem subuerterunt. et reliquias populi qui remanserunt in ciuitate. et profugas qui transfugerant ad eum et superfluos uulgi qui remanserant transtulit nabuzardan magister militum in babylonem. et de plebe pauperum qui nichil penitus habebant dimisit nabuzardan magister militum in terra iuda. et dedit eis uineas et cisternas in die illa. Preceperat autem nabuchodonosor rex babylonis de ieremia propheta nabuzardan magistro militie dicens. Tolle illum et pone super eum oculos tuos nichilque ei mali facias. et ut uoluerit sic facies ei. Misit ergo nabuzardan princeps militie et nabu et sesban et rapsares et neregel et sereser et rebmag et omnes optimates regis babylonis miserunt et tulerunt ieremiam de uestibulo carceris. et tradiderunt eum godolie filio aichan filij saphan ut intraret domum et habitaret in populo. Ad ieremiam autem fuerat sermo domini cum clausus fuisset in uestibulo carceris dicens. Vade et dic abdemelech ethiopi dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego inducam sermones meos super ciuitatem hanc in malum et non in bonum. et erunt in conspectu tuo in die illa. et liberabo te in die illa dicit dominus. et non traderis in manus uirorum quos tu formidas. Sed eruens liberabo te. et in gladio non cades. sed erit tibi anima tua in salutem. quia in me habuisti fiduciam ait dominus.

XXXVIIII.

Sermo qui factus est ad ieremiam a domino postquam dimissus est a nabuzardan magistro militie de rama quando tulit eum uinctum cathenis de medio omnium qui migrabant de ierusalem et iuda et ducebantur in babylonem. Tollens ergo princeps militie ieremiam dixit ad eum. Dominus deus tuus locutus est malum hoc super locum istum. et adduxit et fecit sicut locutus est. quia peccastis domino et non audistis uocem eius. et factus est uobis sermo hic. Nunc ergo ecce solui te hodie de cathenis que sunt in manibus tuis. Si placet tibi ut uenias mecum in babylonem ueni. et ponam oculos meos super te. Si autem displicet tibi uenire mecum in babylonem hic reside. Ecce omnis terra in conspectu tuo. Quod elegeris et quo placuerit tibi ut uadas illuc perge. et mecum noli uenire. Sed habita apud godoliam filium aichan filij saphan quem preposuit rex babylonis ciuitatibus iude. + Dedit quoque ei magister militie cibaria et munuscula. et dimisit eum. Venit autem ieremias ad godoliam

+ Habita ergo cum eo in medio populi. uel quocumque placuerit tibi ut uadas uade.

filiũ aicham filij saphan in mas
phat : & habitauit cũ eo in medio
ppli q̃ relictus fuảt in tr̃a. Cũ ğ au
dissent om̃s pncipes exercit⁹ q̃ dispsi
fuảnt p regiones ipsi & socii eoꝝ
qđ pfecisset rex babylonis godoliã
filiũ aicham tr̃e & qđ cõmendasset
ei uiros & mulieres & paruulos &
de paupib⁹ tr̃e q̃ ñ fuảnt translati ĩ
babyloñ uenerunt ad godoliã ĩ mas
phat : & ismahel fili⁹ nathanie & io
hannã & ioathan fili⁹ caree & sareas
fili⁹ theenmeth & filij offi qui erant de
nethofati & iesonias fili⁹ maachati
ipsi & uiri eoꝝ. Et iurauit eis go
dolias filius aicham filij saphan
& comitib⁹ eoꝝ dicens. Nolite ti
mere seruire chaldeis. Habitate
in tr̃a & seruite regi babylonis & bñ
erit uob. Ecce ego habito in mas
phat ut respondeam pcepto caldeo
rũ q̃ mittunt̃ ad nos. Vos aũt colligi
te uindemiã & messem & oleũ & con
dite in uasis ur̃is : & manete in
urbib⁹ ur̃is quas tenetis. Sz & om̃s
iudei q̃ erant in moab & in finibus
ammon & in ydumea & in uniũsis
regionib⁹ audito qđ dedisset rex baby
lonis reliquias in iudea. & qđ pp̃o
suissꝫ sup eos godoliã filiũ aicham
filij saphan. reũsi sũt inq̃ om̃s iu
dei de uniũsis locis ad que pfugảnt

& uenerunt in tr̃am iuda ad godo
liam in masphat. & collegert̃ ui
nũ & messem multã nimis. Iohan
na aũt fili⁹ caree & om̃s principes
exercit⁹ q̃ dispsi erant in regionib⁹
uenert̃ ad godoliã in masphat et
dixert̃ ei. Scito quia baalis rex
filioꝝ ammon : misit ismahel filiũ
nathanie pcutere animã tuã. Et ñ
credidit eis godolias fili⁹ aicham. Io
hannã uero fili⁹ caree dixit ad godo
liã seorsum in masphat loquens.
Ibo & pcutiã ismahel filiũ natha
nie nullo sciente : ne interficiat a
nimã tuã & dissipent̃ om̃s iudei q̃
congregati st̃ ad te & pibunt reli
quie iude. Et ait godolias fili⁹ ai
cham ad iohannã filiũ caree. No
li facere uerbũ hoc. Falsũ eñ tu
loqueris de ismahel. LXI.

Et factũ est in mense septimo
uenit ismahel fili⁹ nathanie
filij elisama de semine regali & op
timates regis. & decem uiri cũ e
o ad godoliam filiũ aicham ĩ mas
phat. & comederunt panes simul
in masphat. Surrexit aũt isma
hel fili⁹ nathanie & decẽ uiri cũ eo
& pcusserunt godoliã filiũ aicham
filij saphan gladio : & interfecert̃
eũ q̃ꝫ pfecerat rex babylonis terre.
Om̃s q̃ꝫ iudeos q̃ erant cũ godolia

in masphat et chaldeos qui reperti sunt
ibi et viros bellatores percussit isma
hel. Secundo autem die postquam occiderat
godoliam nullo sciente adhuc. vene
runt viri de sichem et de sylo et de
samaria octoginta viri rasi bar
ba et scissis vestibus et squalentes.
Munera et thus habebant in ma
nibus ut offerrent in domo domini. Egres
sus ergo ismahel filius nathanie in occursum
eorum de masphat incedens et plo
rans ibat. Cum autem occurrisset eis dixit
ad eos. Venite ad godoliam filium ai
cham. Qui cum venissent ad medi
um civitatis. interfecit eos ismahel
filius nathanie circa medium laci. ipse
et viri qui erant cum eo. Decem autem
viri reperti sunt inter eos. qui dixerunt
ad ismahel. Noli occidere nos.
quia habemus thesaurum in agro
frumenti vini et olei et ordei et mel
lis. Et cessavit. et non interfecit eos
cum fratribus suis. Lacus autem in quem
proiecerat ismahel omnia cadavera
quos percusserat virorum propter godoliam ipse est quem fecit
rex asa propter baasa regem israel. Ipsum
replevit ismahel filius nathanie oc
cisis. Et captivas duxit ismahel
omnes reliquias populi qui erant in mas
phat filias regis et universum populum
qui remanserat in masphat quos com
mendaverat nabuzardan princeps
militie godolie filio aicham. Et cepit
eos ismahel filius nathanie. et abiit
ut transiret ad filios ammon. Au
divit autem iohanna filius caree et omnes
principes bellatorum qui erant cum eo omne
malum quod fecerat ismahel filius nathanie
et assumptis universis viris profecti sunt
ut bellarent adversum ismahel filium
nathanie. et invenerunt eum ad aquas
multas que sunt in gabaon. Cumque
vidisset omnis populus qui erant cum isma
hel iohannam filium caree et universos
principes bellatorum qui erant cum eo letati
sunt. et reversus est omnis populus quem
ceperat ismahel in masphat. reversusque
abiit ad iohannam filium caree. Ismahel
autem filius nathanie fugit cum octo viris
a facie iohanne et abiit ad filios am
mon. Tulit ergo iohanna filius caree et
omnes principes bellatorum qui erant
cum eo universas reliquias vulgi quas
reduxerant ab ismahel filio nathanie
de masphat postquam percussit godoliam
filium aicham fortes viros ad prelium
et mulieres et parvulos et eunuchos quos
reduxerant de gabaon et abierunt et sede
runt peregrinantes in chanaan que est iuxta
bethleem ut pergerent et introirent
in egyptum a facie chaldeorum. Time
bant enim eos. quia percusserat ismahel
filius nathanie godoliam filium aicham
quem preposuerat rex babylonis in terra iuda

XL.

Et accesserunt omnes
principes bellatorum et iohannan
filius caree et iezonias filius osie et reli
quum vulgus a parvo usque ad magnum:
dixeruntque ad ieremiam prophetam. Cadat
oratio nostra in conspectu tuo et ora pro
nobis ad dominum deum tuum pro universis re
liquiis istis. quia derelicti sumus pau
ci de pluribus sicut oculi tui nos intuentur. et
annuntiet nobis dominus deus tuus viam per quam
pergamus et verbum quod faciamus. Dixit autem
ad eos ieremias propheta. Audivi. Ecce
ego oro ad dominum deum vestrum secundum verba
vestra. Omne verbum quodcumque respon
derit mihi indicabo vobis: nec celabo
vobis quicquam. Et illi dixerunt ad ieremiam.
Sit dominus inter nos testis veritatis et fi
dei. si non iuxta omne verbum in quo mi
serit te dominus deus tuus ad nos sic facie
mus sive bonum est sive malum. Voci
domini dei nostri ad quem mittimus te obedi
emus: ut bene sit nobis cum audierimus
vocem domini dei nostri. Cum autem completi
essent decem dies: factum est verbum
domini ad ieremiam. vocavitque iohannan
filium caree et omnes principes bellatorum
qui erant cum eo. et universum populum a
minimo usque ad maximum: et dixit
ad eos. Hec dicit dominus deus israel ad quem
misistis me ut prosternerem preces vestras
in conspectu eius. Si quiescentes ma
neritis in terra hac edificabo vos et non de

struam: plantabo et non evellam. Iam enim
placatus sum super malo quod feci vobis. Noli
te timere a facie regis babylonis quem
vos pavidi formidatis. Nolite eum
metuere dicit dominus: quia vobiscum sum
ego ut salvos vos faciam et eruam de
manu eius et misericordiam dabo vobis et mi
serebor vestri et habitare vos faciam
in terra vestra. Si autem dixeritis vos non
habitabimus in terra ista. nec audiemus vo
cem domini dei nostri dicentes nequaquam sed ad
terram egypti pergemus ubi non videbimus bel
lum et clangorem tube non audiemus et fa
mem non sustinebimus et ibi habitabi
mus propter hoc nunc audite verbum domini
reliquie iuda. Hec dicit dominus exerci
tuum deus israel. Si posueritis faciem
vestram ut ingrediamini egyptum et
intraveritis ut ibi habitetis: gladius
quem vos formidatis ibi comprehendet
vos in terra egypti: et fames pro qua
estis solliciti adherebit vobis in egypto
et ibi moriemini: omnesque viri qui po
suerunt faciem suam ut ingrediantur
egyptum et habitent ibi morientur gla
dio et fame et peste: nullusque ex eis
remanebit nec effugiet a facie mali
quod ego afferam super eos: quia hec di
cit dominus exercituum deus israel. Sic confla
tus est furor meus et indignatio mea
super habitantes ierusalem: sic confla
bitur indignatio mea super vos cum ingres

si fueritis egyptum : et eritis in iusiurandum et in stuporem et in maledictionem et in obprobrium : et nequaquam ultra uidebitis locum istum. Verbum domini super uos reliquie iuda. Nolite intrare in egyptum. Scientes scietis quia obtestatus sum uos hodie : quia decepistis animas uestras. Vos enim misistis me ad dominum deum nostrum dicentes. Ora pro nobis ad dominum deum nostrum : et quecumque dixerit tibi dominus deus noster et annuntiabis nobis sic faciemus. Et annuntiaui uobis hodie : et non audistis uocem domini dei uestri super uniuersis pro quibus misit me ad uos. Nunc ergo scientes scietis quia gladio et fame et peste moriemini in loco quem uoluistis intrare ut habitaretis ibi. XLI.

Factum est autem cum complesset ieremias loqui ad populum uniuersos sermones domini dei eorum pro quibus miserat eum dominus deus eorum ad illos omnia uerba hec. dixit azarias filius osie et iohannan filius caree et omnes uiri superbi ad ieremiam dicentes. Mendacium tu loqueris. Non misit te deus noster dicens. ne ingrediamini egyptum ut habitetis illic. sed baruch filius nerie incitat te aduersum nos ut tradat nos in manibus chaldeorum et interficiat nos : et transduci faciat in babylonem. Et non audiuit iohannan filius caree et omnes principes bellatorum et uniuersus populus uocem domini ut maneret in terra iuda : sed tollens iohannan filius caree et uniuersi principes bellatorum uniuersos reliquiarum iuda qui reuersi fuerant de cunctis gentibus ad quas fugerant ante dispersi ut habitarent in terra iuda uiros et mulieres paruulos et filias regis et omnem animam quam reliquerat nabuzardan princeps militie cum godolie filio aicham filii saphan et ieremiam prophetam et baruch filium nerie. et ingressi sunt terram egypti. quia non obedierunt uoci domini. et uenerunt usque ad thaphnis. Et factum est uerbum domini ad ieremiam in thaphnis dicens. Sume in manu tua lapides grandes et absconde eos in cripta que est sub muro latericio in porta domus pharaonis in thaphnis cernentibus uiris iudeis : et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego mittam et assumam nabuchodonosor regem babylonis seruum meum : et ponam tronum eius super lapides istos quos abscondi : et statuet super eos solium suum : et ueniensque percutiet terram egypti quos in mortem in mortem et quos in captiuitatem in captiuitatem : et quos in gladium in gladium. Et succendet ignem in delubris deorum egypti : et comburet ea et captiuos ducet illos. Et amicietur terra e

gypti sicut amicitur pastor pallio suo.
Et egredietur inde in pace. et conte
ret statuas domus solis que sunt in terra
egypti. et delubra egypti deorum com
buret igni. XL.II.
Verbum quod factum est ad iere
miam et ad omnes iudeos qui habi
tabant in terra egypti habitantes
in magdalo et in thaphnis et in mem
phis et in terra phatures dicens. Hec
dicit dominus exercituum deus israel. Vos ui
distis omne malum istud quod adduxi
super ierusalem et super omnes urbes iuda. et
ecce sunt deserte hodie. et non est in eis
habitator propter maliciam quam fecerunt ut
me ad iracundiam prouocarent. et irent
et sacrificarent et colerent deos alienos
quos nesciebant et ipsi et uos et patres uestri.
Et misi ad uos omnes seruos meos prophetas
de nocte consurgens mittensque et di
cens. Nolite facere uerbum abhomina
tionis huiuscemodi. et non audierunt nec
inclinauerunt aures suas ut conuerterentur
a malis suis. et non sacrificarent diis
alienis. Et conflata est indignatio
mea et furor meus. et succensus est
in ciuitatibus iuda et in plateis ierusalem
et uerse sunt in solitudinem et uasti
tatem secundum diem hanc. Et nunc hec dicit
dominus exercituum deus israel. Quare uos
facitis malum hoc grande contra animas
uestras. ut intereat ex uobis uir et mu
lier paruulus lactens de medio iuda.
nec relinquatur uobis quicquam residuum pro
uocantes me in operibus manuum uestrarum.
sacrificando diis alienis in terra egypti
in quam ingressi estis ut habitetis ibi. et
disperatis et sitis in maledictionem
et in opprobrium cunctis gentibus terre.
Numquid obliti estis mala patrum
uestrorum et mala regum iuda et mala uxo
rum eius et mala uestra et mala uxorum
uestrarum que fecerunt in terra iuda et
in regionibus ierusalem. Non sunt munda
ti usque ad diem hanc et non timuerunt
et non ambulauerunt in lege domini et in
preceptis meis que dedi coram uobis
et coram patribus uestris. Ideo hec dicit dominus
exercituum deus israel. Ecce ego pono
faciem meam in uobis in malum. et disp
dam omnem iudam. et assumam reliqui
as iude qui posuerunt facies suas ut in
grederentur terram egypti et habitarent
ibi. et consumentur omnes in terra egyp
ti. In gladio et in fame consumen
tur a minimo usque ad maximum.
In gladio et in fame morientur. et e
runt in iusiurandum et in miraculum et
in maledictionem et in opprobrium. Et
uisitabo super habitatores terre egyp
ti sicut super ierusalem. in gladio et in fame
et in peste et non erit qui effugiat et sit
residuus de reliquiis iudeorum qui ua
dunt ut peregrinentur in terra egypti

hic uestram

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

& reuerterentur in terram iuda ad quam
ipsi eleuant animas suas ut re
uertantur & habitent ibi. Non re
uertentur nisi qui fugerint. Respon
derunt autem ieremie omnes uiri scien
tes quod sacrificarent uxores eorum
diis alienis. & uniuerse mulieres
quarum stabat multitudo ingens
& omnis populus habitantium in terra
egipti in phatures dicens. Ser
monem quem locutus es ad nos in nomine
domini non audiemus ex te. Sed facientes
faciemus omne uerbum quod egredietur de
ore nostro ut sacrificemus regine celi
& libemus ei libamina. sicut fecimus
nos & patres nostri reges nostri & prin
cipes nostri in urbibus iuda & in plate
is ierusalem. & saturati sumus panibus
& bene nobis erat. malumque non ui
dimus. Ex eo autem tempore quo cessaui
mus sacrificare regine celi & libare
ei libamina. indigemus omnibus.
& gladio et fame consumpti sumus. Quod si
nos sacrificamus regine celi & libamus
libamina. numquid sine uiris
nostris fecimus ei placentas ad colendam
eam & liba libanda. Et dixit ieremi
as ad omnem populum. aduersum uiros
& aduersum mulieres. & aduersus
omnem plebem que responderant ei uer
bum dicens. Numquid non sacrifi
cium sacrificastis in ciuitatibus iuda
& in plateis ierusalem uos & patres uestri.
reges uestri & principes uestri & populus terre.
Horum recordatus est dominus & ascendit super
cor eius. & non poterat dominus ultra portare propter
maliciam studiorum uestrorum & propter abhomina
tiones quas fecistis. & facta est terra uestra
in desolationem & in stuporem & in ma
ledictum eo quod non sit habitator. sicut est
dies hec. Propterea quod sacrificaueri
tis idolis & peccaueritis domino & non audi
eritis uocem domini. & in lege & in preceptis
& in testimoniis eius non ambulaueritis.
idcirco euenerunt uobis omnia mala hec
sicut est dies hec. Dixit autem ieremias
ad omnem populum. aduersum uiros & ad
uersum mulieres. & aduersus uniuer
sam plebem. Audite uerbum domini omnis
iuda qui estis in terra egipti. Hec inquit
dominus exercituum deus israel dicens. Vos
& uxores uestre locuti estis ore uestro. &
manibus uestris implestis dicentes. Facia
mus uota nostra que uouimus ut sacrifice
mus regine celi & libemus ei libamina.
Implestis uota uestra. & opere perpetrastis
ea. Ideo audite uerbum domini omnis iuda
qui habitatis in terra egipti. Ecce ego
iuraui in nomine meo magno ait dominus.
quia nequaquam ultra nomen meum uoca
bitur ex ore omnis uiri iudei dicentis. Ui
uit dominus deus in omni terra egipti. Ecce
ego uigilabo super eos in malum & non in
bonum. & consumentur omnes uiri iuda

qui sunt in terra egypti gladio et fame
donec penitus consumantur. Et qui fugerint
gladium reuertentur de terra egypti in terram
iuda uiri pauci. et scient omnes reliquie
iuda ingredientium terram egypti ut ha
bitent ibi cuius sermo compleatur meus
an illorum. Et hoc uobis signum ait dominus
quod uisitem ego super uos in loco isto. ut
sciatis quia uere complebuntur sermo
nes mei contra uos in malum dicit
dominus. Ecce ego tradam pharaonem ephree
regem egypti in manu inimicorum eius et
in manu querentium animam illius. sicut
tradidi regem sedechiam in manu nabu
chodonosor regis babylonis inimici
sui et querentis animam eius. XL.III.
Uerbum quod locutus est ieremias p
ropheta ad baruch filium nerie cum
scripsisset uerba hec in libro de ore ie
remie prophete anno quarto ioachim filii io
sie regis iuda dicens. Hec dicit dominus deus
israel ad te baruch. Dixisti. Ve misero
mihi: quoniam addidit dominus dolorem dolori meo.
Laboraui in gemitu meo: et requiem
non inueni. Hec dices ad eum. Sic dicit
dominus. Ecce quos edificaui ego destruo
et quos plantaui ego euello et uni
uersam terram hanc. et tu queris tibi
grandia? Noli querere. quia ecce e
go adducam malum super omnem carnem ait
dominus: et dabo tibi animam tuam in salutem
in omnibus locis ad quecumque perrexeris.

Quod factum est uerbum domini ad ieremiam
prophetam contra gentes ad egyptum. ad
uersum exercitum pharaonis nechao re
gis egypti qui erat iuxta flumen eufra
ten in charcamis quem percussit nabucho
donosor rex babylonis in anno quarto
ioachim filii iosie regis iuda. Prepa
rate scutum et clypeum: et procedite ad bellum.
Iungite equos et ascendite equites: sta
te in galeis polite lanceas induite
uos loricas. Quid igitur? Vidi ipsos pa
uidos et terga uertentes. fortes eorum
cesos. Fugerunt conciti: nec respexe
runt. Terror undique ait dominus. Non fugi
at uelox: nec saluari se putet fortis.
Ad aquilonem iuxta flumen eufraten
uicti sunt et ruerunt. Quis est iste qui quasi
flumen ascendit: et ueluti fluuiorum in
tumescunt gurgites eius? Egyptus
fluminis instar ascendet. et uelut
flumina mouebuntur fluctus eius et dicet.
Ascendens operiam terram: perdam ciuita
tem et habitatores eius. Ascendite equos
et exultate in curribus et procedant fortes:
ethyopia et libies tenentes scutum. et
lidii arripientes et iacientes sagittas.
Dies autem illa domini dei exercituum dies ul
tionis ut sumat uindictam de inimicis
suis. Deuorabit gladius et saturabitur
et inebriabitur sanguine eorum. Uictima
enim domini exercituum in terra aquilonis iuxta
flumen eufraten. Ascende in gala

ad et tolle resinam virgo filia egypti.
frustra multiplicabis medicamina:
sanitas non erit tibi. Audierunt gentes
ignominiam tuam: et ululatus tuus reple
vit terram: quia fortis impegit in for
tem: ambo pariter conciderunt.
Verbum quod locutus est dominus XL.IIII.
ad ieremiam prophetam super eo quod
venturus esset nabuchodonosor rex
babylonis et percussurus terram egypti.
Annunciate egypto et auditum faci
te magdalo et resonet in memphis et
in thaphnis dicite. Sta et prepara te:
quia devoravit gladius ea que in cir
cuitu tuo sunt. Quare computru
it fortis tuus. Non stetit quoniam dominus sub
vertit eum. Multiplicavit ruentes: ce
ciditque vir ad proximum suum. Et dicent
Surgite et revertamur ad populum nostrum et
ad terram nativitatis nostre a facie gladii co
lumbe. Vocate nomen pharao regis e
gypti tumultum adduxit tempus. Vi
vo ego inquit rex dominus exercituum nomen
eius: quoniam sicut thabor in montibus et sicut
carmelus in mari veniet. Vasa trans
migrationis fac tibi habitatrix filia e
gypti: quia memphis in solitudinem
erit: et deseretur inhabitabilis. Vitula
elegans atque formosa egyptus: stimula
tor ab aquilone veniet ei. Mercenna
rii quoque eius qui versabantur in medio eius quasi
vituli saginati. Versi sunt et fuge
runt simul: nec stare potuerunt quia
dies interfectionis eorum venit super eos.
tempus visitationis eorum. Vox eius qua
si eris sonabit: quoniam cum exercitu propera
bunt et cum securibus venient ei. quasi
ligna cedentes. Succiderunt saltum
eius ait dominus: quod supputari non potest. Mul
tiplicati sunt super locustas: et non est eis
numerus. Confusa est filia egypti: et
tradita in manu populi aquilonis.
Dixit dominus exercituum deus israel. Ecce e
go visitabo super tumultum alexandri
e et super egyptum et super deos eius et super
reges eius: et super pharao et super eos qui con
fidunt in eo: et dabo eos in manu
querentium animam eorum: et in manu na
buchodonosor regis babylonis et in
manu servorum eius. Et post hec habi
tabitur sicut diebus pristinis ait dominus. Et
tu ne timeas serve meus iacob: et
ne paveas israel. quia ecce ego salvum te
faciam de longinquo: et semen tuum de
terra captivitatis sue. Et revertetur ia
cob et quiescet et prosperabitur: et non erit
qui exterreat eum. Et tu noli timere ser
ve meus iacob ait dominus quia ego tecum
sum: quia consumam ego cunctas gen
tes ad quas eieci te. te vero non consumam:
sed castigabo te in iudicio: nec quasi
innocenti parcam tibi. XL.V.
Quod factum est verbum domini ad
ieremiam prophetam contra palesti

nos antequam percuteret pharao gazam.
Hec dicit dominus. Ecce aque ascendunt
ab aquilone et erunt quasi torrens
inundans et operient terram et plenitudinem
eius. urbem et habitatores eius. Clamabunt
homines et ululabunt omnes habita
tores terre a strepitu pompe armorum et
bellatorum eius: a commotione quadriga
rum eius et multitudine rotarum illius. Non
respexerunt patres filios manibus dissolu
tis pro adventu diei in quo vastabun
tur omnes philistiim et dissipabitur tyrus
et sydon cum omnibus reliquis auxiliis
suis. Depopulatus est enim dominus palestinos:
reliquias insule capadocie. Venit cal
vitium super gazam: conticuit ascalon
et reliquie vallis earum. Usquequo conci
deris o mucro domini? Usquequo non quiesces?
Ingredere in vaginam tuam: refrigerare
et sile. Quomodo quiescet cum dominus pre
ceperit ei adversus ascalonem et adver
sus maritimas eius regiones: ibique con
dixerit illi. Ad moab. XL.VI.

Hec dicit dominus exercituum deus israel.
Ve super nabo quoniam vastata est
et confusa: capta est cariathiarim
confusa est fortis et tremuit. Non est
ultra exultatio in moab: contra ese
bon cogitaverunt malum. Venite et
disperdamus eam de gente. Ergo silens
conticesces sequeturque te gladius. Vox
clamoris de oronaim. vastitas et con
tritio magna. Contrita est moab:
annuntiate clamorem parvulis eius.
Per ascensum enim luith plorans ascendet
in fletu: quoniam in descensu oronaim
hostes ululatum contritionis audierunt.
Fugite salvate animas vestras: et eritis
quasi myrice in deserto. Pro eo enim quod
habuisti fiduciam in munitionibus tuis
et in thesauris tuis tu quoque capieris.
et ibit chamos in transmigrationem.
sacerdotes eius et principes eius simul.
Et veniet predo ad omnem urbem urbs
nulla salvabitur. Et peribunt valles et
et dissipabuntur campestria: quoniam dixit
dominus. Date florem moab: quia florens
egredietur et civitates eius deserte erunt
et inhabitabiles. Maledictus qui opus
domini facit fraudulenter: et maledictus
qui prohibet gladium suum a sanguine.
Fertilis fuit moab ab adolescentia
sua et requievit in fecibus suis: nec
transfusus est de vase in vas: et in
transmigrationem non abiit. Idcirco per
mansit gustus eius in eo: et odor eius non
est inmutatus. Propterea ecce dies ve
niunt dicit dominus. et mittam ei ordina
tores et stratores lagunculam: et ster
nent eum et vasa eius exhaurient: et
lagenas eorum collident. Et confun
detur moab a chamos sicut confusa est
domus israel a bethel in qua habebat
fiduciam. Quomodo dicitis fortes su

mus. & uiri robusti ad preliandum.
Vastata est moab & ciuitates illius as
cenderunt. & electi iuuenes eius desce
derunt in occisionem. Ait rex. dominus ex
ercituum nomen eius. Prope est interitus
moab ut ueniat. & malum eius uelociter
accurret nimis. Consolamini eum
omnes qui estis in circuitu eius. & uni
uersi qui scitis nomen eius dicite. Quo
modo confracta est uirga fortis. ba
culus gloriosus. Descende de gloria & sede
~~in sede~~ in siti habitatio filie dybon.
quoniam uastator moab ascendet ad te &
dissipabit municiones tuas. In uia
sta & prospice habitatio aroer. interro
ga fugientem & eum qui euasit. dic. Quid
accidit. Confusus est moab. quoniam
uictus est. Vlulate & clamate. an
nunciate in arnon quod uastata est mo
ab. & iudicium uenit ad terram campes
trem super helon & super iesa & super mefath
& super dibon & super nabo. & super domum
deblathaim & super chariathaim et
super bethgamul & super bethmaon &
super carioth & super bosra. & super omnes
ciuitates terre moab que longe & que prope
sunt. Abscisum est cornu moab. & bra
chium eius contritum est ait dominus. Inebria
te eum quoniam contra dominum erectus est. & al
lidet manum moab in uomitu suo.
& erit in derisum etiam ipse. Fuit enim
in derisum tibi israel. quasi inter fures
repperisses eum. Propter uerba ergo tua que
aduersus illum locutus es. captiuus
duceris. Relinquite ciuitates & ha
bitate in petra habitatores moab. et es
tote quasi columba nidificans in sum
mo ore foraminis. Audiuimus super
biam moab. superbus est ualde. Sublimi
tatem eius & arrogantiam & superbiam. & al
titudinem cordis illius ego scio ait dominus. &
iactantiam eius & quod non sit iuxta eam uirtus
eius. nec iuxta quod poterat conatus sit facere.
Ideo super moab eiulabo. & ad moab uni
uersam clamabo. ad uiros muri fictilis
lamentantes. De planctu iazer plo
rabo tibi uinea sabama. Propagines tue
transierunt mare. usque ad mare iazer
peruenerunt. Super messem tuam & uinde
miam tuam predo irruit. Ablata est le
ticia & exultatio de carmelo & de terra
moab. & uinum de torcularibus sustuli.
Nequaquam calcator uue solitum celeu
ma cantabit. De clamore esebon usque
eleale & iesa dederunt uocem suam. a segor
usque ad oronaim uitulam conternantem.
Aque quoque nemrim pessime erunt. & aufe
ram de moab ait dominus offerentem in excel
sis & sacrificantem diis eius. Propterea ad
moab cor meum quasi tybia eris sona
bit. & cor meum ad uiros muri fictilis
dabit sonitum tybiarum. quia plus fecit
quam potuit. Idcirco perierunt. Omne enim
capud caluitium. & omnis barba rasa erit.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

In cunctis manibus colligatio & super omne
dorsum cilicium. & super omnia tecta mo
ab & in plateis eius omnis planctus. quia con
triui moab sicut uas inutile ait dominus.
Quomodo uicta est & ululauerunt.
Quomodo deiecit ceruicem moab & confusus
est. Eritque moab in derisum & in
exemplum omnibus in circuitu suo.

XLVII

Hec dicit dominus. Ecce quasi aquila euolabit.
& extendet alas suas ad moab. Capta est
carioth & munitiones eius comprehen
se sunt. & erit cor fortium moab in die
illa sicut cor mulieris parturientis.
& cessabit moab esse populus. quoniam contra
dominum gloriatus est. Pauor & fouea &
laqueus super te o habitator moab ait
dominus. Qui fugerit a facie pauoris ca
det in foueam. & qui conscenderit de fo
uea capietur laqueo. Adducam enim
super moab annum uisitationis eorum
dicit dominus. In umbra esebon steterunt
de laqueo fugientes. quia ignis
egressus est de esebon & flamma
de medio seon. & deuorauitque partem
moab & uerticem filiorum tumultus.
Ve tibi moab. peristi populus chamos.
quia comprehensi sunt filii tui & filie tu
e in captiuitatem. & conuertam capti
uitatem moab in nouissimis diebus
ait dominus. Huc usque iudicia mo
ab. Item ad filios moab.

Hec dicit dominus. Numquid non
filii sunt israel aut heres non est
ei. Cur ergo hereditate possedit mel
chom gad & populus eius in urbibus eius ha
bitauit. Ideo ecce dies ueniunt dicit
dominus. & auditum faciam super rabath fi
liorum ammon fremitum prelii. & erit
in tumulum dissipata. filieque eius igni
succendentur. & possidebit israel posses
sores suos dicit dominus. Ulula esebon
quoniam uastata est hai. Clamate filie
rabath. accingite uos ciliciis. plan
gite & circuite per sepes quia melchom
in transmigrationem ducetur. sacerdotes
eius & principes eius simul. Quid gloriaris
in uallibus. Defluxit uallis tua filia
delicata que confidebas in thesauris
tuis & dicebas. Quis ueniet ad me.
Ecce ego inducam super te terrorem ait dominus
exercituum ab omnibus qui sunt in circuitu
tuo. & dispergemini singuli a consp
tu uestro. nec erit qui congreget fugien
tes. Et post hec reuerti faciam capti
uos filiorum ammon ait dominus. Ad idumeam.

XLVIII

Hec dicit dominus exercituum. Num
quid non est ultra sapientia in theman.
Periit consilium a filiis. inutilis fac
ta est sapientia eorum. Fugite. [terga uertite] descendite
in uoragine habitatores dedan. quia
perditionem esau adduxi super eum. tempus
uisitationis eius. Si uindemiatores
uenissent super te non reliquissent race

nium. Si fures in nocte rapuissent
q̄d sufficeret s. Ego u̇ discoperui e
sau ⁊ reuelaui abscondita ei⁹ ⁊ ce
lari ñ poterit. Vastatū est semē ei⁹
⁊ frēs ei⁹ ⁊ uicini ei⁹ ⁊ ñ erit. Relin
que pupillos tuos ⁊ ego eos faciam
uiuere ⁊ uidue tue in me sperabunt.
quia hec dicit dn̄s. Ecce quib⁹ ñ erat
iudiciū ut biberent calicē bibentes
bibent ⁊ tu quasi innocens relin
queris. Non eris innocens s; bi
bens bibes quia p memetipm̄ iu
raui dic dn̄s q̄d in solitudinē ⁊ in
opprobriū ⁊ in desertū ⁊ in male
dictionē erit bosra. ⁊ om̄s ciuitates
ei⁹ erunt in solitudines sempiternas.
Auditū audiui a dn̄o ⁊ legat⁹ ad
gentes missus sum. Congregamini
⁊ uenite ad eā ⁊ consurgamꝰ in
preliū. Ecce enī paruulū dedi te
in gentib⁹ contemptibilem int ho
mines. Arrogantia tua decepit te ⁊ sup
bia cordis tui qui habitas in cauer
uis petre ⁊ apprehendere niteris alti
tudinē collis. Cū exaltaueris qua
si aquila nidū tuū inde detraham
te dicit dn̄s ⁊ erit idumea deserta.
Omnis qui transibit p eā stupebit ⁊
sibilabit sup om̄s plagas ei⁹ sic sub
uersa est sodoma ⁊ gomorra ⁊ uici
ne ei⁹ ait dn̄s. Non habitabit ibi uir
⁊ ñ incolet eā filius hominis. Ecce q̄si
leo ascendet de supbia iordanis ad
pulchritudinē robustam quia subi
to currere eū faciā ad illā. Et quis erit
electus q̄ p̄ponā ei. Quis enī similis
mei ⁊ quis sustinebit me. Et quis
est iste pastor qui resistat uultui meo.
Propterea audite consiliū dn̄i q̄d init de
edom ⁊ cogitationes ei⁹ q̄s cogitauit de ha
bitatorib⁹ theman. Si ñ deiecerint eos
paruuli gregis ñ dissipauerint cū eis
habitaculū eor. A uoce ruine eo cōmo
ta est t̄ra clamor in mari rubro au
ditus est uocis ei⁹. Ecce quasi aquila as
cendet ⁊ uolabit ⁊ expandet alas suas su
p bosram. ⁊ erit cor fortiū idumee
in die illa q̄si cor mulieris parturien
tis. Confusa est emath ⁊ arfath. q̄a
auditū pessimū audierūt. Turbati sūt
in mari p̄ sollicitudine quiescere ñ po
tuit. Dissoluta est damascus u̅sa in
fugam. tremor apprehendit eā. Angus
tie ⁊ dolores tenuerūt eam q̄si parturien
tē. Quomodo dereliquerūt ciuitatē lau
dabilem urbem leticie. Ideo cadent
iuuenes ei⁹ in plateis ei⁹ ⁊ om̄s uiri p̄
lii conticescent in die illa ait dn̄s exerci
tuū. Et succendā ignē in muro damas
ci ⁊ deuorabit menia benadab. Ad ce
dar ⁊ regna asor que percussit nabu
chodonosor rex babylonis. IL.

Hec dicit dn̄s. Surgite ascendite
ad cedar ⁊ uastate filios orientis.

Tabernacla eoꝝ ⁊ greges eoꝝ capient.
pelles eoꝝ ⁊ omnia uasa eoꝝ ⁊ came
los eoꝝ tollent sibi. ⁊ uocabunt su
ꝑ eos formidinē in circuitu. Fugite
abite uehementer. in uoraginib' sedete
q̄ habitatis asor ait dn̄s. Iniit enī
contra uos nabuchodonosor rex baby
lonis consiliū. ⁊ cogitauit aduersum
uos cogitationes. Consurgite ⁊ ascen
dite ad gentē quietam ⁊ habitantem
confidenter dicit dn̄s. Non ostia n̄ uec
tes eis. soli habitant. ⁊ erunt cameli
eoꝝ in direptionē ⁊ multitudo iumen
toꝝ in predam. Et dispgam eos in om
nē uentū. qui attonsi sᷓ in comā. ⁊
ex omni confinio eoꝝ adducā interitū
sup eos ait dn̄s. Et erit asor in habi
taculū draconū. deserta usq; inetер
nū. Nō manebit ibi uir. nec inco
let eā filius hominis. Qđ factū est uer
bū dn̄i ad ieremiā ꝓpham aduersus
elam in principio regni sedechie regis
iuda dicens. Hec dicit dn̄s exercituū.
Ecce ego confringam arcū elam ⁊ su
mā fortitudinē eoꝝ. ⁊ inducā sup e
lam quatuor uentos a quatuor pla
gis celi. ⁊ uentilabo eos in om̄s uen
tos istos. ⁊ n̄ erit gens adq̄ n̄ ꝑueniant
ꝓfugi helam. Et pauere faciā helam
corā inimicis suis. ⁊ in conspectu que
rentiū animā eoꝝ. Et adducā sup eos
malū. irā furoris mei dicit dn̄s. ⁊ e
mittā post eos gladiū. donec consu
mā eos. Et ponā soliū meū in helā.
⁊ ꝑdam inde reges ⁊ principes ait dn̄s
In nouissimis aūt dieb' reuerti faciā
captiuos helam dicit dn̄s. L.

Uerbū qđ locutus est dn̄s de ba
bylone ⁊ de tra chaldeoꝝ in ma
nu ieremie ꝓphe. Annuntiate in gen
tib'. ⁊ auditū facite. Leuate sig
nū. predicate ⁊ nolite celare. Dicite.
Capta est babylon confusus est bel.
uictus est marodach. Confusa sᷓ
sculptilia eoꝝ. supata sunt ydola
eoꝝ. quō ascendet contra eam gens
ab aquilone que ponet trām eius
in solitudinē. ⁊ n̄ erit q̄ habitet ī
ea. Ab homine usq; ad pecus ⁊ mo
ti sᷓ ⁊ abierunt. In dieb' illis ⁊ ī tem
pe illo ait dn̄s uenient filij isrl' ipi
⁊ filij iuda simul ambulantes ⁊ flen
tes ꝓpabunt ⁊ dn̄m dm̄ suū querent.
in syon. Interrogabunt uiā. huc fa
cies eoꝝ uenient. ⁊ apponent ad
dn̄m federe sempitno qđ nulla obli
uione delebitur. Grex ꝑditus fact' est
ppl's meus. Pastores eoꝝ seduxerunt
eos. feceruntq; uagari in montib'.
De monte in collem transierunt. ob
liti sunt cubilis sui. Om̄s q̄ inuenerunt
comederunt eos. ⁊ hostes eoꝝ dixe
runt. Non peccauimus ꝓ eo qđ
peccauerunt dn̄o decori iusticie ⁊ expec

tationi patrum eorum domino. Recedite
de medio babylonis et de terra chalde
orum egredimini. et estote quasi hedi
ante greges. quia ecce ego suscitabo
et adducam in babylonem congregationem
gentium magnarum de terra aquilonis.
et preparabuntur adversus eam et inde
capietur. Sagitta eius quasi viri fortis in
terfectoris non revertetur vacua. Et erit
chaldea in predam. omnes vastantes
eam replebuntur ait dominus. quia exultatis
et magna loquimini. diripientes
hereditatem meam. quia effusi estis sicut
vituli super herbam. et mugistis ut tau
ri. Confusa est mater vestra nimis. et
adequata pulveri que genuit vos.
Ecce novissima erit in gentibus et deser
ta invia et arens ab ira domini. Non
habitabitur sed redigetur tota in solitudi
nem. Omnis qui transibit per babylonem
stupebit. et sibilabit super universis
plagis eius. Preparamini contra babylo
nem per circuitum omnes qui tenditis arcum
debellate eam. Non parcatis iaculis.
quia domino peccavit. Clamate adver
sus eam. ubique dedit manum. Ceciderunt
fundamenta eius. destructi sunt muri eius.
quia ultio domini est. Ultionem accipite
de ea. sicut fecit facite ei. Disperdite sa
torem de babylone. et tenentem falcem
in tempore messis a facie gladii columbe.
Unusquisque ad populum suum convertetur.
et singuli ad terram suam fugient. Grex
dispersus israel. leones eiecerunt eum. Pri
mus comedit eum rex assur. iste novissi
mus exossavit eum nabuchodonosor rex
babylonis. Propterea hec dicit dominus exer
cituum deus israel. Ecce ego visitabo regem
babylonis et terram eius sicut visitavi regem
assur. et reducam israel ad habitaculum
suum. et pascetur charmelum et basan.
et in monte effraim et galaad saturabi
tur anima eius. In diebus illis et in tempore
illo ait dominus queretur iniquitas israel et non e
rit. et peccatum iuda et non invenietur. quia
propitius ero eis quos reliquero. Super terram
dominantium ascende. et super habitatores eius
visita. et dissipa et interfice que post
eos sunt ait dominus. et fac iuxta omnia que
precepi tibi. Vox belli in terra et contritio
magna. Quomodo confractus est et
contritus malleus universe terre. Quomodo
versa est in desertum babylon in gentibus.
Illaqueavi te et capta es babylon et
nesciebas. inventa es et apprehensa quia
dominum provocasti. Aperuit dominus thesaurum
suum et protulit vasa ire sue. quia opus est
domino deo exercituum in terra chaldeorum. Ve
nite ad eam ab extremis finibus. aperite ut
exeant qui conculcent eam. Tollite de via
lapides et redigite in acervos. et interfi
cite eam nec sit quicquam reliquum. Dissi
pate universos fortes eius. descendant
in occisionem. Ve eis quia venit dies

eorum : tempus uisitationis eorum. Vox
fugientium et eorum qui euaserunt de terra
aquilonis. ut annuntient in syon
ultionem domini dei nostri. ultionem templi
eius. Annuntiate in babylonem plurimis
omnibus qui tendunt arcum. Consistite
aduersus eam per gyrum : et nullus eua
dat. Reddite ei secundum opus suum. iux
ta omnia que fecit facite illi : quia
contra dominum erecta est : aduersum sanctum
israel. Ideirco cadent iuuenes eius in pla
teis eius et omnes uiri bellatores eius contice
scent in die illa ait dominus. Ecce ego ad te superbe dicit
dominus deus exercituum : quia uenit dies
tuus tempus uisitationis tue. et cadet superbus
et corruet : et non erit qui suscitet eum.
Et succendam ignem in urbibus eius : et de
uorabit omnia in circuitu eius. L.I.

Hec dicit dominus exercituum. Calump
niam sustinent filii israel et filii
iuda simul. Omnes qui ceperunt eos te
nent nolunt dimittere eos. Redemptor
eorum fortis : dominus exercituum nomen eius.
iudicio defendet causam eorum : ut ex
terreat terram et commoueat habitato
res babylonis. Gladius ad caldeos a
it dominus : et ad habitatores babylonis et
ad principes et ad sapientes eius. gladius
ad diuinos eius qui stulti erunt : gladius
ad fortes illius qui timebunt : gladius
ad equos eius et ad currus eius et ad omne
uulgus quod est in medio eius : et erunt

quasi mulieres : gladius ad thesauros
eius qui diripientur. Siccitas super aquas
eius erit et arescent : quia terra sculptilium
est et in portentis gloriantur. Propterea ha
bitabunt dracones cum fatuis ficariis.
et habitabunt in ea strutiones : et
non inhabitabitur ultra in sempiternum.
nec extruetur usque ad generationem et
generationem : sicut subuertit deus sodo
mam et gomorram et uicinos eius ait dominus.
Non habitabit ibi uir nec incolet eam
filius hominis. Ecce populus uenit ab aqui
lone : et gens magna et reges multi con
surgent a finibus terre. Arcum et scutum
apprehendent : crudeles sunt et immiseri
cordes. Vox eorum quasi mare sonabit :
et super equos ascendent sicut uir paratus
ad prelium contra te filia babylon. Au
diuit rex babylonis famam eorum et disso
lute sunt manus eius. angustia apprehendit
eum : dolor quasi parturientem. Ecce
quasi leo ascendet de superbia iordanis
ad pulchritudinem robustam : quia
subito currere eum faciam ad illam. Et quis
erit electus quem preponam ei? Quis enim
similis mei : et quis sustinebit me.
Et quis est iste pastor : qui resistat
uultui meo? Propterea audite consili
um domini quod mente concepit aduersum
babylonem : et cogitationes eius quas cogi
tauit super terram chaldeorum. Nisi
detraxerint eos paruuli gregum : nisi

dissipatum fuerit cum ipsis habitaculum eorum. A voce captivitatis babylonis commota est terra: et clamor inter gentes auditus est. Hec dicit dominus. Ecce ego suscitabo adversus et super habitatores eius qui cor suum levaverunt contra me quasi ventum pestilentem: et mittam in babylonem ventilatores et ventilabunt eam et demolientur terram eius quoniam venerunt super eam undique in die afflictionis eius. Non tendat qui tendit arcum suum: et non ascendat loricatus. Nolite parcere iuvenibus eius: interficite omnem militiam eius. Et cadent interfecti in terra chaldeorum: et vulnerati in regionibus suis quoniam non fuit viduatus israel et iuda a deo suo domino exercituum. Terra autem eorum repleta est delicto a sancto israel. Fugite de medio babylonis: et salvet unusquisque animam suam. Nolite tacere super iniquitatem eius: quoniam tempus ultionis est domino. Vicissitudinem ipse retribuet ei. Calix aureus babylon in manu domini: inebrians omnem terram. De vino eius biberunt omnes gentes: et ideo commote sunt. Subito cecidit babylon: et contrita est. Ululate super eam: tollite resinam ad dolorem eius: si forte sanetur. Curavimus babylonem et non est sanata. Derelinquamus eam: et eamus unusquisque in terram suam: quoniam pervenit usque ad celos iudicium eius et elevatum est usque ad nubes. Protulit dominus iustitias nostras. Venite et enarremus in syon opus domini dei nostri. Acuite sagittas implete pharetras. Suscitavit dominus spiritum regum medorum: et contra babylonem mens eius ut perdat eam: quoniam ultio domini est ultio templi sui. Rex medorum contra babylonem suscitatur a domino. Super muros babylonis levate signum: augete custodiam. Levate custodes preparate insidias: quia cogitavit dominus et fecit quecumque locutus est contra habitatores babylonis. Que habitas super aquas multas locuples in thesauris tuis: venit finis tuus pedalis precisionis tue. Iuravit dominus exercituum per animam suam: quoniam replebo te hominibus quasi bruco: et super te celeuma cantabitur. Qui fecit terram in fortitudine sua et preparavit orbem in sapientia sua: et prudentia sua extendit celos. Dante eo voces multiplicantur aque in celo. Qui levat nubes ab extremo terre: fulgura in pluviam fecit: et produxit ventum de thesauris suis. Stultus factus est omnis homo a scientia: confusus est omnis conflator in sculptili: quia mendax conflatio eius nec est spiritus in eis. Vana sunt opera et risu digna: in tempore visitationis sue peribunt. Non sicut hec pars iacob: quia qui fecit omnia ipse est: et israel sceptrum hereditatis eius. Dominus exercituum nomen eius. Collidis tu

in vasa belli · et ego collidam in te gen
tes et disperdam in te regna et collidam
in te equum et equitem eius · et collidam
in te currum et ascensorem eius · et collidam
in te virum et mulierem · et collidam in te
puerum et senem · et collidam in te iuve
nem et virginem · et collidam in te pasto
rem et gregem eius · et collidam in te agri
colam et iugales eius · et collidam in te
duces et magistratus · et reddam babylo
ni et cunctis habitatoribus chaldee omne
malum quod fecerunt in syon in oculis vestris
ait dominus · Ecce ego ad te mons pestifer
ait dominus · qui corrumpis universam terram ·
et extendam manum meam super te · et evol
vam te de petris et dabo te in montem
combustionis · et non tollent de te lapidem
in angulum et lapidem in fundamentum · sed
perditus in eternum eris ait dominus · Levate
signum in terra · clangite bucina in mon
tibus · sanctificate super eam gentes · annuncia
te contra illam regibus ararat menni et
aschenez · Numerate contra eam tap
sar · adducite equum quasi bruchum
aculeatum · Sanctificate contra eam gen
tes · reges medie duces eius et universos
magistratus eius cunctamque terram potestatis
eius · et commovebitur terra et turbabitur · quia
evigilavit contra babylonem cogitatio
domini · ut ponat terram babylonis desertam
et inhabitabilem · Cessaverunt fortes ba
bylonis a prelio · habitaverunt in presidiis ·

Devoratum est robur eorum · et facti sunt quasi
mulieres · Incensa sunt tabernacula eius ·
contriti sunt vectes eius · Currens obviam
currenti · veniet et nuntius obvius nun
cianti ut annuntiet regi babylonis
quia capta est civitas eius a summo usque
ad summum · et vada preoccupata sunt ·
et paludes incense sunt igni · et viri bel
latores conturbati sunt · quia hec dicit
dominus exercituum deus israel · Filia babylon
quasi area · tempus triturae eius · Adhuc
tempus
modicum et veniet messionis eius · come
dit me devoravit me nabuchodono
sor rex babylonis · reddidit me qua
si vas inane · Absorbuit me quasi dra
co · replevit ventrem suum teneritudine
mea · et eiecit me · Iniquitas adversum
me et caro mea super babylonem dicit
habitatio syon · et sanguis meus su
per habitatores chaldee dicit ierusalem · Prop
terea hec dicit dominus · Ecce ego iudicabo
causam tuam et ulciscar ultionem tuam
et desertum faciam mare eius · et siccabo ve
nam eius · Et erit babylon in tumulos
habitatio draconum · stupor et sibilus ·
eo quod non sit habitator · Simul ut leo
nes rugient · excutient comas velud
catuli leonum · In calore eorum ponam po
tus eorum · et inebriabo eos ut sopiantur ·
et dormiant somnum sempiternum ·
et non consurgant dicit dominus · Deducam
eos quasi agnos ad victimam · quasi a

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

rietes cu hedis. Quomodo capta
est sesach. & comphensa est incli
ta uniuerse tre. Quom facta est
in stupore babylon int gentes.
Ascendit sup babylone mare. mul
titudine fluctuu ei opta est. Fac
te st ciuitates ei in stupore. tra
inhabitabilis & deserta. tra in q
nullus habitet & transeat p eam
fili hominis. Et uisitabo sup bel
in babylone. & eiciam qd absorbue
rat de ore ei. & n confluent ad eu
ultra gentes. Siquide & murus ba
bylonis corruet. Egredimini de
medio ei ppls meus. ut saluet un
quisq anima sua ab ira furoris do
mini. Et ne forte mollescat cor urm
& timeatis auditu q audiet in tra.
& ueniet in anno auditio. & post
hunc annu auditio & iniqtas in
tra. & dnatores sup dnatore. Prop
terea ecce dies ueniunt & uisitabo
sup sculptilia babylonis. & omis
tra confundet. & uniuersi int fecti
ei cadent in medio ei. Et laudabut
sup babylone celi & tra & omia que
in eis sunt. quia ab aquilone ue
nient ei pdones ait dns. Et quom
fecit babylon ut caderent occisi in
isrl. sic de babylone cadent occisi i
uniuersa tra. Qui fugistis gladiu
uenite. & nolite stare. Recordami
ni pcul dni. & ierlm ascendat sup cor
urm. Confusi sum. quod audiuim
opprobriu. Opuit ignominia facies
nras. quia uenert alieni sup sancti
ficatione domi dni. Propterea ecce dies
ueniunt dic dns & uisitabo sup sculp
tilia ei. & in omni tra ei mugiet
uulnat. Si ascenderit babylon in
celu & firmauerit in excelso robur
suu. a me uenient uastatores eius
ait dns. Vox clamoris de babylone
& contritio magna de tra chaldeor.
quod uastauit dns babylone & pdidit
ex ea uoce magna. & sonabunt fluct
ei q aque multe. Dedit sonitu uox
eor. quia uenit sup ea id est sup ba
bylone predo. & apprehensi st fortes ei
& emarcuit arcus eor. quia fortis
ultor dns reddens retribuet. Et ine
briabo principes ei & sapientes ei. du
ces ei & magistrat ei & fortes ei. & dor
mient somnu sempiternu & n expgiscen
t ait dns. rex exercituu nom ei. Hec
dicit dns exercituu. Murus babylonis
ille altissim suffossione suffodiet. & por
te ei excelse igne comburent. & labores
pplor ad nichilu. & gentiu in igne erit.
& disperibunt. Verbu qd pcepit ieremias
pphes saraie filio nerie filii maasie
cu pgeret cu sedechia rege in babylo
ne in anno qrto regni ei. Saraias au
erat pnceps pphetie. Et scripsit iere

mias omne malū qđ uenturū erat
sup babylonē in libro uno om̄a u̅ba
hec que scripta sunt contra babylo
nē. Et dixit ieremias ad saraiam.
Cum ueneris in babylonē ⁊ uideris ⁊ le
geris om̄ia u̅ba hec dicens. Domine tu
locut⁹ es contra locū istū ut disp̄des
eū. ne sit q̄ in eo habitet ab homine
usq; ad pec⁹. ⁊ ut sit p̄petua solitu
do. Cumq; cōpleueris legē librū istū
ligabis ad eū lapidē. ⁊ p̄icies illū in
medio eufraten ⁊ dices. Sic submer
get babylon ⁊ n̄ consurget a facie af
flictionis q̄ ego adduco sup eā. ⁊ dis
soluet. Huc usq; uerba ieremie.
Filius uiginti ⁊ unī anni erat
sedechias cū regnare cepisset.
⁊ undecim annis regnauit in ierl̄m.
⁊ nom̄ matris ei⁹ amital filia ieremie
de lobna. Et fecit malū in oc̄lis dn̄i
iuxta omnia que fecerat ioachim.
quō furor dn̄i erat in ierl̄m ⁊ in iu
da usquequo p̄iceret eos a facie sua. Et
recessit sedechias a rege babylonis. Fac
tū est aūt in anno nono regni ei⁹ in
mense decimo. decima mensis. uenit
nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ om̄s
exercit⁹ ei⁹ aduersus ierl̄m ⁊ obsederūt
eā. ⁊ edificauerūt contra eā munitio
nes in circuitu. ⁊ fuit ciuitas ob
sessa usq; ad undecimū annū regni
sedechie. Mense aūt q̄rto nona m̄sis

obtinuit fames in ciuitate. ⁊ n̄ erat
alimenta p̄plo terre. Et dirupta est
ciuitas. ⁊ om̄s uiri bellatores fu
gerūt. ⁊ exierūt de ciuitate nocte p̄ uiā porte
que est int̄ duos muros ⁊ ducit ad ortū
regis. chaldeis obsidentib⁹ urbē in gi
ro. ⁊ abierūt p̄ uiā que ducit ad h̄emū.
Persecut⁹ est aūt exercit⁹ chaldeorū regē.
⁊ apprehenderūt sedechiā in deserto qđ
est iericho. ⁊ omnis comitat⁹ ei⁹ diffu
git ab eo. Cumq; comp̄hendissent re
gem. adduxerunt eū ad regē babylo
nis in reblata que est in t̄ra emath.
⁊ locut⁹ est ad eū iudicia. Et iugula
uit rex babylonis filios sedechie in oc̄lis
ei⁹. sz ⁊ om̄s principes iude occidit in
reblata. ⁊ oc̄los sedechie eruit. et
uinxit eū compedib⁹. ⁊ adduxit eū
rex babylonis in babylonē. ⁊ posuit
eū in domū carceris usq; ad diē mor
tis ei⁹. In mense aūt quinto decima
mensis. ipse est ann⁹ nonodecim⁹ na
buchodonosor regis babylonis. uenit
nabuzardan princeps militie q̄ stabat
corā rege babylonis in ierl̄m. ⁊ incen
dit domū dn̄i ⁊ domū regis ⁊ om̄s
dom⁹ ierl̄m ⁊ omnē domū magnā igne
combussit. ⁊ totū murū ierl̄m p̄
circuitū destruxit. cunct⁹ exercitus
chaldeorū q̄ erat cū magistro militie.
De pauperib⁹ aūt p̄pli ⁊ de reliquo uul
go qđ remanserat in ciuitate ⁊ de

profugis qui transfugerant ad regem
babylonis. et ceteros de multitudine
quos transtulit nabuzardan princeps
militie. de pauperibus vero terre reliquit
nabuzardan princeps militie vini
tores et agricolas. Columpnas quoque
ereas que erant in domo domini et ba
ses et mare ereum quod erat in domo
domini confregerunt chaldei. et tulerunt
omne es eorum in babylonem. et lebetes
et creagras et psalteria et phyalas
et mortariola et omnia uasa erea
que in ministerio fuerant tulerunt. et
hydrias et tymiamatheria et urce
os et pelues et candelabra et mortari
ola et cyathos. quotquot aurea aurea
et quotquot argentea argentea tulit
magister militie. columpnas duas et
mare unum. uitulos duodecim ereos
qui erant sub basibus quas fecerat rex salo
mon in domo domini. Non erat pondus
eris omnium uasorum horum. De colump
nis autem decem et octo cubiti altitudinis
erant in columpna una. et funiculus
duodecim cubitorum circuibat eam. Porro
grossitudo eius quattuor digitorum erat et intrin
secus caua. et capitella super utraque
erea. Altitudo capitelli unius quinque
cubitorum. et retiacula et mala grana
ta nonaginta et sex dependentia. Omnia
malagranata centum retiaculis circum
dabantur. Et tulit magister militie sa

raiam sacerdotem primum et sophoniam sa
cerdotem secundum et tres custodes uestibu
li. et de ciuitate tulit eunuchum
unum qui erat prepositus super uiros bellato
res. et septem uiros de his qui uide
bant faciem regis qui inuenti sunt in ciui
tate. et scribam principem militum qui pro
babat tyrones. et sexaginta uiros de
populo terre qui inuenti sunt in medio ciui
tatis. Tulit autem eos nabuzardan magister
militie et duxit ad regem babylonis
in reblata. Et percussit eos rex babylo
nis et interfecit eos in reblata in terra
emath et translatus est iuda de terra
sua. Iste est populus quem transtulit nabu
chodonosor rex babylonis in anno septi
mo. iudeos tria milia et uiginti tres.
in anno octauodecimo nabuchodono
sor de ierusalem animas octingentas tri
ginta et duas. in anno uicesimo ter
tio nabuchodonosor transtulit nabu
zardan magister militie iudeorum animas
septingentas quadraginta quinque.
Omnes igitur anime quattuor milia sexcente.
Et factum est in tricesimo septimo anno
transmigrationis regis iude ioachim
duodecimo mense uicesima quinta men
sis. eleuauit euilmerodach rex baby
lonis ipso anno regni sui caput ioachin
regis iuda. et eduxit eum de medio car
ceris. et locutus est cum eo bona. et posu
it thronum eius super thronos regum qui

erant post se in babylone ⁊ mutauit
uestim̄ta carceris ei⁹ ⁊ comedebat
panē corā eo semp cunctis dieb⁹ uite
sue ⁊ cibaria ei⁹ cibaria ꝑpetua da
bant͛ ei a rege babylonis statuta per
singlos dies . usq; ad diem mortis sue.
cunctis dieb⁹ uite ei⁹ . De oratione ⁊
sacrificio ꝑ uita nabuchodonosor regis.

ET hec uerba
libri q̄ scṗsit
baruch filius
nerie filij ma
asie filij sede
chie filij sedei
filii helchie ī
babylonia in
anno quinto in septima die mensis in
tempe quo ceperunt chaldei ierlm ⁊
succenderūt eā igni . Et legit baruch
u͛ba libri hui⁹ ad aures iechonie filij
ioachim regis iuda . ⁊ ad aures uniu͛si
ꝑpli uenientis ad librū ⁊ ad aures
potentiū filiorum regū ⁊ ad aures p̄sbi
terorum ⁊ ad aures ꝑpli a minimo usq;
ad magnū eorum habitantiū babyloni
a ad flum̄ sudi . Qui audientes plo
rabant ⁊ ieiunabant ⁊ orabant in
conspectu dn̄i ⁊ collegerūt pecuniā
scd̄m qd̄ potuit uni⁹ cuiq; man⁹ ⁊
miserūt ad ioachim filiū helchie in ie
rusalem . filij salom sacerdotē ⁊ ad sa
cerdotes ⁊ ad omnē ꝑplm q̄ inuentꝰ ē

cū eo in ierlm cū acciṗet uasa templi
dn̄i q̄ ablata fuerant de templo re
uocare in t͛rā iuda decima die mensis
siuan uasa argentea que fecit sede
chias fili⁹ iosie rex iuda . Post quā
ceṗ nabuchodonosor rex babylonis
iechoniā ⁊ uinctos ⁊ principes ⁊
potentes ⁊ ꝑplm terre ab ierlm et
duxit eos in babyloniā ⁊ dixerunt .
Ecce misim⁹ ad uos pecunias de quib⁹
emite holocaustomata ⁊ thus ⁊ fa
cite manna ⁊ offerte ꝑ peccato ad a
ram dn̄i dei n̄ri ⁊ orate ꝑ uita nabu
chodonosor regis babylonie ⁊ ꝑ uita
balthasar filij ei⁹ ut sint dies eorum sic͞
dies celi sup t͛ram ⁊ det dn̄s uirtutē
nob̄ ⁊ illuminet oclos n̄ros ut uiua
m⁹ sub umbra nabuchodonosor regis
babylonie ⁊ sub umbra balthasar
filij ⁊ seruiam⁹ eis multis dieb⁹ ⁊ in
ueniam⁹ grām in conspectu eorum . Et ꝑ
nobis ipsis orate ad dn̄m dm̄ n̄rm
q̄ra peccauim⁹ dn̄o deo n̄ro ⁊ n̄ est au͛
sus furor ei⁹ a nobis usq; in hunc diem.
⁊ legite librū istū q̄ misim⁹ ad uos reci
tari in templo dn̄i in die sollempni ⁊ in
die oportuno ⁊ dicetis . Dn̄o deo n̄ro
iusticia . nobis aūt confusio faciei n̄re
sic͞ est dies hec omī iuda ⁊ habitantib⁹
in ierlm regib⁹ n̄ris ⁊ principib⁹ n̄ris
sacerdotib⁹ n̄ris ⁊ ꝑplis n̄ris ⁊ patrib⁹
n̄ris . Peccauim⁹ ante dn̄m n̄rm ⁊ n̄

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg